

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

FÖLDTUDOMÁNYOK OSZTÁLYA

**A Földtudományok Osztálya és bizottságainak
beszámolója a 2023. évről**

Budapest, 2024. február 1.

1051 Budapest, Nádor utca 7. (1245 Budapest, Pf. 1000)

Telefon: +36 1 411-6350 / Fax: +36 1 411-6122 / E-mail: fold@titkarsag.mta.hu / www.mta.hu

Tartalom:

Tartalom	1. oldal
A földtudomány feladata	2. oldal
A Földtudományok Osztálya és bizottságai összefoglaló beszámolója a 2023. évről	3. oldal
A Földtudományok Osztálya beszámolója a 2023. évről	8. oldal
A Bányászati Tudományos Bizottság beszámolója a 2023. évről	23. oldal
A Földtani Tudományos Bizottság beszámolója a 2023. évről	28. oldal
A Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2023. évről	36. oldal
A Geofizikai Tudományos Bizottság beszámolója a 2023. évről	39. oldal
A Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság beszámolója a 2023. évről	49. oldal
A Meteorológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2023. évről	59. oldal
A Paleontológiai Tudományos Bizottság beszámolója a 2023. évről	66. oldal
A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2023. évről	70. oldal
A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság beszámolója a 2023. évről	78. oldal
A Földtudományi Doktori Bizottság beszámolója a 2023. évről	96. oldal
A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság beszámolója a 2023. évről	100. oldal
Statisztikai adatok	105. oldal

A földtudomány feladata

A földtudomány a Föld alakját, erőtereit, felépítését, fejlődését, méreteit, térbeli tájékozását, a bolygó belsejében, felszínén és külső öveiben lejátszódó folyamatokat és ezek kölcsönhatásait vizsgálja, modellezi és jelzi előre. Ezen belül nagy figyelmet szentel az élő és élettelen földi szférák közötti kapcsolatok feltárásának. Jellemzője az időbeliség és térbeliség. A földtudomány célja megérteni a teljes földi rendszer múlt-, jelen- és jövőbeli viselkedését. Fontos integráló szerepe van nemcsak a társadalomtudományi, valamint az élő és élettelen természettudományi területek között, hanem egyben a fizika, kémia és biológia módszereinek alkalmazása révén az egész Föld és emberiség történetének, jelenének és várható fejlődési irányainak kutatásában is. Feladata a magyar földnek és a hazai környezet állapotának felmérése, értékelése, a tendenciák kimutatása és az eredmények közzététele.

A földtudomány nélkülözhetetlen a kormányzati döntésekhez szükséges alapinformációk megalkotásához is. Ilyenek többek között, az energiatermeléssel, nyersanyag-ellátottsággal, időjárás hatásokkal, vízügyi döntésekkel, természeti veszélyforrások elleni védelemmel, az életminőség javításával és a környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatos döntések is. Fontos tevékenységet fejtenek ki az egyes tudományszakok a természeti adottságaink védelme, turisztikai célú hasznosítása, műemlékvédelmi-, illetve helyreállítási munkálatok terén is, amelyek jelentős hatással vannak az ország gazdasági teljesítőképeségére.

*(Pantó György – Ádám J. – Mészáros E.: Földtudomány
In: Glatz Ferenc (szerk.): Tudománypolitika Magyarországon II. A diszciplínák művelése.
2002 Budapest, MTA)*

**A tudományos osztály munkájának rövid összefoglalása
1-2, oldal, szóközök nélkül összesen 6000 n terjedelemben, a fenti szempontrendszer szerint akadémiai összefoglaló dokumentumok készítéséhez (közgyűlési összesítő beszámoló, kormánytájékoztató, országgyűlési beszámoló, egyéb)**

** A 2., 3., 4. pontoknál javasoljuk a következő szempontok figyelembevételét:*

tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmények, valamint közismereteket is gazdagító, társadalmi tájékozottságot növelő, gazdaságilag jelentős, szakpolitikai döntéshozatalt is támogató eredmények közérthető bemutatása. Fogadtatás a különböző médiumok részéről.

1. Összesítő és számszerű adatok:

A rövid összefoglaló tartalmazza az osztály, a vezetés (osztályelnök és osztályelnök-helyettesek) nevét, a bizottságok, a megtartott osztályülések és egyéb rendezvények, az MTA doktori eljárások, a felvett új köztestületi tagok, az osztály által támogatott/megjelentett kiadványok számát.

2. A legfontosabbnak tartott 1-3 osztályrendezvény rövid leírása: címe, a szervezők (partnerintézmények megnevezése), a rendezvény **célkitűzése**, témája, legfontosabb eredményei, látogatottsága, ill. nézettsége, sajtóvisszhangja.

3. Az osztály által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján (l. fentiekben a 10. pont szerint).

Alapadatok	
Osztályelnök:	Haas János, az MTA rendes tagja
Osztályelnök-helyettes(ek):	Kovács Zoltán, az MTA rendes tagja
Tudományos bizottságok száma:	9
Osztályülések száma:	10
Osztályrendezvények száma:	9
Az Osztály által felvett köztestületi tagok száma:	39
Az Osztály által	5

támogatott könyvek száma:	
Az Osztály által támogatott folyóiratok száma:	4
Az Osztály közreműködés e doktori eljárásokban:	8 habitusvizsgálat, 8 doktori védés, 8 cím odaítélés
Kiemelt rendezvények, események, kapcsolatok bemutatása:	
A legfontosabb 1-3 osztályrendezvény bemutatása	<ul style="list-style-type: none"> • „Geomatematikai-, környezetinformatikai és energetikai modellek Magyarországon a 2020-as években” Az ülés időpontja: 2023. április 21. (péntek) 10.00 Helyszín: MTA Székház, Nagyterem <p>A X. Földtudományok Osztálya, a Multidisziplináris modellezés, játékelmélet és alkalmazásai nemzetközi kutatóműhely, az MTA Földtani Tudományos Bizottság Geomatematikai Albizottsága és az Magyarhoni Földtani Társulat Geomatematikai és Informatikai Szakosztálya előadóülése a modellek különböző területeken (felszíni- és felszín alatti vizek, fűrólyuk geofizika, talajtani problémák, felszínborítás stb.) való alkalmazásáról. Összes youtube megtekintés: 406 és 493 (https://www.youtube.com/watch?v=2ebRkUJWBoo&ab_channel=MTA1825 https://www.youtube.com/watch?v=gFORCjZHHkc&t=os&ab_channel=MTA1825)</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Eötvös 175 Tudományos Emlékülés” Az ülés időpontja: 2023. szeptember 20. (szerda) 10.00 Helyszín: MTA Székház, Nagyterem <p>A X. Földtudományok Osztálya és XI. Fizikai Tudományok Osztálya előadóülése az egykori Internationale Erdmessung 1906. szeptember 20-28. között az MTA Székházban megrendezett nemzetközi geodéziai konferencia nyitónapjának évfordulóján, az Eötvös Loránd születésének (1848. július 27.) 175. évfordulójához kötődő ünnepi események legjelentősebb rendezvényeként, akadémiai elnöki megnyitóval és online aradi közvetítéssel.</p>

	<p>Összes youtube megtekintés: 618 és 351 https://www.youtube.com/watch?v=96oXdaBNgB8&ab_channel=MTA1825 https://www.youtube.com/watch?v=FzoQ68YL63M&ab_channel=MTA1825</p> <ul style="list-style-type: none"> • „A hazai gerinces paleontológia legújabb eredményei: a rétegtani problémáktól a környezetváltozásokig” <p>Az ülés időpontja: 2023. november 17. (péntek) 9.00 Helyszín: MTA Humán Tudományok Kutatóháza, Kisterem</p> <p>A hazai gerinces paleontológiai kutatások legalább 150 éves múltra tekintenek vissza, melyek igen komoly, sokszor világviszonylatban is egyedülálló leletanyagokra támaszkodtak a néhány tízezer éves jégkorszaki emlősleletektől a több száz millió éves őshüllő fossziliákig. A gerinces fossziliák azonban az egykori élővilág megismerésén túl számos gazdaságilag és társadalmilag fontos információt adtak, melyek akár a földtani alapkutatás és nyersanyagkutatás, akár környezetünk múltjának és áttételesen jövőjének megismerésében játszanak mérhetetlen szerepet. Az előadóülés a paleontológia e specifikus ágába nyújtott bepillantást a döntően hazai kutatóközösség munkáján és legújabb eredményein keresztül.</p> <p>Összes youtube megtekintés: 318 és 222 https://www.youtube.com/watch?v=VVS4DEDL5G4&ab_channel=MTA2 https://www.youtube.com/watch?v=Da8Cpk-SB6g&t=os&ab_channel=MTA2</p>
<p>A legfontosabb, az MTA közfeladataihoz kapcsolódó, 1-3 jelentős siker, eredmény rövid bemutatása</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A doktori minimumkövetelmények 2021-ben végrehajtott megújítása 2023-ban is éreztette pozitív hatását: a földtudományi doktori pályázatok száma öröndetesen nőtt (8 habitusvizsgálat zajlott le), az év során nyolc új akadémiai doktor nyerte el az MTA doktora címet, amely harmadával múlja felül a korábbiakhoz képest már 2022-ben is emelkedett pályázói aktivitást. • 2023-ban is kiemelkedő számban voltak tudományos osztályrendezvények – kilenc program, ebből öt a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat részeként -, az előadóülések közül jőpár nem

	kizárólag akadémiai szervezésben, hanem földtudományi tudományos egyesületekkel, társaságokkal (Magyarhoni Földtani Társulat, UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága, Országos Meteorológiai Szolgálat) való együttműködés keretében valósult meg.
A legfontosabb 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködések bemutatása	Az Osztály 2023 márciusában áttekintette az akadémiai támogatásban részesülő földtudományi illetőségű tudományos társaságok támogatásának aktuális kérdéseit. Az osztály döntése eredményeként javaslat született arra vonatkozóan, hogy az érintett földtudományi tudományos társaságok a 2022. évi pályázati támogatás arányainak figyelembevételével részesüljenek a 2023. évi akadémiai támogatási pályázati keretből, így az osztály ismételten javasolta az akadémiai támogatásban részesülő tudományos társaságok közé felvett Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság, a Magyar Földrajzi Társaság, a Magyar Geofizikusok Egyesülete, a Magyarhoni Földtani Társulat, a Magyar Meteorológiai Társaság és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület anyagi támogatását.
Rövid összefoglaló, az év értékelése	
A beszámoló rövid, 5-10 soros összefoglalása (kommunikációs záradék)	A Földtudományok Osztálya 2023. évi működése a korábbiakhoz hasonlóan hibrid ülésezési formában megvalósuló kapcsolattartás mellett zajlott. Az osztály elmúlt évi munkájában kiemelkedő sikerként könyvelhető el a doktori minimumkövetelmények megújítása eredményeként a doktori pályázatok számának ebben az évben is folytatódó jelentős emelkedése, amely a földtudományi doktori utánpótlás szempontjából kulcsfontosságú. A tudományos ismeretek közvetítése terén jelentős eredménynek tekinthető a 2023-ban megvalósult kilenc földtudományi rendezvény, konferencia, előadóülés.

A Földtudományok Osztálya 2023 végén 886 hazai köztestületi tagot fogott össze. A földtudományi köztestületi tagok közül 136 fő kandidátus, 621 fő PhD, 100 fő a tudomány doktora, illetve az MTA doktora, 6 fő az MTA levelező tagja és 23 fő az MTA rendes tagja. A tiszteleti tagok létszáma 17 fő, a külső tagoké 14 fő. 2022-ben 39 fő kérte felvételét a köztestületi tagok közé.

Az Osztály általában havi rendszerességgel tart osztályüléseket: 2023-ban összesen tíz alkalommal volt osztályülés. Az Osztály területén a Magyar Kutatási Hálózat

összefogásával három ex-akadémiai kutatóintézet (Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet, Földrajztudományi Intézet, valamint a Földtani és Geokémiai Intézet) és több támogatott kutatócsoport működik. Az Osztály figyelemmel kíséri és a lehetőségekhez képest segíti is a Magyar Földrajzi Társaság tevékenységét, a Magyarhoni Földtani Társulattal szerződés szabályozta módon működik együtt.

Az Osztály testületi feladatait tudományos bizottsági hálózat segítségével látja el: a sokszínű földtudomány művelését támogatja azzal, hogy felügyelete alatt kilenc tudományos bizottság és egy osztályközi állandó bizottság működik. A bizottságok többségének albizottságai is vannak, az albizottságok száma csaknem 29.

Az Osztály köztestületi feladatai között első helyen említhető a tudományos minősítési rendszer működtetése, melynek keretében az MTA doktora tudományos címre benyújtott pályázatok elbírálásában 18 tagú külön doktori bizottság működik közre. Az elmúlt évben az Osztály a bizottság bevonásával összesen tizenhét doktori pályázattal foglalkozott, 2023-ban nyolc földtudományi szakember nyerte el az MTA doktora tudományos címet. Az Osztály doktori minimumkövetelményeinek felülvizsgálati folyamata befejezését követően az MTA doktora tudományos cím megszerzése céljából a pályázati hajlandóság jelentős növekedése volt tapasztalható, amely egyelőre még csak a sajnálatos veszteségek létszámbeli pótlására elegendő.

Az Osztály 2023-ban is fogalmazott meg személyi javaslatokat különböző állami- és akadémiai díjakra, kitüntetésekre, megtette jelölését különböző akadémiai testületekbe.

Az Osztály 2023-ban a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozathoz kapcsolódóan szervezte meg novemberi rendezvényeit, a programok részletes bemutatása az osztály beszámolójában olvasható.

Az Akadémia közfeladatainak ellátása részeként az Osztály a könyv- és folyóirat-kiadás támogatásában is részt vállal: 2023-ban az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságának egyetértésével négy rangos, az adott szakterület központi publikációs fórumaként nyilvántartott folyóirat és öt könyv támogatására nyílt lehetőség. Az Osztály tagjai számos földtudományi szakmai folyóirat, periodika főszerkesztői, szerkesztői, vagy tagjai a szerkesztőbizottságoknak.

Az Osztály 2023 márciusában áttekintette az akadémiai támogatásban részesülő földtudományi illetőségű tudományos társaságok támogatásának aktuális kérdéseit. Az osztály döntése eredményeként javaslat született arra vonatkozóan, hogy az érintett földtudományi tudományos társaságok a 2022. évi pályázati támogatás arányainak figyelembevételével részesüljenek a 2023. évi akadémiai támogatási pályázati keretből, így az osztály ismételten javasolta az akadémiai támogatásban részesülő tudományos társaságok közé felvett Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság, a Magyar Földrajzi Társaság, a Magyar Geofizikusok Egyesülete, a Magyarhoni

Földtani Társulat, a Magyar Meteorológiai Társaság és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület anyagi támogatását.

Budapest, 2024. február 1.

Haas János
osztályelnök

Kovács Zoltán
osztályelnök-helyettes

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -
3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)
3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele
3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése
3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme
3. § (1g) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
3. § (1h) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
3. § (1i) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
3. § (1j) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
3. § (1k) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
3. § (1l) 12. A tudományos utánpótlás segítése
3. § (1m) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
3. § (1n) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
3. § (1o) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
3. § (1p) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
3. § (1q) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása a főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
3. § (1a) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
3. § (4)-(5)

Részletes beszámoló a Földtudományok Osztálya 2023. évben végzett tevékenységéről

1. A tudományos osztály tisztségviselői:

Elnök: Haas János, az MTA rendes tagja (2023.07-ig Bozó László, az MTA rendes tagja)

Elnökhelyettes: Kovács Zoltán, az MTA rendes tagja (2023.07-ig Pálffy József, az MTA rendes tagja)

2. A tudományos osztály tudományos, al- és munkabizottságai a tisztségviselők felsorolásával együtt:

Bányászati Tudományos Bizottság

Elnök: Szűcs Péter, az MTA levelező tagja (2023.11-ig Lakatos István, az MTA rendes tagja)

Titkár: Faitli József, az MTA doktora (2023.11-ig Mucsi Gábor PhD)

- Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottság
Elnök: Debreczeni Ákos PhD
Titkár: Rácz Ádám PhD
- Szénhidrogénipari és Geotermikus Albizottság
Elnök: Tihanyi László PhD
Titkár: Turzó Zoltán Tibor PhD
- Vízbányászati és Balneológiai Albizottság
Elnök: Kovács Balázs PhD
Titkár: Dr. Oláh Csaba PhD

Földtani Tudományos Bizottság

Elnök: Mádlné Szőnyi Judit, az MTA doktora (2023.11-ig Török Ákos, az MTA levelező tagja)

Titkár: Hatvani István Gábor PhD

- Geomatematikai Albizottság
Elnök: Szatmári Gábor PhD
Titkár: Gulyás Sándor PhD
- Hidrogeológiai Albizottság
Elnök: Mádlné Szőnyi Judit, az MTA doktora
Titkár: Szkolnikovics - Simon Szilvia PhD

- Rétegtani Albizottság
Elnök: Fodor László, az MTA doktora
Titkár: Szemerédi Máté PhD
- Szedimentológiai Albizottság
Elnök: Sztanó Orsolya PhD
Titkár: Bartha István PhD

Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság

Elnök: Rózsa Szabolcs, az MTA doktora (2022.12-ig Ádám József, az MTA rendes tagja †)

Titkár: Szűcs László István PhD (2023.11-ig Tóth Gyula, a műszaki tudomány kandidátusa)

A bizottság nem működtet albizottságot.

Geofizikai Tudományos Bizottság

Elnök: Lichtenberger János, az MTA doktora

Titkár: Barta Veronika PhD (2023.11-ig Szabó Norbert Péter, az MTA doktora)

A bizottság nem működtet albizottságot.

Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság

Elnök: M. Tóth Tivadar, az MTA doktora

Titkár: Kis Viktória PhD

- Archeometriai Albizottság
Elnök: Bajnóczi Bernadett PhD
Titkár: Péterdi Bálint PhD
- Felsőoktatási Albizottság
Elnök: Máday Ferenc PhD
Alelnökök: Kovács János, az MTA doktora és Raucsikné Varga Andrea, az MTA doktora
Titkár: Kis Annamária PhD
- Geonómiai és Planetológiai Albizottság
Elnök: Kordos László, a földtudomány doktora
Titkár: Bérczi Szaniszló, a földtudomány kandidátusa
- Környezetgeokémiai Albizottság
Elnök: Gondi Ferenc, a földtudomány kandidátusa
Titkár: Kovács Ivett PhD

- Kőzettani Albizottság
Elnök: Berkesi Márta PhD
Titkár: Aradi László Előd PhD
- Nanoásványtani Albizottság
Elnök: Pósfai Mihály, az MTA rendes tagja
Titkár: Kovácsné Kis Viktória PhD
- Szerves Geokémiai Albizottság
működése jelenleg szünetel

Meteorológiai Tudományos Bizottság

Elnök: Geresdi István, az MTA doktora

Titkár: Ferenczi Zita PhD

- Agro- és Hidrometeorológiai Albizottság
Elnök: Anda Angéla, az MTA doktora
Titkár: Somfalvi-Tóth Katalin PhD
- Éghajlati Albizottság
Elnök: Lakatos Mónika PhD
Titkár: Pongrácz Rita PhD
- Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság
Elnök: Mészáros Róbert PhD
Titkár: Breuer Hajnalka PhD
- Légkörfizikai és Levegőkémiai Albizottság
Elnök: Haszpra László, az MTA doktora
Titkár: Leelössy Ádám PhD
- Légköri Erőforrás Albizottság
Elnök: Dobi Ildikó PhD
Titkár: Pieczka Ildikó PhD

Paleontológiai Tudományos Bizottság

Elnök: Dulai Alfréd, az MTA doktora (2023.II-ig Ósi Attila, az MTA doktora)

Titkár: Szives Ottilia PhD (2023.II-ig Bodor Emese Réka PhD)

A bizottság nem működtet albizottságot.

Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság

Elnök: Kozma Gábor, az MTA doktora

Elnökhelyettes: Pap Norbert, az MTA doktora (2023.II-ig Kis Éva, az MTA doktora)

Titkár: Pál Viktor PhD

- Gazdaságföldrajzi Albizottság
Elnök: Nagy Erika, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Molnár Ernő PhD
- Politikai Földrajzi Albizottság
Elnök: Pap Norbert, az MTA doktora
Titkár: Reményi Péter PhD
- Településföldrajzi Albizottság
Elnök: Csapó Tamás, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Bajmócy Péter PhD
- Történeti Földrajzi Albizottság
Elnök: Kókai Sándor, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Csüllög Gábor PhD
- Turizmusföldrajzi Albizottság
Elnök: Aubert Antal, a földrajztudomány kandidátusa
Titkár: Michalkó Gábor, az MTA doktora
- Kartográfiai Albizottság
Elnök: Zentai László, az MTA doktora
Titkár: José Jesús Reyes Nuñez PhD
- Oktatási Albizottság
Elnök: Teperics Károly PhD
Titkár: Sütő László PhD

Természetföldrajzi Tudományos Bizottság

Elnök: Szabó Szilárd, az MTA doktora (2022.12-ig M. Tóthné Farsang Andrea, az MTA levelező tagja †)

Titkár: Jakab Gergely PhD (2023.11-ig Szalai Zoltán PhD)

- Geoinformatikai Albizottság
Elnök: Gyenizse Péter PhD
Titkár: Szabó Gergely PhD
- Geomorfológiai Albizottság
Elnök: Telbisz Tamás PhD
Titkár: Sipos György PhD
- Tájföldrajzi Albizottság
Elnök: Szilassi Péter PhD

Titkár: Túri Zoltán Krisztián PhD

- Kartográfiai Albizottság
Elnök: Zentai László, az MTA doktora
Titkár: José Jesús Reyes Nuñez PhD
- Oktatási Albizottság
Elnök: Teperics Károly PhD
Titkár: Sütő László PhD

3. A tudományos osztály ülései (csak időpont, helyszín, amennyiben volt meghívott előadó, az előadás leírása maximum 1500 karakterben szóközzel):

2023.01.24. hibrid ülés

2023.02.21. hibrid ülés

2023.03.21. hibrid ülés

2023.04.18. hibrid ülés – „Dolgozók az akkumulátoripari értéklánban Magyarországon: A gazdaságföldrajzi kutatások szerepe”, előadó: Czirfusz Márton PhD

2023.06.20. hibrid ülés – tisztújítás 1.

2023.06.28. hibrid ülés – tisztújítás 2.

2023.09.19. hibrid ülés

2023.10.17. hibrid ülés – „Műholdas helymeghatározó rendszerek szerepe a Föld megismerésében”, előadó: Rózsa Szabolcs, az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi docens

2023.11.23. hibrid ülés – „EGS – ESG, a geotermikus energia hasznosítás kibívásai”, előadó: Szanyi János PhD, címzetes egyetemi docens, SZTE Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Tanszék

2023.12.12. jelenléti ülés – hazai akadémikusok zárt ülése, Felolvasóterem

4. A tudományos osztály 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.

A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1500 karakter szóközzel)

- **„Geomatematikai-, környezetinformatikai és energetikai modellek Magyarországon a 2020-as években”**

Az ülés időpontja: 2023. április 21. (péntek) 10.00

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem

A X. Földtudományok Osztálya, a Multidiszciplináris modellezés, játékelmélet és alkalmazásai nemzetközi kutatóműhely, az MTA Földtani Tudományos Bizottság Geomatematikai Albizottsága és az Magyarhoni Földtani Társulat Geomatematikai és Informatikai Szakosztálya előadóülése a modellek különböző területeken (felszíni- és

felszín alatti vizek, fúróluk geofizika, talajtani problémák, felszínborítás stb.) való alkalmazásáról.

Összes youtube megtekintés: 406 és 493

(https://www.youtube.com/watch?v=zebRkUJWBoo&ab_channel=MTA1825

https://www.youtube.com/watch?v=gFORCjZHHkc&t=os&ab_channel=MTA1825)

- **„Hazai vízkészletek fenntarthatóságával kapcsolatos kutatások az MTA FFT FTA kutatási program keretében”**

Az ülés időpontja: 2023. június 6. (kedd) 10.00

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem

A X. Földtudományok Osztálya, a Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság, a Vízgazdálkodástudományi Bizottság és a Nemzeti Víz tudományi Program Irányító Testülete előadóülése a Fenntartható Fejlődés és Technológiák Nemzeti Program, Fenntartható Technológiák Alprogram víztudománnyal kapcsolatos kutatásairól.

- **„Eötvös 175 Tudományos Emlékezés”**

Az ülés időpontja: 2023. szeptember 20. (szerda) 10.00

Helyszín: MTA Székház, Nagyterem

A X. Földtudományok Osztálya és XI. Fizikai Tudományok Osztálya előadóülése az egykori Internationale Erdmessung 1906. szeptember 20-28. között az MTA Székházban megrendezett nemzetközi geodéziai konferencia nyitónapjának évfordulóján, az Eötvös Loránd születésének (1848. július 27.) 175. évfordulójához kötődő ünnepi események legjelentősebb rendezvényeként akadémiai elnöki megnyitóval és online aradi közvetítéssel.

Összes youtube megtekintés: 618 és 351

(https://www.youtube.com/watch?v=96oXdaBNgB8&ab_channel=MTA1825

https://www.youtube.com/watch?v=FzoQ68YL63M&ab_channel=MTA1825)

- **„A Földtudományi Sokféleség Világnapja”**

Az ülés időpontja: 2023. október 6. (péntek) 10.00

Helyszín: MTA Kutatóház (1112 Budapest, Budaörsi út 45.) Csarnoképület, II. emelet Előadóterem

A X. Földtudományok Osztálya, a Földtani Tudományos Bizottsága, a Magyarhoni Földtani Társulat ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztálya és az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága előadóülése a ProGEO működéséről, a földtudományi értékek védelmének jogi aspektusairól, a geoparkokról és az Országos Kéktúra földtudományi értékeiről.

- **„Emlékezés Pécsi Márton akadémikus születésének 100. évfordulója tiszteletére”**

Az ülés időpontja: 2023. november 14. (kedd) 10.00

Helyszín: MTA Kutatóház (1112 Budapest, Budaörsi út 45.) Csarnoképület, II. emelet Előadóterem

A X. Földtudományok Osztálya, a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság, a CSFK Földrajztudományi Intézete és a Magyar Földrajzi Társaság előadóülése Pécsi Márton akadémikus születésének centenáriumán, aki a hazai földrajztudomány egyik legjelesebb és nemzetközi szinten legismertebb tudósaként a geomorfológia és a negyedidőszak- és löszkutatás, továbbá a tájföldrajz területén is nemzetközi szinten kiemelkedő eredményeket ért el.

- **„Budapest 150 – földrajz válasza a fővárost érintő globális kihívásokra”**

Az ülés időpontja: 2023. november 15. (szerda) 14.00

Helyszín: MTA Humán Tudományok Kutatóháza, Nagyterem

A 150 évvel ezelőtt létrejött egységes Budapest napjainkban Közép-Európa egyik vezető metropoliszának tekinthető. Az elmúlt évtizedekben jelentkező új természeti, gazdasági-társadalmi és politikai változásokra (pl. klímaváltozás, ipar 4.0., megfogyatkozó vízkészletek, átalakuló városhálózatok) a további fejlődés és a lakosság megfelelő színvonalú ellátása érdekében a fővárosnak is reagálnia kell. A Társadalomföldrajzi és Természetföldrajzi Tudományos Bizottság közös rendezvénye azt kívánta bemutatni, milyen segítséget nyújtott és nyújthat a földrajz ezen új kihívások kezelésében.

Összes youtube megtekintés: 538

(https://www.youtube.com/watch?v=31SoYLD1zCc&ab_channel=MTA1825)

- **„Multidiszciplináris válaszok az éghajlatváltozás kihívásaira - Meteorológiai Tudományos Napok 2023”**

Az ülés időpontja: 2023. november 16-17. (csütörtök-péntek) 9.30

Helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat (1024 Budapest, Kitaibel Pál u 1.), Díszterem

A 49. Meteorológiai Tudományos Napok központi témái az éghajlatváltozás kihívásai, környezeti, társadalmi és gazdasági következményei, valamint az, hogy a különböző területek hogyan reagálnak a változó körülményekre. A program szorosan illeszkedik az Éghajlatváltozás Multidiszciplináris Nemzeti Laboratóriumban meghatározott célkitűzések, valamint az eddigi kutatások, fejlesztések során elért eredmények bemutatásához, kitérve az egyes témakörök előzményeire is. Az előadások kapcsolódtak az éghajlatváltozás által előidézett és befolyásolt jelenségek feltárásához, monitorozásához és modellezéséhez, az okozott problémák és azok mértékének bemutatásához, a kockázatok mérséklésére tett válaszok tudományos megalapozottságú tervezéséhez. A rendezvényen az éghajlatváltozás multidiszciplináris tárgyalása érdekében a hazai meteorológus közösség tagjai mellett a témakörben érintett szakterületek képviselőit, előadóit is megkívták szólítani.

Összes youtube megtekintés: 2400, 143, 84, 165, 167 és 114

https://www.youtube.com/watch?v=Aoc75L_OpWA&list=PLfsrZvoZ3qYRL-9M1RpSnET74dS1MDokp&index=2&ab_channel=MTA1825
https://www.youtube.com/watch?v=XE1azVE2f1k&list=PLfsrZvoZ3qYRL-9M1RpSnET74dS1MDokp&index=3&ab_channel=MTA1825
https://www.youtube.com/watch?v=O9xqsMRWCrI&list=PLfsrZvoZ3qYRL-9M1RpSnET74dS1MDokp&index=4&ab_channel=MTA1825
https://www.youtube.com/watch?v=9Xhv2WWnFc4&list=PLfsrZvoZ3qYRL-9M1RpSnET74dS1MDokp&index=5&ab_channel=MTA1825
https://www.youtube.com/watch?v=epj2_4picCo&list=PLfsrZvoZ3qYRL-9M1RpSnET74dS1MDokp&index=6&ab_channel=MTA1825
https://www.youtube.com/watch?v=O53neB_Y9VA&list=PLfsrZvoZ3qYRL-9M1RpSnET74dS1MDokp&index=6&ab_channel=MTA1825

- **„A hazai gerinces paleontológia legújabb eredményei: a rétegtani problémáktól a környezetváltozásokig”**

Az ülés időpontja: 2023. november 17. (péntek) 9.00

Helyszín: MTA Humán Tudományok Kutatóháza, Kisterem

A hazai gerinces paleontológiai kutatások legalább 150 éves múltra tekintenek vissza, melyek igen komoly, sokszor világviszonylatban is egyedülálló leletanyagokra támaszkodtak a néhány tízezer éves jégkorszaki emlősleletektől a több száz millió éves őshüllő fossziliákig. A gerinces fossziliák azonban az egykori élővilág megismerésén túl számos gazdaságilag és társadalmilag fontos információt adtak, melyek akár a földtani alap kutatás és nyersanyagkutatás, akár környezetünk múltjának és áttételesen jövőjének megismerésében játszanak mérhetetlen szerepet. Az előadóülés a paleontológia e specifikus ágába nyújtott bepillantást a döntően hazai kutatóközösség munkáján és legújabb eredményein keresztül.

Összes youtube megtekintés: 318 és 222

https://www.youtube.com/watch?v=VVS4DEDL5G4&ab_channel=MTA2

https://www.youtube.com/watch?v=Da8Cpk-SB6g&yt=os&ab_channel=MTA2

- **„Ünnepi előadóülés a Magyarhoni Földtani Társulat alapításának 175. évfordulója alkalmából”**

Az ülés időpontja: 2023. november 22. (szerda) 10.00

Helyszín: a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága Földtani Szolgálatának Díszterme (1143 Budapest, Stefánia út 14.)

A Magyarhoni Földtani Társulat 2023-ban ünnepelte fennállásának 175. évét. Ennek alkalmából a jubileumi előadóülés keretében a társulat tíz szakosztályának és öt területi szervezetének egy-egy kiemelkedő jelentőségű tudományos eredményét mutatta be.

5. **A tudományos osztály díjai** (az osztályhoz tartozó köztestületi tagok állami és szakmai kitüntetései, akadémiai elismerései, az osztály saját díjai):

Állami és egyéb kitüntetések (ABC sorrendben, a bizottságok beszámolóí alapján):

- **Anda Angéla**, az MTA doktora - Surányi János Emlékérem,
- **Bihari Zoltán** et al. - Szakirodalmi nívódíj (Magyar Meteorológiai Társaság),
- **Gribovszki Zoltán** PhD - Schafarzik Ferenc Emlékérem (Magyar Hidrológiai Társaság),
- **Gyuris Ferenc** PhD- Bolyai- emléklap (Magyar Tudományos Akadémia),
- **Honti Márk** PhD - Vitális Sándor Szakirodalmi Nívódíj (Magyar Hidrológiai Társaság),
- **Hoyk Edit** PhD - Az év publikálója a Neumann János Egyetem Kertészeti és Vidékfejlesztési Karán,
- **Kocsis Károly**, az MTA rendes tagja – Széchenyi Díj,
- **Lenner Tibor** PhD – Magyar Arany Érdemkereszt,
- **Mezősi Gábor**, a földrajztudomány doktora -a Magyar Érdemrend középkeresztje polgári tagozat kitüntetés, továbbá Klebelsberg Kuno-díj,
- **Molnár Kata** PhD - "Hónap cikke" díj, Atomki (Contributions to Mineralogy and Petrology (2023) 178:83)
- **M. Tóth Tivadar**, az MTA doktora - Mestertanár Aranyérem (Országos Tudományos Diákköri Tanács),
- **Pádárné Török Éva** PhD - Pro Natura Emlékplakett,
- **Pál-Molnár Elemér**, az MTA doktora - Aranykréta Díj (SZTE TTIK Kari Tanács),
- **Pénzes János** PhD- Bolyai János Kutatási ösztöndíj (Magyar Tudományos Akadémia)
- **Pósfai Mihály**, az MTA rendes tagja - Mestertanár Aranyérem (Országos Tudományos Diákköri Tanács),
- **Reyes Nunez José Jesús** PhD - CHARM-EU Award díj (Eötvös Loránd Tudományegyetem),
- **Szintai Balázs** PhD - Miniszteri Elismerő Oklevél,
- **Szunyog István** PhD - kiemelkedően eredményes szakmai tevékenysége elismeréseként Miniszteri Elismerő Oklevél (Energiaügyi Minisztérium),
- **Torma Péter** PhD - Vitális Sándor Szakirodalmi Nívódíj (Magyar Hidrológiai Társaság),
- **Turzó Zoltán** PhD- Szt. Borbála érem (bányász) kitüntetés,
- **Unger János**, az MTA doktora - Schenzl Guidó-díj.

Akadémiai díjak:

A különleges gyémántszerkezetek atomi felbontású elektronmikroszkópos vizsgálata terén kifejtett, nemzetközi szinten is kiemelkedő ásványtani kutatásainak eredményeiért és ehhez kapcsolódó publikációs teljesítménye elismeréseként Akadémiai Díjban részesült **Németh Péter** PhD, a Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézetének tudományos főmunkatársa, aki a hagyományoknak megfelelően a közgyűlés első napján, ünnepélyes keretek között vehette át az elismerést.

Szádeczky-Kardoss Elemér Díj:

A kialakult gyakorlat szerint a pályázat meghirdetésére páros években kerül sor, mivel az összegyűlt kamat méltányos összegű jutalom kifizetését az elmúlt időszakban csak páros években tette lehetővé.

MOL Tudományos Díj:

A pénzügyi fedezet hiányára tekintettel a „*MOL Tudományos díj*” pályázatot 2023-ban nem lehetett meghirdetni, a díj megújításával kapcsolatban 2019-ben megkezdett egyeztetések korábban megszakadtak.

6. A tudományos osztály kiadványai (az osztály akadémiai keretből támogatott kiadványai, folyóiratai, továbbá egyéb, nem akadémiai támogatású könyvek, tankönyvek, kiemelt publikációk):

A 2023. évi könyv- és folyóiratkiadási támogatási pályázatok lezárultával az osztály vezetése javaslatot tett az alábbi terv jóváhagyására és ezt követően a tervnek a Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság elé terjesztésére (**13/2023. (I.24.) határozat**):

I. Könyvpályázat:

Feltétlenül támogatandó kiadványok:

- **Mészáros Ernő:** Trinh Xuan Thuan: Távoli világok
- **Csapó Tamás:** Megyei jogú városaink történeti földrajza és településmorfológiája
- **Kolozsvári (Kovály) Katalin:** Az etnikai kapcsolati tőke földrajza. Ukrajnai vállalkozók a transznacionalitás útján
- **Erőss Ágnes:** Hatalomváltó terek. Szimbolikus térhasználat többnemzetiségű városokban

Forrástól függően támogatandó kiadványok:

- **Molnár József:** A Kárpát-medence földrajza. Természet, társadalom, gazdaság, néprajz
- **Borsos Béla:** Az éltető víz

II. Folyóiratpályázat (**48/2022. (IX.20.) határozat** alapján meghívásra javasoltak):

- Acta Geodaetica et Geophysica
- Central European Geology
- Földrajzi Közlemények

- Földtani Közlöny

7. A tudományos osztály által felvett új köztestületi tagok száma (nevek nélkül, tudományos bizottságonkénti bontásban):

- 2 fő – Bányászati Tudományos Bizottság,
- 5 fő – Földtani Tudományos Bizottság,
- 1 fő – Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság,
- 1 fő – Geofizikai Tudományos Bizottság,
- 6 fő – Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság,
- 2 fő – Meteorológiai Tudományos Bizottság,
- 2 fő – Paleontológiai Tudományos Bizottság,
- 13 fő – Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság,
- 7 fő – Természetföldrajzi Tudományos Bizottság,

8. A tudományos osztály közreműködése az MTA doktora cím eljárásaiban (habitusvizsgálatok, védések, címodaitélések csak számszerűen, név és a disszertáció címének, illetve a habitusvizsgálatot végző tudományos/doktori bizottság megjelölésével):

Az Osztály a doktori eljárásban való közreműködésre doktori bizottságot működtet, amelyet az osztály illetékességi körébe tartozó tudományos bizottságok által választás útján delegált két-két fő (összesen 18 szavazati jogú tag) alkot, akik az MTA tagjai, vagy akadémiai doktorok lehetnek.

I. A Földtudományi Doktori Bizottság (FDB) habitusvizsgálati ügyben ülésezett:

2023. január 12.:

- **Újvári Gábor** - („Az utolsó glaciális időszak gyors klímaváltozásainak ásványi por ciklust érintő hatásai és visszacsatolásai az észak-atlanti térség és Közép-Európa vonatkozásában”).

2023. február 9.:

- **Illés Sándor** - („Magyarországra irányuló ismétlődő vándorlások”).

2023. március 16.:

- **Tóth Gyula** - („A nebezsgési erőter gradientseinek jelentősége és felhasználása a felsőgeodézia és a fizika egyes területein”).

2023. április 12.:

- **Szilassi Péter** - („Tájváltozás Magyarországon 1990-2018 között: agroökológiai háttér, tájökológiai és környezeti következmények”).

2023. június 12.:

- **Telbisz Tamás** - („Digitális terepmodellek alkalmazása a geomorfológiában, illetve a természet-társadalom kapcsolatok kvantitatív vizsgálatában”).

2023. október 10.:

- **Németh Péter** - („Aszteroida-becsapódáshoz köthető összetett gyémántszerkezetek”).
- **Kern Zoltán** - („Barlangi jégüledékből nyert koradatok és geokémiai paraméterek értelmezése európai példákön”).

2023. november 14.:

- **Venczel Márton** - („Új fosszilis Lissamphibia, Squamata és Archosauria taxonok a Kárpát-medencéből és azok rendszertani, állatföldrajzi és környezettani értékelése”).

II. A Földtudományok Osztálya osztályülése:

- 2023. január 24-én **Barcza Zoltán** („Légköri üvegházhatású gázok felszíni mérlegének vizsgálata eddy kovariancia mérések és biogeokémiai modell segítségével”) habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. január 24-én az osztály támogatta **Földváry Lóránt** („Műholdas gravimetriai mérések feldolgozása”) számára a doktori cím odaítélését,
- 2023. január 24-én **Gál Tamás** („A lokális klímazónák városklimatológiai alkalmazása”) habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. január 24-én az osztály javaslatot tett **Németh Károly** („Monogenetikus vulkanizmus globális perspektívája, helye a vulkán geológiában és annak társadalmi hatása”) módosított bírálóbizottságára,
- 2023. január 24-én az osztály támogatta **Rózsa Szabolcs** („A geodéziai, geodinamikai és atmoszférai kutatások a műholdas helymeghatározásban”) számára a doktori cím odaítélését,
- 2023. január 24-én **Újvári Gábor** („Az utolsó glaciális időszak gyors klímaváltozásainak ásványi por ciklust érintő hatásai és visszacsatolásai az észak-atlanti térség és Közép-Európa vonatkozásában”) habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. január 24-én az osztály támogatta **Vekerdy Zoltán** („Optikai és mikrobullámú földmegfigyelési adatok integrációja és agrobudrológiai értékelése”) számára a doktori cím odaítélését,
- 2023. február 21-én az osztály javaslatot tett **Faitli József** („Kontinuitási elmélet és ipari alkalmazásai durva diszperz rendszerek viselkedésének a jellemzésére”) módosított bírálóbizottságára,
- 2023. február 21-én **Illés Sándor** („Magyarországra irányuló ismétlődő vándorlások”) habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. március 21-én **Tóth Gyula** („A nebezsegi erőter gradienseinek jelentősége és felhasználása a felsőgeodézia és a fizika egyes területein”) habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. március 21-én az osztály támogatta **Kincses Áron László** („Magyar-magyar nemzetközi vándorlás a Kárpát-medencében, különös tekintettel az elmúlt évtizedre”) számára a doktori cím odaítélését,

- 2023. április 18-án **Szilassi Péter** („*Tájváltozás Magyarországon 1990-2018 között: agroökológiai háttér, tájökológiai és környezeti következmények*”) habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. június 20-án az osztály támogatta **Faitli József** („*Kontinuitási elmélet és ipari alkalmazásai durva diszperz rendszerek viselkedésének a jellemzésére*”) számára a doktori cím odaítélését,
- 2023. június 20-án az osztály javaslatot tett **Németh Károly** („*Monogenetikus vulkanizmus globális perspektívája, helye a vulkán geológiában és annak társadalmi hatása*”) módosított bírálóbizottságára,
- 2023. június 20-án az osztály támogatta **Pál Molnár Elemér** („*Zárt és nyílt rendszerű magmás folyamatok a Ditrói Alkáli Masszívumban*”) számára a doktori cím odaítélését,
- 2023. június 20-án **Telbisz Tamás** („*Digitális terepmodellek alkalmazása a geomorfológiában, illetve a természet-társadalom kapcsolatok kvantitatív vizsgálatában*”) habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. október 17-én **Kern Zoltán** („*Barlangi jégüledékből nyert koradatok és geokémiai paraméterek értelmezése európai példákon*”) részbeni habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. október 17-én **Németh Péter** („*Aszteroida-beccapódásból köthető összetett gyémántszerkezetek*”) részbeni habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. október 17-én az osztály támogatta **Gál Tamás** („*A lokális klímazónák városklimatológiai alkalmazása*”) számára a doktori cím odaítélését,
- 2023. november 21-én **Kern Zoltán** („*Barlangi jégüledékből nyert koradatok és geokémiai paraméterek értelmezése európai példákon*”) részbeni habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. november 21-én **Németh Péter** („*Aszteroida-beccapódásból köthető összetett gyémántszerkezetek*”) részbeni habitusvizsgálatát végezte el,
- 2023. november 21-én az osztály támogatta **Újvári Gábor** („*Az utolsó glaciális időszak gyors klímaváltozásainak ásványi por ciklust érintő hatásai és visszacsatolásai az észak-atlanti térség és Közép-Európa vonatkozásában*”) számára a doktori cím odaítélését,
- 2023. november 21-én **Venczel Márton** („*Új fosszilis Lissamphibia, Squamata és Archosauria taxonok a Kárpát-medencéből és azok rendszertani, állatföldrajzi és környezeti értékelése*”) habitusvizsgálatát végezte el.

III. 2023-ban a következő védésekre került sor:

- 2023. január 9. (hagyományos védelem) – **Vekerdy Zoltán**
- 2023. február 28. (hagyományos védelem) – **Kincses Áron**
- 2023. április 17. (hagyományos védelem) – **Pál Molnár Elemér**
- 2023. május 10. (hagyományos védelem) – **Faitli József**
- 2023. szeptember 20. (hagyományos védelem) – **Gál Tamás**
- 2023. november 13. (hagyományos védelem) – **Újvári Gábor**
- 2023. november 20. (hagyományos védelem) – **Kereszturi Ákos**
- 2023. november 29. (hagyományos védelem) – **Hámor Tamás**

IV. 2023-ban a következő cím odaítélésekre került sor:

- 2023. február 17. – **Földváry Lóránt, Rózsa Szabolcs és Vekerdy Zoltán**
- 2023. április 21. – **Kincses Áron László**
- 2023. június 30. – **Faitli József és Pál Molnár Elemér**
- 2023. október 27. – **Gál Tamás**
- 2023. december 15. – **Újvári Gábor**

9. Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény

(bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

A szakértői testületekben, továbbá szerkesztőbizottságokban való tagságot illetően az adatokat lásd a tudományos bizottsági beszámolóknál.

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések). Amennyiben ezek a kapcsolatok a tudományos bizottságokon keresztül valósulnak meg, elegendő az érintett tudományos bizottság beszámolójára történő utalás:

Az Osztály 2023 márciusában áttekintette az akadémiai támogatásban részesülő földtudományi illetőségű tudományos társaságok támogatásának aktuális kérdéseit.

Az osztály döntése eredményeként javaslat született arra vonatkozóan, hogy az érintett földtudományi tudományos társaságok a 2022. évi pályázati támogatás arányainak figyelembevételével részesüljenek a 2023. évi akadémiai támogatási pályázati keretből, így az osztály ismételten javasolta az akadémiai támogatásban részesülő tudományos társaságok közé felvett (ABC sorrendben):

- Magyar Földmérési, Térképészeti és Távérzékelési Társaság,
- Magyar Földrajzi Társaság,
- Magyar Geofizikusok Egyesülete,
- Magyarhoni Földtani Társulat és
- Magyar Meteorológiai Társaság

anyagi támogatását.

Budapest, 2024. február 1.

Haas János
osztályelnök

Kovács Zoltán
osztályelnök-helyettes

**A Bányászati Tudományos Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. A tudományos bizottság neve:

Bányászati Tudományos Bizottság

2. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Lakatos István, az MTA rendes tagja

Titkár: Mucsi Gábor PhD

Albizottságok:

Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottsága

Elnök: Debreczeni Ákos

Titkár: Rácz Ádám

Szénhidrogénipari és Geotermikus Albizottság

Elnök: Tihanyi László

Titkár: Turzó Zoltán

Vízbányászati és Balneológiai Albizottság

Elnök: Kovács Balázs PhD

Titkár: Dr. Oláh Csaba PhD

3. A tudományos bizottság ülései: Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalta ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel):

2023. november 6. (hétfő) 15.00 órától online, Bányászati Tudományos Bizottság alakuló ülése. Megjelentek száma 13 szavazati jogú bizottsági tag, 65,0%, az ülés határozatképes.

Fontosabb döntések:

Szűcs Péter tagot az elnöki jelöltlistára, Faitli József tagot a titkári jelöltlistára, Bobok Elemér és Lakatos István tagot a doktori bizottságba delegálandó személyek jelöltlistájára a bizottság felvette. A továbbiakban a Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottságot, valamint a Szénhidrogénipari és Geotermikus Albizottságot és az újonnan létrehozandó Vízbányászati és Balneológiai Albizottságot kívánja működtetni.

2023. november 7-8. közötti elektronikus szavazás.

Döntések:

Szűcs Péter elnök (100%), Faitli József titkár (100%) Bobok Elemér és Lakatos István doktori bizottságba delegáltak (100 – 100%).

2023. november 30. BTB alakuló ülés

Helyszín: Miskolci Egyetem A/4 épület, Sopron terem, megjelent 14 fő.

Döntések: A Bányászati, Geotechnikai és Nyersanyagelőkészítési Albizottság megválasztott új elnöke: Mucsi Gábor, PhD, titkára Debreczeni Ákos, Phd. A Szénhidrogénipari és Geotermikus Albizottság megválasztott új elnöke: Zsuga János, PhD és titkára Kovácsné Federer Gabriella, PhD. A Vízbányászati és Balneológiai Albizottság megválasztott új elnöke: Kovács Balázs, PhD és titkára Dr. Oláh Csaba, PhD. A X. Osztály Hidrológiai Osztályközi Bizottságba delegált képviselők: Kovács Balázs, PhD és Szűcs Péter, akadémikus.

4. A tudományos bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.

A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

.....

5. Az AI- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.

A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

2023. május 03. III. SZILÁRDÁSVÁNY BÁNYÁSZATI SZAKMAI NAP

Helyszín: Recsk, Művelődési ház. A rendezvény társszervezésben a Heves Megyei Mérnöki Kamarával és az MMK Szilárdásvány-bányászati Tagozattal került megrendezésre. A program két fő részre volt bontva, először szakmai előadások hangzottak el szénbányászat, tiszta szén technológia, tömedékelés, rekultiváció témakörökben, majd a recskai ércbánya rekultivációs munkáit, az alkalmazott technológiákat és sajátos építményeket tekintették meg a résztvevők.

FGSZ SZAKMAI NAP, MISKOLCI EGYETEM, VI. EA. (A/I. ÉP. 101.) 2023.

május 2. Az olaj- és gázmérnök szakos, specializációs hallgatók számára szakmai nap szervezése, hidrogén szállítás, földgázhálózati bekeverés, metánemisszió és klímaadaptációs törekvések témakörökben. Résztvevők száma: kb. 25 fő.

MFGT SZAKMAI NAP, MISKOLCI EGYETEM, VI. EA. (A/I. ÉP. 101.) 2023.

május 1. Az olaj- és gázmérnök szakos, specializációs hallgatók számára szakmai nap szervezése, mely során hallgatóink betekintést nyerhettek a Magyar Földgáztároló Zrt. mindennapi szakmai gyakorlatába és a megvalósítás alatt álló országos

viszonylatban is egyedülálló pilot tárolói-energetikai fejlesztéseikbe. Résztevők száma: kb. 20 fő.

6. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság köztestületi tagjainak díjai (állami és szakmai elismerések az év során)

Dr. Szunyog István 2023. szeptember 3-án Miniszteri Elismerő Oklevélben részesült az Energiaügyi Minisztériumban kiemelkedően eredményes szakmai tevékenysége elismeréseként.

Dr. Turzó Zoltán 2023. december 1-én Szt. Borbála érem (bányász) kitüntetésében részesült.

7. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság kiadványai (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):

Galyas, Anna Bella ; Kis, László ; Tihanyi, László ; Szunyog, István ; Vadászi, Marianna ; Koncz, Ádám: Effect of hydrogen blending on the energy capacity of natural gas transmission networks

INTERNATIONAL JOURNAL OF HYDROGEN ENERGY 48 : 39 pp. 14795-14807. , 13 p. (2023) DOI ScienceDirect WoS Scopus

Tudományos Nyilvános idéző összesen: 4 | Független: 3 | Független: 1 | Nem jelölt: 0 | WoS jelölt: 4 | Scopus jelölt: 1 | WoS/Scopus jelölt: 4 | DOI jelölt: 4 Q1

Al Khalaf, Hani ; Kovacsne, Gabriella Federer ; Mohammed, Nagham Alhaj ; Horvath, Gabor ; Docs, Roland: Effect of using Austrian pine cones powder as an additive on oil well cement properties; HELIYON 9 : 1 Paper: e12975 , 25 p. (2023) DOI WoS Scopus Egyéb URL Tudományos Q1

Al-Gathe, Abdelrigeeb ; Baarimah, Salem O. ; Al-Khudafi, Abbas M. ; Bawahab, Mohammed ; Dmour, Hazim: Hybrid approach for gas viscosity in Yemeni oil fields; EARTH SCIENCE INFORMATICS Paper: S12145-023-01121-5 , 8 p. (2023) DOI WoS Scopus Egyéb URL Tudományos Q2

Nagham, Alhaj Mohammed ; Hani, AL Khalaf ; Kovácsné Federer, Gabriella Petra ; Emine, Yalman ; Tolga, Depci: Effect of Banana Peels Waste on the Properties of Water Based Mud; PETROLEUM AND COAL 65 : 1 pp. 107-117., 11 p. (2023) Scopus Tudományos Q4

Szunyog, István ; Vadászi, Marianna: A fenntartható fosszilis- és megújulóenergia-gazdálkodás a nemzeti energia- és klímastratégia alapján

In: Veresné, Somosi Mariann; Sikos, T. Tamás (szerk.) A fenntarthatóság holisztikus megközelítésben; Budapest, Magyarország : Akadémiai Kiadó (2023) 481 p. pp. 320-361., 42 p. Tudományos

Turzó, Zoltán; A hidrogén hatása a földalatti gáztároló kútjainak hozamegyenletére , Új eredmények a műszaki föld- és környezettudományban 2023, Miskolc-

Egyetemváros, Magyarország : Miskolci Egyetem Műszaki Föld- és Környezettudományi Kar (2023) 480 p. pp. 14-25. , 12 p. Tudományos

- 8. A tudományos/doktori bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra** (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):
-

- 9. Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény** (bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

Szunyog I.: Magyar Energetika folyóirat szerkesztőbizottsági tagság

Turzó Z., Szunyog I.: BKL Kőolaj és Földgáz szerkesztőbizottsági tagság

Takács G.: Associate Editor for the journal SPE Production and Operations

- 10. Kapcsolatok más szervezetekkel** (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)
-

- 11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján.** Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a kormánytájékoztató háttéranyagát.
-

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -

3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)

- 3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele
- 3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése
- 3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme
- 3. § (1g) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
- 3. § (1h) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
- 3. § (1i) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
- 3. § (1j) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
- 3. § (1k) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
- 3. § (1l) 12. A tudományos utánpótlás segítése
- 3. § (1m) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
- 3. § (1n) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
- 3. § (1o) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
- 3. § (1p) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
- 3. § (1q) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
- 3. § (1a) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
- 3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
- 3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
- 3. § (4)-(5)

**A Földtani Tudományos Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. A tudományos bizottság neve:
Földtani Tudományos Bizottság (FTB)

2. A tudományos bizottság tisztségviselői:
Elnök: Mádlné Szőnyi Judit DSc
Titkár: Hatvani István Gábor PhD

2.1. Geomatematikai albizottság

Elnök: Szatmári Gábor PhD
Titkár: Gulyás Sándor PhD
Szegedi Tudományegyetem, TTIK Földtani és Őslénytani Tanszék
csigonc@gmail.com
06702458667

2.2. Hidrogeológiai Albizottság

Elnök: Madarász Tamás, PhD
Titkár: Dr. Szkolnikovics - Simon Szilvia, PhD
ELTE TTK Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék
szilvia.simon@ttk.elte.hu
Mobil:+36 30 392 5727

2.3. Rétegtani Albizottság

Elnök: Fodor László, az MTA doktora (2022 szeptemberig Selmeczi Ildikó PhD)
email változás: lasz.fodor@yahoo.com
Titkár: Szemerédi Máté,
Szegedi Tudományegyetem, TTIK, Ásványtani, Geokémiai és Kőzettani Tanszék ELKH-
ELTE Vulkanológiai Kutatócsoport
szemeredi.mate@gmail.com
+36305679509

2.4. Szedimentológiai Albizottság

Elnök: Sztanó Orsolya PhD
Titkár: Bartha István
isti.bartha@gmail.com

3. **A tudományos bizottság ülései** Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalt ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel):

2023 október 26-án 15:00 órakor tartottuk az MTA FTB alakuló ülését Zoomon. Az MTA FTB alakuló ülésén Kovács Zoltán osztályelnök-helyettes beszámolt a tudományos

bizottságok választásáról. A FTB 100%-ban megválasztotta Mádlné Szőnyi Juditot elnöknek, Hatvani István Gábort titkárnak. Kovács Józsefet és Mindszenty Andreát delegálta a Doktori Bizottságba és kooptálta Ruzsiczay-Rüdiger Zsófiát. A Földtani Tudományos Bizottság nyílt szavazással, 100,0%-os támogatottsággal arról döntött, hogy az alakuló ülésen élni kíván az albizottságok létrehozásához kapcsolódó javaslatlétel lehetőségével és nyílt szavazással, 100,0%-os támogatottsággal döntött arról, hogy az eddig működő albizottságokat a továbbiakban is működtetni kívánja. Török Ákos előző ciklusban végzett elnöki munkáját az új vezetőség méltatta.

2023 november 30-án 09:00 órakor tartottuk az újjáalakult MTA FTB első ülését Zoomon. A tagság jóváhagyta az meglévő albizottsági struktúrát, és elfogadta a döntést, hogy azok az albizottságok, amelyeknél az elmúlt évben megújult a vezetőség, ne kelljen új vezetőséget választaniuk a 2023/26-os ciklusra. Vezetőség választás volt szükséges a Hidrogeológiai és Rétegtani albizottságokban. Az elnöki és tagságból érkező javaslatok alapján rögzítettük terveinket az elkövetkező év eseményeire, mint például az Albizottsági előadónap, a Szerkezetföldtan-tektonika-geodinamikai kombinált előadóülés, és az Alkalmazott geológia előadóülés. Az osztályülések elején tartandó tudományos előadásra további javaslatokat tettünk, és tagokat ajánlottunk a Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságba. Csondor Katalin MTA közttestületi tagságát 100%-os támogatással fogadták el az ülésen résztvevő kollégák. A doktori honosítás ügyét részletesen megvitattuk, kiemelve a felmerült korlátokat és lehetőségeket, és konkrét javaslatokat/kéréseket fogalmaztunk meg az osztályülés számára.

- 4. A tudományos bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

A [Földtudományi Sokféleség Világnapja](#). Ideje: 2023. október 6., 10-13 óra, CSFK budaörsi úti konferencia terem

Résztvevők száma: 30 fő

A földtudományi sokféleség napja, mint az UNESCO által 2021-ben támogatást nyert, és idén másodszor megünnepeelt kezdeményezés lehetőséget teremt arra, hogy a törvényhozók, a helyi irányítók és főleg a laikus nagyközönség figyelmét felhívjuk a Föld természeti értékeire, a felszínformák esztétikai szépségeire, kialakulásuk folyamatának különlegességeire, érdekességeire, valamint megőrzésük fontosságára. Rendezvényünket ebben a szellemben tartottuk meg a Magyarhoni Földtani Társulat ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztálya, a UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága, valamint a Magyar Tudományos Akadémia X. osztályának szervezésében. A ProGEO (immár nemzetközi) szervezet történetén, társadalmi hatásain, két földtudományos értelemben kivételesen gazdag hazai terület bemutatkozásán (Bükk-vidék Geopark, Soproni-hegység és Fertőmelléki-dombsor), egy gyerekeknek szánt földtudományos mesekönyvsorozat bemutatásán, valamint az ülést lezáró, a Kéktúra földtudományi értékeit bemutató előadáson

keresztül betekintést nyerhettünk a földtudományi örökségvédelem hazai helyzetébe, gazdagságába.

A [Geomatematikai-, környezetinformatikai és energetikai modellek Magyarországon a 2020-as években](#) Ideje: 2023. április 21., 10-14 óra, Magyar Tudományos Akadémia Nagyterme

Résztevők száma: 45 fő

Az eseményen az MFT Geomatematikai és Informatikai Szakosztályának társszervezésében volt megtartva, kapcsolódva az MFT 175 rendezvénysorozathoz. A konferencián minden jelentős geomatematikával foglalkozó műhely képviseltette magát, 11 előadás hangzott el, melyek után vitára is volt lehetőség. A témák az oktatásmódszertantól, műhelyek bemutatkozásán át, a 3D automatizált térképezésig számos területet érintettek.

- 5. Az AI- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

5.1. A Geomatematikai albizottság

A Magyarhoni Földtani Társulat Geomatematikai és Informatikai Szakosztálya, az MTA Földtani Tudományos Bizottság Geomatematikai Albizottsága és az Alkalmazott Földtudományi Klaszter szervezésében egy nagyobb személyes részvételű és két kisebb online rendezvény valósult meg 2023-ban.

A 2023 április 21-én "Geomatematikai-, környezetinformatikai és energetikai modellek Magyarországon a 2020-as években " címmel az MTA székházának Nagytermében 45 fő részvételével megtartott előadóülésen Geiger János a szakosztály történetét vázolta fel (link az előadáshoz: <https://youtu.be/2ebRkUJWBoo?t=4967>), majd a hazai geomatematikai, geostatistikai és geoinformatikai kutatási trendek legújabb eredményeinek részletes bemutatására került sor. A rendezvény videófelvételei elérhetők a Magyar Tudományos Akadémia YouTube csatornáján

(délelőtti szekció: <https://www.youtube.com/watch?v=2ebRkUJWBoo> ;

délutáni szekció: <https://www.youtube.com/watch?v=gFORCjZHHkc&t>).

2023. május 17-én Geomatek mindenkinek online kerekasztal beszélgetést tartottunk „AI a Földtudományokban-Barát vagy ellenség?” címmel 50 fő részvételével. Bár a mesterséges intelligencia-módszerek használata az utóbbi években drámai mértékben megugrott, mégis kritikusan, szakmai hozzáértéssel kell kezeljük földtudományokba való adaptációjukat. Holott a mesterséges intelligencia új perspektívákat nyithat a földtudományban, segítve az egyre növekvő adathalmazok hatékony, gyors kezelését és feldolgozását, labormérések automatizációját és új ismeretek megszerzését. Viszont sosem nélkülözheti az emberi, szakmai kontrollt. Ezekről és sok más egyéb érdekes problémáról beszélgetett Szekrényi Péter infokommunikációs szakember, az Amtech Rendszerház Kft. ügyvezető igazgatója, Fedor Ferenc geológus mérnök, az Alkalmazott Földtudományi Klaszter elnöke és a Geochem Kft. ügyvezető igazgatója, valamint Székely Balázs geofizikus, az ELTE TTIK Földrajz- és Földtudományi Intézetének egyetemi docense.

2023. október 18-án ugyancsak Geomatek mindenkinek online vitadélután keretében Hatvani István az HUN-REN Adatrepozitórium Platformba, mint a kutatási adatok biztonságos, digitális tárolására alkalmas adatkezelési felületbe engedett betekintést (<https://science-research-data.hu/>). Korvin Gábor pedig egy széné égett vacsorától a Simulated Annealing eljárás meggyorsításáig címmel kalandos sétára vitte a résztvevőket a termodinamikai algoritmusok világába. Néhány kérdés, ami megvitatásra került: Arrhenius egyenlet, szénhidrogén maturáció (Lopatyin index), Boltzmann-Gibbs eloszlás, Simulated Annealing, az Ising modell mágnesezettségének növekedése külső erőtér hatására, a Rothmann féle automatikus statikus korrekció és az ördög lépcsője (a Cantor féle devil's staircase). A programon 30 fő vett részt.

5.2. A Hidrogeológiai albizottság

2023. novemberében az albizottság tématerületével foglalkozó hazai oktató-kutató intézményeket megszólítva felmértük a 2021-2023 között folytatott tudományos tevékenységeket és az azokhoz kapcsolódó eredményeket. A felmérés eredményeit összefoglaló "Az MTA Hidrogeológiai Albizottság tagjainak és a kapcsolódó intézmények tudományos tevékenységének összefoglalása 2021-2023" című dokumentum célja, hogy általános és egységes szemléletű tájékoztatást adjon az önkéntes alapon válaszoló és az Albizottság munkájába bekapcsolódó intézmények Miskolci Egyetem, Szegedi Tudományegyetem, ELTE, Soproni Egyetem, Debreceni Egyetem, HUN-REN Földtani és Geokémiai Kut Int, OVF, SZTFH tudományos aktivitásáról, nemzetközi kapcsolatairól és annak társadalmi kisugárzásáról.

A Hidrogeológiai Albizottság 2023. 12.08-án tartotta meg éves online albizottsági ülését 23 fő részvételével. Az ülésen Mádlné Szőnyi Judit elnökhelyettes az elkészült beszámoló alapján röviden ismertette a tématerületen működő haza kutatóhelyek legfőbb aktuális tudományos és szakmai eredményeit, pályázati részvételeit. Az ülésen a tagok - előzetes jelölés alapján - egyhangúan Madarász Tamást választották meg a bizottság elnökének, aki Simon Szilviát kérte fel az albizottsági titkári feladatokat ellátására. Az új elnök megköszönte a bizalmat és a tagság nevében is megköszönte Mádlné Szőnyi Juditnak az albizottság elnökeként végzett magas színvonalú, áldozatos munkáját. A tagság elkötelezte magát, 2024. első negyedévében az albizottsági tagság bővítésére és megújítására elsősorban fiatal, minősített hidrogeológus szakemberek bevonásával. Az ülésen Baják Petra: A Velencei-tó és a felszínalatti vizek kapcsolatának vizsgálata 3D numerikus modellezés segítségével különös tekintettel a klímaváltozás lehetséges hatására, Szabó András: Az alföldi erdészeti talajvíz-monitoring története és eredményei, Fekete Zsombor: Elérési idők és eloszlások – hidrogeológiai megfontolások a Tisza Ivóvíz projektben és Mekker Júlianna: A Jászsági-medence vízgazdálkodási kérdéseinek integrált kutatása című színvonalas szakmai előadásait is meghallgatták a résztvevők, amit szakmai vita követett.

2023-ban az albizottság tagjai számára ajánlott legfontosabb szakmai események, amelyeken a tagság képviseltette magát:

- 2023. január 24. 14:00; Szűcs Péter: *Az esőcsepptől a forrásvízig*; Akadémiai Székfoglaló előadás; Helyszín: MTA Székház, Nagyterem
- 2023. október 18. 10:00; Az MTA Nemzeti Víz tudományi Program Irányító Testület szervezésében a Nemzeti Kiválóság Program keretében támogatott Tisza Ivóvíz projekt beszámoló konferenciája: Tisza ivóvíz - a biztonságos ellátás

multidiszciplináris értékelése a forrástól a fogyasztóig; Helyszín: MTA Könyvtár előadó

- 2023. november 7. Szűcs Péter: Kihívások a felszín alatti vízkészletek fenntartható hasznosításában; Tudományünnepi tudomány népszerűsítő előadás; Helyszín: a Humán Tudományok Kutatóháza/online

5.3. A Rétegtani albizottság

Az albizottsághoz kötődő rendezvény nem volt. Viszont 2023-ban megjelent a kétkötetes munka, amely Magyarország formációit foglalja össze. Ennek angol verziójának szerkesztése jelentette az Albizottság 2023-as tevékenységének másik fontos részét. Ez a folyamat 2023 végére közel lezárult, a kötetek 2024-ben fognak megjelenni.

A kötetek digitálisan is elérhetők a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SzTFH)

honlapjáról: https://mbfsz.gov.hu/sites/default/files/media/file/file/2023/05/15/Prekainozoos_online_o.pdf

https://mbfsz.gov.hu/sites/default/files/media/file/file/2023/05/15/Kainozoos_online.pdf

5.4. A Szedimentológiai albizottság

2023. áprilisában online titkos szavazás keretében elnökválasztást tartottunk, ahol 100%-os támogatással Sztanó Orsolyát megválasztotta a tagság az albizottság elnökévé. A titkári pozíciót továbbra is Bartha István tölti be.

A 2006 óta rendszeresen, évente megrendezésre kerülő, a Magyarhoni Földtani Társulat Földtani Szakosztályával közös, 2 napos terepi rendezvényünket 2023. októberben a Keszthelyi-hegységben tartottuk meg 27 fő részvételével. A terepbejárás témája: Késő-triász medencefejlődés és kréta inverzió a Keszthelyi-hegységben. Programja: 1.nap: A késő-triász medence fejlődés korai szakasza a hegység északkeleti részén figyelhető meg, ahol karni korú medence és platform üledékek fogazódnak össze. A hegység déli peremén számos feltárása van a Rezi Dolomitnak, mely késő-triász riftesedéshez kapcsolódó intraplatform medencében képződött, egy extenziós félárokban rakódott le, melynek laterálisan szegmentált peremvetője jól követhető a vetőnek támaszkodó üledékes breccsa lebenyek alapján. A medencét kialakító extenziós feszültségmező jól rekonstruálható a feltárás léptékű szin-szediment üledékes szerkezetek alapján. 2. nap: A Dunántúli-középhegységi egység intenzív kréta korú gyűrődését hagyományosan több fázisú redőződéssel magyarázza a hazai szakirodalom. A hagyományos értelmezést követve, a háromfajta redőtengely irány három egymást követő gyűrődési fázissal magyarázható. Azonban megfigyeléseink szerint egyes redők csak a szegmentált késő-triász peremvető mentén fordulnak elő, így felmerül annak a lehetősége is, hogy a „ferde csapású” redők a késő-triász medence ferde inverziójához kapcsolódóan jöttek létre.

6. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság köztestületi tagjainak díjai (állami és szakmai elismerések az év során)

7. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság kiadványai (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek)

- Babinszki E., Piros O., Budai T., Gyalog L., Halász A., Király E., Koroknai B., Lukács R., M. Tóth T. (szerkesztők) (2023): Magyarország litosztratigráfiai egységeinek leírása I. Prekainozoos képződmények. SZTFH és az MTA Földtani Tudományos Bizottság Rétegtani Albizottsága közös kiadványa, 278 p.
- Babinszki E., Piros O., Csillag G., Fodor L., Gyalog L., Kericsmár Zs., Less Gy., Lukács R., Sebe K., Selmeczi I., Szepesi J., Sztanó O. (szerkesztők) (2023): Magyarország litosztratigráfiai egységeinek leírása II. Kainozoos képződmények. SZTFH és az MTA Földtani Tudományos Bizottság Rétegtani Albizottsága közös kiadványa, 179 p.
- Flores Y.G., Eid M.H., Szűcs P., Szócs T., Fancsik T., Szanyi J., Kovács B., Markos G., Újlaki P., Tóth P., [McIntosh R.W.](https://doi.org/10.3390/w15162888), [Püspöki Z.](https://doi.org/10.3390/w15162888), 2023: Integration of Geological, Geochemical Modelling and Hydrodynamic Condition for Understanding the Geometry and Flow Pattern of the Aquifer System, Southern Nyírség–Hajdúság, Hungary. *Water* 15, 2888. <https://doi.org/10.3390/w15162888>
- Korhonen, Kimmo; Markó, Ábel; Bischoff, Alan ; Szijártó, Márk ; Mádl-Szőnyi, Judit (2023) Infinite borehole field model—a new approach to estimate the shallow geothermal potential of urban areas applied to central Budapest, Hungary. *RENEWABLE ENERGY* 208 pp. 263-274. , 12 p.
- Marco Petitta, David Kremer, Ian Davey, Jane Dottridge, Alan MacDonald, Viviana Re, Teodóra Szócs, 2023: Topical Collection: International Year of Groundwater—managing future societal and environmental challenges. *Hydrogeology Journal* 31, pp. 1–6. <https://doi.org/10.1007/s10040-022-02587-1>
- Mohammed, M. A. A.; A., Mohamed ; Szabó, N. P.; Szűcs, P. Development of machine-learning-based models for identifying the sources of nitrate and fluoride in groundwater and predicting their human health risks; *International Journal of Energy and Water Resources* 8 pp. 1-20. , 20 p. (2023)
- Szabó, Zsóka ; Szijártó, Márk ; Tóth, Ádám ; Mádl-Szőnyi, Judit (2023) The Significance of Groundwater Table Inclination for Nature-Based Replenishment of Groundwater-Dependent Ecosystems by Managed Aquifer Recharge. *WATER* 15 : 6 Paper: 1077

8. A tudományos/doktori bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):

- 9. Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény** (bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

- A bizottság titkára HIG szerkesztő az Open Geosciences, International Journal on Geomathematics-nél és társszerkesztő Central European Geology-nál.
- Fodor László a Rétegtani Albizottság elnöke szerkesztőbizottsági tag: Földtani Közlöny, Austrian Journal of Earth Sciences, Acta Geologica Slovaca
- Mádlné Szőnyi Judit az FTB elnöke Associate Editor: Discover Water, Geofluids, Italian Journal of Groundwater,
- Sztanó Orsolya Földtani Közlöny főszerkesztője, Szerkesztőbizottsági tag: Geologica Carpathica, Acta Geologica Slovaca

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

- Együttműködés a Magyarhoni Földtani Társulat Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztályával, számos online és személyes előadóiülés megszervezésében
- IAEG (International Association for Engineering Geology and the Environment) Nemzetközi Mérnökgeológiai és Környezetföldtani Szövetség
- Szócs Teodóra Vice President, IAH, Finance and Membership;
- Mádlné Szőnyi Judit az IAH Regional Groundwater Flow Commission elnöke
- Mindszenty Andrea a FTB tagja,
 - póttagja a Professzorok Batthyány Köre elnökségének.
 - 2023. nov. 22 és dec. 2 között a Bécsi Egyetem Földtani Tanszékének meghívására prof. Mindszenty Andrea "*Paleotalajok, bauxitok és paleokarszt-jelenségek*" témakörben tartott intenzív rövid kurzust PhD-hallgatóknak.

11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján. Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a kormánytájékoztató háttéranyagát.

A Földtani Bizottság tagjai hagyományosan részt vesznek a Közép-európai Tektonikai Kutatócsoportok találkozóján, együttműködésekben és konferenciákon. Idén Magyarországon, Kazincbarcikán szerveztük meg a CETEG 2023 találkozót. Ezen munkák célja a régió szerkezetföldtani, tektonikai megismerése, és az erre épülő alkalmazott kutatások, (pl. energia, geotermia) támogatása.

Másik fontos együttműködés, kapcsolat a geofizikusokkal együtt az AlpArray, illetve annak idejű lezárásával az új AdriaArray kutatói platformban való részvételünk. Az alapvetően szeizmológiai kutatás célja az Alpi-mediterrán térség kéreg,- litoszféra- és köpenyrégiójának jobb leképezése, a geodinamikai folyamatok megértése, és ezen alap kutatások révén a terület földrengésveszélyeztetettségének megértése és a kockázat csökkentése.

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -
3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)
3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tételé
3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése
3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme
3. § (1g) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
3. § (1h) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
3. § (1i) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
3. § (1j) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
3. § (1k) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
3. § (1l) 12. A tudományos utánpótlás segítése
3. § (1m) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
3. § (1n) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
3. § (1o) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
3. § (1p) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
3. § (1q) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
3. § (1a) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
3. § (4)-(5)

**A Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. A tudományos bizottság neve:

Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság

2. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Ádám József (2022. dec. 29.-én elhunyt), így 2023-ban nem volt elnöke a tudományos bizottságunknak, munkájának egy részét a bizottság titkára vette át.

Titkár: Tóth Gyula

3. A tudományos bizottság ülései: Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalta ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel):

2023. október 27. Alakuló ülés (online) formában:

Haas János oszályelnök levezetésével a *Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság új elnökévé Rózsa Szabolcsot*, titkárává pedig *Szűcs László Istvánt* választotta. Ezt követően *Mentes Gyula* és *Völgyesi Lajos* tagot ajánlotta tagoknak a Földtudományi Doktori Bizottságba.

4. A tudományos bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.

A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

Tekintettel Ádám József elnökünk váratlan halálára, 2023-ban elnök nélkül maradt a Bizottságunk, és nem volt említésre való rendezvényünk.

5. Az Al- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással. A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

A Bizottságunknak nem voltak al- és munkabizottságai.

6. A tudományos bizottság köztestületi tagjainak díjai (állami és szakmai elismerések az év során)

2023-ban a Tudományos Bizottságunk köztestületi tagjai közül senki nem részesült elismerésben.

7. A tudományos bizottság kiadványai (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):

Kiemelt jelentőségű tanulmányok:

- [Vaneck B, Farkas M, Rózsa Sz.: Position and Attitude Determination in Urban Canyon with Tightly Coupled Sensor Fusion and a Prediction-Based GNSS Cycle Slip Detection Using Low-Cost Instruments \(SENSORS\)](#)
- [Varga Péter és társai: An Attempt to Determine the Magnitudes and Epicenters of Significant Historical Earthquakes in the Pannonian Basin \(SEISMOLOGICAL RESEARCH LETTERS\)](#)

8. A tudományos/doktori bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):

2023-ban Rózsa Szabolcs az MTA doktora lett.

9. Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény

(bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

Szoros és fontos kapcsolatunk van a Nemzetközi Geodéziai Szövetséggel (IAG), amelynek intézőbizottságában (EC) Rózsa Szabolcs a kommunikációs és tagkapcsolati csoport (COB) elnöke.

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

-

11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján. Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a kormánytájékoztató háttéranyagát.

-

2024. január 25.

-
elnök

Tóth Gyula
titkár

**A Geofizikai Tudományos Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság neve:

Geofizikai Tudományos Bizottság

2. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság tisztségviselői:

Elnök: Dr. Lichtenberger János, MTA doktora

Titkár: Dr. Szabó Norbert Péter, MTA doktora, Dr. Barta Veronika, PhD

3. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság ülései:

Ideje: 2023. november 9.

Helyszín: iH. 039.M; Meeting Room - P/Campus/iH.039.MR_XL MOL Campus

Napirend:

1. A Geofizikai Tudományos Bizottság elnökének megnyitója.

2. A MOL Nyrt. munkatársainak bemutatkozása.

3. Diskusszió, egyéb aktualitások.

4. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással. A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

Eötvös 175

2023-ban volt Eötvös Loránd születésének 175. évfordulója. Az Eötvös 175 keretében a legnagyobb (nemzetközi) hatású volt az IUGG General Assembly-n (Berlin, 2023. július 13-17.) kialakított „Eötvös 175” kiállítás, Szarka László és Wesztergom Viktor szervezésében, a Földfizikai és Űrtudományi Intézet kutatóinak (Barta Veronika PhD, Bozsó István, Rubóczki Tibor, Szárnya Csilla) kivitelezésében, a HUN-REN (2023 nyarán: Eötvös Loránd Kutatási Hálózat) támogatásával. A kiállítási standdal és az ott elhelyezett eredeti Eötvös-ingával – elhelyezkedésének köszönhetően – a mintegy hatezer fős nemzetközi konferencia szinte minden résztvevője találkozott. A stand a NASA után a második leglátogatottabbnak bizonyult. A beszámoló megtekinthető az eotvos100.hu weboldalon. Az eseményről néhány újságcikk is megjelent.

Az MTA X. és XI. (földtudományi és fizikai) tudományos osztályai szervezésében 2023. szeptember 20-án került sor az Eötvös 175 Tudományos Emlékülésre, amelyen több előadást is az MTA Geofizikai Tudományos Bizottság tagjai, illetve geofizikus-

geodéta köztestületi tagok tartottak (Kiss János, Porkoláb Kristóf, Timár Gábor, Völgyesi Lajos). Online látogatottsága magas volt (mintegy 1000), a helyszíni látogatottság viszont csalódást keltően alacsony. (Az aradi szatellita-rendezvénynek jelentős sajtóvisszhangja volt. Az MTA-előadások nagy része megjelenik a Magyar Tudományban vagy a Fizikai Szemlében.

A kolozsvári Apáczai Csere János Elméleti Líceumban tartott Eötvös 175 és Süss 175 emléknappak is volt geofizikus előadója: Bozsó István (Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet)

2023. december 18-án az MTA Könyvtár és Információs Központban lett bemutatva egy dél-tiroli helytörténész Eötvös Loránd és lányai hegymászásairól írt könyvfejezet magyar változata, az MTA Geof. Tud. Biz. tagjának (Ormos Tamás) fordításában. Az Eötvös 100 és 175 hatására Toblachban újraéledt egy korábbi dél-tiroli terv, hogy szobrot szeretnének állítani Eötvös Lorándnak.

Az Eötvös 175 emlékévet Szarka László Csaba koordinálta. Az események, publikációk, előadások és sajtóvisszhangok Eötvös 100 és az Eötvös 175 közös honlapján lettek összegyűjtve (eotvos100.hu).

Eötvös Loránd tudományos, kulturális, közéleti és sport örökségének kommunikációjában óriási (jórészt kihasználatlan) potenciált látunk.

Magyar Űrkutatási Fórum 2023

A Magyar Asztronautikai Társaság és a Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet közös kezdeményezésére 2023. május 3-5. között (szerdától péntekig) Sopronban került megrendezésre a Magyar Űrkutatási Fórum 2023. A rendezvényen több mint 50 fő vett részt az űrkutatás minden területéről. Többek között egy kerekasztal beszélgetés zajlott a HUNOR magyar űrhajós programról, és egy külön szekció számolt be az űrhajósok kiválasztásának folyamatáról.

19th IAGA workshop on Geomagnetic Observatory Instruments, Data Acquisition and Processing

A nemzetközi rendezvény május 22 és 26 között került megrendezésre a Tihanyi Geofizikai obszervatóriumban, valamint a Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézetben, Sopronban. A rendezvényen mintegy 60 személy vett részt a világ számos országából.

<https://cobs.zamg.ac.at/iaga2023/index.php>

- 5. Az AI- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

.....

6. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság köztestületi tagjainak díjai
(állami és szakmai elismerések az év során)

.....

7. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság kiadványai (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):

Q1/D1 rangsorolások közlemények

Békési, E., Porkoláb, K., Wetzergom, V., Wéber, Z., 2023. Updated stress dataset of the Circum-Pannonian region: Implications for regional tectonics and geo-energy applications. TECTONOPHYSICS 856. <https://doi.org/10.1016/j.tecto.2023.229860>

Bondár, I., T. Godoladze, E. Cowgill, G. Yetirmishli, S.C. Myers, I. Gunia, A. Buzaladze, B. Czece, T. Onur, R. Gök, A. Chiang, Relocation of the Seismicity of the Caucasus Region, Bull. Seism. Soc. Am., <https://doi.org/10.1785/0120230155>, 2023.

Ferenc Deák, Matthew A. Perras, István Szűcs, Ákos Török: "Back-Analysis of Rock Mass Strength at a Radioactive Waste Disposal Site Using Acoustic Emission Monitoring Data and 3D Numerical Modelling" MDPI Energies (2023), 16, 4686. <https://doi.org/10.3390/en16124686>

Varga, P., Győri, E., Fodor, Cs., Timár, G. 2023. An Attempt to Determine the Magnitudes and Epicenters of Significant Historical Earthquakes in the Pannonian Basin. Seismological Research Letters, 94 (3): 1715–1728. <https://doi.org/10.1785/0220220161>

Heilig, Balázs Lunar modulations, NATURE PHYSICS 1745-2473 1745-2481, DOI: 10.1038/s41567-022-01913-4; WoS: 000922938200004; Scopus: 85146876962; Egyéb URL: <https://www.nature.com/articles/s41567-022-01913-4>

Laurenza, M., Del Moro, D., Alberti, T., Battiston, R., Benella, S., Benvenuto, F., Berrilli, F., Bertello, I., Bertucci, B., Biasiotti, L., Campi, C., Carbone, V., Casolino, M., Cecchi Pestellini, C., Chiappetta, F., Coco, I., Colombo, S., Consolini, G., D'Amicis, R., De Gasperis, G., De Marco, R., Del Corpo, A., Diego, P., Di Felice, V., Di Fino, L., Di Geronimo, C., Faldi, F., Ferrente, F., Feruglio, C., Fiandrini, E., Fiore, F., Foldes, R., Formato, V., Francisco, G., Giannattasio, F., Giardino, M., Giobbi, P., Giovannelli, L., Giusti, M., Gorgi, A., Heilig, B., Iafrate, G., ..., and Zuccon, P., 2023. The CAESAR Project for the ASI Space Weather Infrastructure. REMOTE SENS-BASEL 15. <https://doi.org/10.3390/rs15020346>

Pásztor, M.S., Czanik, C., Bondár, I., 2023. A Single Array Approach for Infrasound Signal Discrimination from Quarry Blasts via Machine Learning. REMOTE SENS-BASEL 15. <https://doi.org/10.3390/rs15061657>

Varga, P., Győri, E., Fodor, C., Timár, G., 2023. An Attempt to Determine the Magnitudes and Epicenters of Significant Historical Earthquakes in the Pannonian Basin. SEISMOL RES LETT 94, 1715–1728. <https://doi.org/10.1785/o220220161>

Chiappetta, F., Yordanova, E., Vörös, Z., Lepreti, F., Carbone, V., 2023. Energy Conversion through a Fluctuation–Dissipation Relation at Kinetic Scales in the Earth’s Magnetosheath. ASTROPHYS J 957, 98. <https://doi.org/10.3847/1538-4357/acfca2>

Hencz, M., Biró, T., Németh, K., Porkoláb, K., Kovács, I.J., Spránitz, T., Cloetingh, S., Szabó, C., Berkesi, M., 2023. Tectonically-determined distribution of monogenetic volcanoes in a compressive tectonic regime: An example from the Pannonian continental back-arc system (Central Europe). J VOLCANOL GEOTH RES 444, 107940. <https://doi.org/10.1016/j.jvolgeores.2023.107940>

Porkoláb, K., Willingshofer, E., Sokoutis, D., Békési, E., Beekman, F., 2023. Post-5 Ma rock deformation on Alonnisos (Greece) constrains the propagation of the North Anatolian Fault. TECTONOPHYSICS 846. <https://doi.org/10.1016/j.tecto.2022.229654>

Roberts, O.W., Narita, Y., Nakamura, R., Vörös, Z., 2023. Spectral break of the density power spectrum in solar wind turbulence. ASTRON ASTROPHYS 677, L16. <https://doi.org/10.1051/0004-6361/202346709>

Szakács, A., Kovács, I.J., 2023. Is the most recently active volcano in the Carpathian-Pannonian Region capable of further eruptions? J VOLCANOL GEOTH RES 440. <https://doi.org/10.1016/j.jvolgeores.2023.107868>

Zembaty, Z., Bonkowski, P.A., Jaworski, M. A., Gribovszki, K.E., 2023. Seismic Vulnerability of a Slender Stalagmite. J EARTHQ ENG 27, 878–897. <https://doi.org/10.1080/13632469.2022.2033356>

Abdelrahman, Moataz M. G. ; Szabó, Norbert P. Integrated workflow incorporating the Hurst exponent and interval inversion for evaluating groundwater formations HYDROGEOLOGY JOURNAL 32 , 21 p. (2023)

Szabó, N.P. ; Kilik, R. ; Dobróka, M. Robust reservoir identification by multi-well cluster analysis of wireline logging data HELIYON 9 : 5 Paper: e15957 , 17 p. (2023)

Mohammed, Musaab A. A. ; Nasraldeen, Alnor Adam Khleel ; Szabó, Norbert P. ; Szűcs, Péter Modeling of groundwater quality index by using artificial intelligence algorithms in northern Khartoum State, Sudan MODELING EARTH SYSTEMS AND ENVIRONMENT 9 : 2 pp. 2501-2516. , 16 p. (2023)

Mohammed, Musaab A.A. ; Szabó, Norbert P. ; Szűcs, Péter Exploring hydrogeological parameters by integration of geophysical and hydrogeological methods in northern Khartoum state, Sudan GROUNDWATER FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT 20 Paper: 100891 , 15 p. (2023)

Folyóirat különszám/Egyéb fontos publikációk

Barta, V., Chum, J., Liu, H. L., Pokhotelov, D., & Stober, G. (2024). Vertical coupling in the atmosphere-ionosphere-magnetosphere system. *Frontiers in Astronomy and Space Sciences*, 10, 1359458.

Bacsárdi László (Szerkesztő), Barta Veronika (Szerkesztő), Szárnya Csilla (Szerkesztő), Wesztergom Viktor (Szerkesztő), Magyar Űrkutatási Fórum 2023 - Válogatott közlemények, Budapest, Magyarország : Magyar Asztronautikai Társaság (2023), ISBN: 9789637367335

https://www.mant.hu/fileupload/kiadvanyok/MUF2023_valogatott_kozlemenyek.pdf

Fizikai Szemle, 2023/10 Földrengések fizikusszemmel, LXXIII. Évfolyam 10. (827) sz., főszerkesztő: Iglói Ferenc

<https://epss.hun-ren.hu/research/legujabb-publikaciok/fizikai-szemle-2023-10/>

- 8. A tudományos/doktori bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra** (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):

.....

- 9. Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény** (bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

Szakértői tevékenység

Bondár István, MTA doktora

NKFIH GEOINT zsűri, elnök

Bolyai Kollégium Földtudományi kuratórium, tag

Győri Erzsébet, PhD

BM OKF Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság, tag

Heilig Balázs, PhD

Űrkutatási Tudományos Tanács, elnöki tanácsadó

Magyar ESA delegáció, SSA tanácsadó

Lichtenberger János, MTA doktora
 Úrkutatósi Tudományos Tanács, tag
 ESA Science Programme Committee, magyar képviselő
Timár Gábor, MTA doktora
 Úrkutatósi Tudományos Tanács, tag
Wesztergom Viktor, CSc
 BM OKF Katasztrófavédelmi Koordinációs Tárcaközi Bizottság, tag

Szerkesztőbizottsági tagság

Ádám Antal, MTA rendes tag
 - Acta Geodetica et Geophysica, tanácsadó testület, tag
Barta Veronika, PhD
 - Special Issue “Vertical Coupling in the Atmosphere-Ionosphere-
 Magnetosphere System” in Frontiers in Astronomy and Space Sciences, tag
Bodoky Tamás, kandidátus
 - Magyar Geofizika, főszerkesztő
Dobróka Mihály, MTA doktora
 - Acta Geodetica et Geophysica, tanácsadó testület, tag
Galsa Attila, PhD
 - Magyar Geofizika, tag
Heilig Balázs, PhD
 - Acta Geodaetica et Geophysica, Space Physics, szerkesztő
Kiss János, PhD
 - Magyar Geofizika, tag
Lichtenberger János, MTA doktora
 - Acta Geodaetica et Geophysica, szerkesztő
Pethő Gábor, PhD
 - Magyar Geofizika, tag
Szabó Norbert Péter, MTA doktora
 - Acta Geodaetica et Geophysica, szerkesztő
 - Magyar Geofizika, tag
 -Geosciences and Engineering, tag
 - MFK kari kiadvány – vendégszerkesztő
Szarka László, MTA rendes tag
 - Acta Geodetica et Geophysica, tanácsadó testület, tag
Szűcs István, kandidátus
 - Geosciences and Engineering (<https://ojs.uni-miskolc.hu/index.php/geosciences>)
 Szerkesztőbizottsági tag, lektor
Timár Gábor, MTA doktora
 - Acta Geodaetica et Geophysica, szerkesztő
 - Geodézia és Kartográfia, tag
Verő József, MTA rendes tag
 - Acta Geodetica et Geophysica, tanácsadó testület, tag
Völgyesi Lajos, MTA levelező tag

- Acta Geodetica et Geophysica, tanácsadó testület, tag
- Wesztergom Viktor, CsC
- Acta Geodaetica et Geophysica - szerkesztő

Nemzetközi szervezetekben való tagság

Barta Veronika, PhD

- IAGA Interdivisional Commission on History, Co-chair;
- URSI Commission G, Ionosonde Network Advisory Group, tag
- European Geosciences Union, tag

Bodoky Tamás, kandidátus

- BGS (Balkan Geophysical Society), honorary member

Bondár István, MTA doktora

- International Federation of Digital Seismograph Networks (FDSN), Executive Committee
- FDSN Working Group IV, CTBTO Relations, Chair
- Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organisation (CTBTO), Working Group B, Waveform Expert Group, member
- IASPEI Working Group on Reference Events for Improved Locations, member
- IASPEI Working Group on Global 3D models for Seismic Observatory Applications, member
- IUGG Hungarian National Committee, IASPEI representative, 2016-2022
- Seismological Society of America, member
- European Geophysical Union, member

Dobróka Mihály, MTA doktora

- European Association of Geoscientists and Engineers (EAGE), tag,
- Society of Exploration Geophysicists (SEG), tag

Győri Erzsébet, PhD

- Seismological Society of America, tag

Heilig Balázs, PhD

- IAGA III.5 'ULF Waves' Working Group
- E-SWAN 'Operational activities, infrastructure, data, and models' Working Group
- Swarm DISC Advisory Board

Lichtenberger János, MTA doktora

- URSI tag

Mártonné Szalay Emő, földtudomány doktora

- European Geosciences Union, tag

Sátori Gabriella, MTA doktora

- European Geosciences Union, tag
- AGU, tag

Szabó Norbert Péter, MTA doktora

- European Association of Geoscientists and Engineers (EAGE), tag

Szalai Sándor, MTA doktora

- European Association of Geoscientists and Engineers (EAGE), tag
- Szarka László, MTA rendes tag
- Climate Intelligence World Climate Declaration, CLINTEL WCD Ambassador

Nemzetközi együttműködések

T-FORS (TRAVELLING IONOSPHERIC DISTURBANCES FORECASTING SYSTEM) HORIZON EUROPE projekt, résztvevő partnerek: National Observatory of Athens (Görögország, konzorciumvezető), INGV (Olaszország), ONERA (Franciaország), Institute of Atmospheric Physics (Csehország), Leibniz Institute of Atmospheric Physics (Németország), Observatori de l'Ebre (Spanyolország), Royal Meteorological Institute (Belgium) és Borealis Global Design Ltd. (Bulgária). Magyarországot a HUN-REN Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet képviseli.

AdriaArray széleskörű európai nemzetközi együttműködés, amelynek célja, az Adriai-lemez és peremvidékének szeizmikus monitorozása sűrűn elhelyezett állomások segítségével, a régió aktív tektonikájának megértése érdekében. A projektben a Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet vesz részt.

Sátori Gabriella, MTA doktora

- MIT-HUN-REN FI kétoldalú együttműködés

A Professzorok Batthyány Körében megalakult energia-munkacsoport (amelynek elnöke Szarka László Csaba) klíma-energia témakörben számos olyan anyagot készített, amely a szakmai és laikus érdeklődők, valamint az döntéshozók figyelmét arra hívja fel, hogy az energiakérdés racionális megoldása csakis a fizikai valóságra támaszkodva lehetséges.

http://os.mti.hu/hirek/181275/a_professzorok_batthyany_kore_kozlemenye).

- 10. Kapcsolatok más szervezetekkel** (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

Együttműködés egyetemekkel

ELTE, Geofizikai és Űrtudományi Tanszék, Földtudományi Doktori Iskola
 ME, Geofizikai Intézeti Tanszék, Mikoviny Sámuel Földtudományi Doktori Iskola
 PTE, Műszaki és Informatikai Kar, Smart Technológiák Intézet
 SZTE Környezettudományi Doktori Iskola

- 11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján.** Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a kormánytájékoztató háttéranyagát.

Az ELTE Geofizikai és Űrtudományi Tanszék vezetésével egy nemzetközi kutatócsoport, amelyben francia, brit, cseh, görög és amerikai kutatóintézetek és egyetemek vesznek részt, elnyert egy Horizon Europe CL-4 Space pályázatot. A Forecast of Actionable Radiation Belt Scenarios (FARBES) pályázatban két, magyar vezetésű földi mérőhálózat, a globális Automatic Whistler Detector and Analyzer Netwok és az európai European Meridional Magnetometer Array adataiból származtatják az egyébként műholdas mérésekből kapott azon paramétereket, amelyek segítségével a sugárzási övek űrbeli és földi infrastruktúrákra veszélyes folyamait lehet előrejelezni. Ez azért jelentős lépés, mert jelenleg nincs olyan műhold, amelyik valós időben mérné a szükséges adatokat. A pályázat másik különlegessége a földi adatok használat mellett, hogy forgatókönyveket készít az elképzelhető eseményekről, majd amikor azok bekövetkeznek, folyamatosan frissíti földi adatok segítségével.

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -
3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)
3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele
3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése
3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme
3. § (1g) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
3. § (1h) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
3. § (1i) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
3. § (1j) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
3. § (1k) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
3. § (1l) 12. A tudományos utánpótlás segítése
3. § (1m) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
3. § (1n) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
3. § (1o) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
3. § (1p) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése

- 3. § (1q) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
- 3. § (1a) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
- 3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
- 3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
- 3. § (4)-(5)

**A Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság neve:

Geokémiai, Ásványtani és Kőzettani Tudományos Bizottság

2. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság tisztségviselői:

Elnök: M. Tóth Tivadar

Titkár: Kovácsné Kis Viktória

3. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság ülései: Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalt ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel):

A tudományos bizottság önállóan nem ülésezett 2023-ben. Szakmai tevékenységét az albizottságokon keresztül fejtette ki, melyet az 5. pontban részletezünk. A napirenden lévő ügyeket elektronikus levelezés útján vitatta meg. Ezek az alábbiak voltak:

- Jelölések Eötvös Koszorúra, Széchenyi Díjra, Akadémiai Díjra
- MTMT kérésére földtudományos folyóiratok véleményezése
- Javaslattétel a X. Osztály MTMT-ben szereplő földtudományos folyóiratlistájának frissítése, az Archeometriai Albizottság kezdeményezésére, az általuk összeállított háttéranyag alapján. A kezdeményezést Bozó László osztályelnök úr támogatta, az MTMT-ből egyelőre visszajelzés nem érkezett.
- Háttéranyag összeállítása országgyűlési beszámolóhoz és kormánytájékoztatóhoz a 2022. évről, az alábbi területeken elért kutatási eredmények megismertetéséhez:
 - 1) Lendület projekt indult, Berkesi Márta, a Földfizikai és Űrtudományi Kutatóintézet munkatársa, a Kőzettani Albizottság elnöke vezetésével
 - 2) Nemzetközi Bolygótérkép Adatbázis és amerikai bolygótérkép adatok egységesítése magyar közreműködéssel
 - 3) Meteoritbecsapódáshoz kapcsolódó újszerű szén nanoszerkezetek
- A bizottság 2023-ban elektronikus úton 7 fő köztestületi belépéséről szavazott (Kovács Ivett, Hrabovszki Ervin, Major István, Spránitz Tamás, Molnár Zsombor, Cseresznyés Dóra, Kis Annamária).

4. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással. A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

Az MTA Geokémiai, Ásványtani és Kőzettani Tudományos Bizottságának (GÁK TB) szakmai tevékenységében Albizottságainak aktivitása meghatározó. A tudományos eredmények az Albizottságok által szervezett rendezvényeken kerülnek bemutatásra és megvitatásra. A rendezvények tételes felsorolása és a szakmai program részletes összefoglalója az albizottságok rendezvényeiként vannak feltüntetve az 5. pontban.

5. **Az AI- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

Archaeometriai Albizottság

Elnök: Bajnóczi Bernadett

Titkár: Péterdi Bálint

Előadóülés: „KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG A PÁSZTÁZÓ ELEKTRONMIKROSKÓPBAN”

Időpont: 2023. szeptember 26., 10 óra

Helyszín: MTA Kutatóház, konferenciaterem (1112 Budapest, Budaörsi út 45.)

Résztevők: Az előadóülésen személyesen mintegy 50 fős szakmai közönség vett részt

Szakmai értékelés: Az előadóülésen a pásztázó elektronmikroszkópos technikák archeometriában és kulturális örökségvédelemben történő felhasználási területeiről, illetve több magyarországi kutatóhely (CSFK Földtani és Geokémiai Intézet, Energiatudományi Kutatóközpont, ATOMKI, MNM Nemzeti Régészeti Intézet), valamint egy osztrák intézmény (Iparművészeti Egyetem Restaurátor Intézet, Bécs) gyakorlatáról hangzottak el átfogó és esettanulmányokat bemutató előadások. Az előadóülés után a CSFK Földtani és Geokémiai Intézetében, valamint az MNM Nemzeti Régészeti Intézet Archeometriai Laboratóriumában laborlátogatáson és mérési bemutatókon vehettek részt az érdeklődők.

Geonómiai és Planetológiai Albizottság

Elnök: Kordos László

Titkár: Bérczi Szaniszló

Az albizottság 4 ülést tartott 2021-ben.

Résztevők száma Az üléseken többen (8-12 fő) személyesen, mások elektronikusan (5-10 fő) vettek részt. A hallgatóság egy része meghívott résztvevő volt (kollégák, egyetemi hallgatók).

Helyszín: ELTE Matematikai Múzeum

- 2023, március 9-én tud. előadás
Előadó: Kiss László akadémikus (CSFK KTM CSI).
Előadásának címe: "Új eredmények az exobolygók kutatásában."
- 2023, szeptember 20. szerda, Polgári Márta előadása:
Márta Polgári, Béla Nagy, Krisztián Fintor, Ildikó Gyollai, Ivett Kovács, Máté Szabó and Stephen Mojzsis:
Microbially-induced K enrichments in hydrothermally altered andesitic tuffs
(”Kálitrachitok a Mátrában”)
- 2023, október 25. tud. előadások
Horváth István (NKE): Kozmológia és sötét anyag
Bodré Zalán: Fekete lyukak az Univerzumban
- 2023, december 6. Viczián István előadása:
Viczián István, Kristály Ferenc: Agyagásványok és vizes elváltozási termékek a kabai meteoritban - irodalmi áttekintés.
- Ezen kívül az Albizottság **alkalmi bemutató előadásokat** tarott a NASA holdközvetekről. (Ezek kölcsönzése 1993 őszén kötött kölcsönzési egyezményrel kezdődött. A 30 éves megemlékezést a minták beérkezésének évfordulóján, 2024 márciusában tartunk. (két tagtársunk, Kubovics Imre és Bérczi Szaniszló személyesen hozta el a NASA készletet Houstonból, 1994 márciusában.)

Felsőoktatási Albizottság (FOA)

Elnök: Máday Ferenc

Alelnökök: Kovács János, Raucsikné Varga Andrea

Titkár: Kis Annamária

Rendezvény címe: X. Ásványtani, kőzettani és geokémiai felsőoktatási műhelyek találkozója

Időpont: 2023. november 16-17.

Helyszín: Pécsi Tudományegyetem (PTE), Természettudományi Kar, Földrajz-Földtudományi Intézet, Földtani és Meteorológiai Tanszék

Résztevők: a rendezvénynek 15 regisztrált résztvevője volt

Szakmai értékelés:

A rendezvényen összesen 6 műhely (BME, DE, Mecsekérc Zrt., ME, PE, PTE) képviselői vettek részt. A találkozó első napján a házigazda műhely mutatkozott be. A Pécsi Tudományegyetem (PTE), Természettudományi Kar, Földrajz-Földtudományi Intézet Földtani és Meteorológiai Tanszékének általános bemutatása (Kovács János) után a vendéglátó intézet kutatói (Hámorné Vidó Mária, Németh Tibor, Sarkadi Noé) és doktoranduszai (Koronczi Péter, Laksonó Anjar, Myovela

Justine) ismertették friss kutatási eredményeiket. Ezután betekintést nyerhettünk a laboratóriumokba.

A második nap első programpontjaként Kis Annamária (BME) koordinálásával a tantervi reformok (kredit/óraszám arányok, sikerességi ráta, bukási arányok) témakörét beszéltük át. Majd Kovács János (PTE) vezérlésével az elmúlt másfél évben zajló oktatásmódszertani fejlődés lépéseit tekintettük át. Továbbá tárgyaltuk a középiskolából egyetemre érkező diákok természettudományos ismereteit, annak lehetséges javítását és bővítését. Az utolsó programponiban Márai Ferenc (ME) irányításával a társadalmi együttműködési és műszeres kapcsolatok megvitatására került sor.

A rendezvényen a regisztráltak száma 15 fő volt. 2024 novemberében a rendezvény házigazdája a Miskolci Egyetem, Nyersanyagkutató Földtudományi Intézete lesz.

Környezetgeokémiai Albizottság

Elnök: Gondi Ferenc

Titkár: Kovács Ivett

Előadóülés: Hosszabb Covid-utáni szünet és titkári lemondás okozta nehézségeket követően került sor az eseményre

Időpont: 2023. december 11.

Helyszín: online

Résztevők: Az előadóülésen 9 fő vett részt.

Szakmai értékelés:

Az ülés két célt is szolgált:

1.) Adminisztratív feladatok, tagsági titkári kérdések felvetése.

Mivel korábbi titkárunk, Tolmács Daniella lemondott, ezért erre alkalmas új személyt kellett keresni. Előzetesen sikerült megtalálni az alkalmas jelöltet Kovács Ivett személyében, aki elvállalt a tisztség betöltését.

2.) Az ülés második részében két szakmai előadás hangzott el, fiatal kutatók számoltak be témájukról és eddigi elért eredményeikről.

Karlik Máté: Mit üzennek a tavi üledékek?

Kovács Ivett, Sipos Péter: Mikro-XRD alkalmazása vas-mangán borsók vizsgálatában.

Az ülés zárásaként az elnök elővezette elképzeléseit az Albizottság további működésének javasolt irányáról, a tudományterületek együttműködéséről.

A résztvevők közül többen egyetértően szóltak hozzá a vázolt irányokhoz.

Közzetani Albizottság

Elnök: Berkesi Márta

Titkár: Aradi László Előd

Előadóülés

Időpont: 2023. május 8

Helyszín: online

Szakmai értékelés: Az előadóülést az MTA GÁK Közöttani Albizottsága és az MFT Ásványtan-Geokémiai Szakosztálya közösen szervezte. A korábbi hagyományaink szerint a program kialakításához a közöttannal és geokémiával foglalkozó műhelyeket kereste meg az albizottság vezetése, hogy javasoljanak olyan előadásokat, amelyek témája kidolgozott, a közelmúltban már publikált (vagy in press), vagy rendkívül kurrens. Az előadóülést Pál-Molnár Elemér nyitotta meg, a résztvevők száma egy időben maximum 45 volt, de összesen 60 résztvevőt vonzott az előadóülés, akik nagy érdeklődéssel hallgatták a 8 elhangzott szakmai előadást, amelyek témáját az utóbbi időszakban megjelent közöttani és geokémiai témájú nemzetközi publikációk adták. Az előadások alapjait szolgáló publikációk nagy presztizsű, Q1/D1 rangsorolású folyóiratokban jelentek meg.

Rendezvény címe: 13. Közöttani és Geokémiai Vándorgyűlés

Időpont: 2023. szeptemberben 21-23

Helyszín: Szekszárd

Szakmai értékelés: Szintén a hagyományoknak megfelelően zajlott az MTA GÁK Közöttani Albizottság a Magyarhoni Földtani Társulat Ásványtan-Geokémia Szakosztályának közös találkozója Szekszárdon. A vándorgyűlés szervezését idén az Szegedi Tudományegyetem Ásványtani, Geokémiai és Közöttani Tanszék munkatársai vállalták.

A konferencián a több mint 60 résztvevő összesen 23 előadást és 17 posztert hallgatott, illetve tekintett meg a két nap során. A terepbejáráson a résztvevők egy része az Ófalu melletti Aranyos (Goldgrund) völgyben, és szomszédos kisebb völgyekben ismerkedhetett meg Ófalui Komplexum legfontosabb feltárásaival, azok mikro- és makroszerkezeti bélyegeivel M. Tóth Tivadar és Koroknai Balázs vezetésével. A jelenlévő kollegák másik része pedig A Keleti-Mecsek jura és kréta fejlődéstörténetét ismerhette meg Varga Andrea, Raucsik Béla és Harangi Szabolcs segítségével. A konferencia tudományos bizottsága 3-3 hallgatót díjazott előadás és poszter kategóriákban.

A konferencia honlapja: <https://www.poresemek.hu/kgvgy13/>

Nanoásványtani Albizottság

Elnök: Pósfai Mihály

Titkár: Kovácsné Kis Viktória

Rendezvény címe: 18. Téli Ásványtudományi Iskola „Újdonságok az ásványtani kutatóműhelyekből”

Időpont: 2023. február 10-11.

Helyszín: Veszprém, Pannon Egyetem, Konferenciaközpont

Résztvevők: 78 fő

Szakmai értékelés: A két online év után felüdülés volt a másfél napos jelenléti rendezvény, mely személyes találkozásokra, diszkussziókra és különböző hazai kutatóhelyek közötti új együttműködések kialakítására is adott alkalmat.

2023-ban 2 év után ismét jelenléti formában rendeztük meg a Téli Ásványtudományi Iskolát. A rendezvényen 21 előadás hangzott el. Ezúttal nem volt kiemelt témánk, elsősorban a hazai ásványtanos műhelyek új eredményeit bemutató előadásokat vártunk. Fluidzárványkutatásról tartott előadást Berkesi Márta és Spránitz Tamás. Karbonátvasványok képződése, szerkezeti sajátosságai, paleoklimatológiai vonatkozások témában 1-1 előadás hangzott el (Molnár Zsombor, Lázár Anett, Demény Attila). Különböző kőzet- és ércképződési folyamatok ásványtani sajátosságairól számolt be előadásában M.Tóth Tivadar (cirkonolit), Molnár Ferenc (nyomelemvizsgálatok), Benkó Zsolt (illit), Kiss Gabriella (regionális fluidármalások szerepe) és Viczián István. Biomineralizáció témában két előadás hallottunk (Imran Uddin, Kis Viktória).

A szűkebben vett ásványtan szakterülettől messzebb is kalandoztunk. Stephen Mojzsis (CsFK ORI) exobolygókra extrapolálta a Földi ásványtant. Vancsó Péter (EK) a nanotechnológiai kutatások fókuszában lévő kétdimenziós Van der Waals kristályok és az ide tartozó jacutingait (Pt₂HgSe₃) ásvány érdekes fizikai tulajdonságairól tartott előadást. Kristóf Tamás (Pannon Egyetem) a klasszikus molekuláris szimulációk anyagtudományi alkalmazását mutatta be a kaolinit példáján keresztül. Sulyok Attila (EK) az elektronspektroszkópiával ismertetett meg minket és nyújtott kitekintést az ásványtan irányába. Gelencsér András (Pannon Egyetem) a fenntarthatóság kérdését feszegette a kimerülőfélben levő ásványi nyersanyagkészletek és a növekvő energiaigény kényszerének szorításában.

A péntek esti szekcióban Mozgai Viktória gránátberakásos dísztárgyakon végzett arcehometriai vizsgálatokról számolt be. Takács József drágakő-lelőhelyeket érintő virtuális tanulmányi kirándulásra invitált bennünket. Papp Gábor egy tudománytörténeti előadás-párral lepelt meg minket Szabó József születésének 200. évfordulója kapcsán. Az előadások után az érdeklődőknek lehetőségük volt megtekinteni a veszprémi Nanolab tudományos fotókiállítását az egyetem Aulájában, majd a kapcsolatépítés a Sport vendéglőben folytatódott.

Az iskola részletes programja és a rövid absztraktok megtalálhatóak a rendezvény honlapján: <http://mposfai.hu/TAI/tai.htm>.

Szerves Geokémiai Albizottság

Az Albizottság tevékenysége átmenetileg szünetel, elnökséget nem választott.

6. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság köztestületi tagjainak díjai (állami és szakmai elismerések az év során)

- Németh Péter Akadémiai Díj

a különleges gyémántszerkezetek atomi felbontású elektronmikroszkópos vizsgálata terén kifejtett, nemzetközi szinten is kiemelkedő ásványtani kutatásainak eredményeiért, valamint ehhez kapcsolódó publikációs teljesítménye elismeréseként

- Molnár Kata "Hónap cikke" díj, Atomki

Contributions to Mineralogy and Petrology (2023) 178:83

- M. Tóth Tivadar, Mestertanár Aranyérem, Országos Tudományos Diákköri Tanács
- Pósfai Mihály, Mestertanár Aranyérem, Országos Tudományos Diákköri Tanács
- Pál-Molnár Elemér, Aranykréta Díj, SZTE TTK Kari Tanács

7. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság kiadványai (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):

8. A tudományos/doktori bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):

- Németh Péter (CsFK, Nanoásványtani Albizottság) benyújtotta MTA doktora rövid értekezését „Aszteroida-bechapódáshoz köthető összetett gyémántszerkezetek” címmel, mely eljárásra bocsáttatott.
- Kereszturi Ákos (Geonómia és Planetológia Albizottság), MTA doktora cím, a védés időpontja: 2023. november 20. „Földtudományi módszerekkel a Földön kívüli víz nyomában”
- Pál-Molnár Elemér (Kőzettan Albizottság) MTA doktora cím, a védés időpontja: 2023. 04. 17. „Zárt és nyílt rendszerű magmás folyamatok a Ditrói Alkáli Masszívumban”
- Újvári Gábor MTA doktora cím, a védés időpontja: 2023. november 13. „Az utolsó glaciális időszak gyors klímaváltozásainak ásványi por ciklust érintő hatásai és visszacsatolásai az észak-atlanti térség és Közép-Európa vonatkozásában.”

9. Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény

(bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

- Az MTA "Tudomány Ünnepe" rendezvények részeként megrendezett gerinces paleontológiai ankét keretében Kordos László bemutatta az Alsótelekesen (Észak-Magyarország) felfedezett, 8 millió évvel ezelőtt élt, a tudományra nézve új ősmajom lábnyomokat, és azokra alapítva javasolta a *Primatesipedida* új ichnotaxon (rend) bevezetését.

- Selmeczi Áron: -MANT ESA műhelyen előadó: "Magyar vállalatok számára fontos ESA pályázatok" címmel és a Magyar Űrkutatás Napján előadó: "ESA piaci/vállalkozói pályázatok" címmel.
- Hargitai Henrik 2023 tavaszi félévében Fulbright ösztöndíjjal az Egyesült Államokban dolgozott.

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

Együttműködés oktatási intézményekkel, múzeumokkal

- A bizottság jelentős része hazai felsőoktatási intézmény oktatója.
- Weiszburg Tamás a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem professzora.
- Harman-Tóth Erzsébet az ELTE Természetráji Múzeum igazgatója

Együttműködés szakmai szervezetekkel

- Legtöbb bizottsági tag a Magyarhoni Földtani Társulat tagja, többen tisztségviselők az MFT-ben.
- M. Tóth Tivadar, a GÁK elnöke, a Magyarhoni Földtani Társulatban elnöki posztot tölt be.
- MMT (Magyar Meteoritikai Társaság) Az Albizottság több tagja vesz részt aktívan a Társaság munkájában: Kereszty Zs. elnök, s a tagok közül: Polgári M., Gyollai I., Bérczi Sz.)
- Kordos Lászlót megválasztották az MTA X. Osztálya által felügyelt INQUA MNB "Operatív Bizottságba".
- Raucsikné Varga Andreát választották az MTA Szegedi Akadémiai Bizottság Föld- és Környezettudományi Szakbizottságához tartozó Földtudományi Munkabizottság elnökének

Kutatók és társadalom

- Bérczi Szaniszló a NASA holdközetek témakörben tartott előadásokat az országban
- 13. Közöttani és Geokémiai Vándorgyűlésről beszámolt az M5 Novum műsora, amelyben a GÁK elnöke, M. Tóth Tivadar és a Közöttani Albizottság elnöke Berkesi Márta is megszólalt (link: <https://www.youtube.com/watch?v=kQaKErYdepA>).

11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények

alapján. Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a **kormánytájékoztató** háttéranyagát.

1.) Létrejött egy **magyar-szlovén-orosz együttműködés** (Pannon Egyetem, Nanolab, HUN-REN CsFK, Jozef Stefan Institute Ljubljana, Novosibirsk State University) "Aragonit szerkezete és képződése" címmel. Az aragonit egy gyakori kalcium-karbonát ásvány, amely a Föld felszínén változatos környezetekben képződik: kiválik az óceán vizéből és egyes tavakból, megtalálható forrásokban és mesterséges vízvezetékben, a korallok vázát, a puhatestűek héját alkotja, és egyes gerincesekben is lerakódásokat képez. Azonban a fenti környezetekben nem az aragonit, hanem a kalcium-karbonát másik polimorfja, a kalcit a stabil ásvány, és az aragonit képződésére nincs kielégítő magyarázat. A kutatás célja az aragonit nanoszerkezetének és –összetételének vizsgálata, mind természetes mintákban, mind a környezetet modellező oldatokból kiválasztott kristályokban. Elsődleges cél a szerkezeti változatosság felderítése és jellemzése, de további cél, hogy az eredmények segítségével megértsük az aragonit képződésének okát.

2.) Magyar (HUN-REN FI és ELTE TTK) -izlandi (University of Iceland)-svájci (University of Geneva)-olasz (University of Padova)-amerikai (Virginia Tech, USA) együttműködésben valósult meg 2023. július 14-én a **Lyonban** megrendezett **Goldschmidt konferencia** keretében **Szabó Csaba több évtizedes szakmai tevékenységét méltató szekció**. A 17 előadást és 15 poszter prezentációt felvonultató szekció az alábbi címmel szerepelt a programban: Geochemical and geodynamical processes of the lithosphere based on fluid, silicate, carbonate, and sulfide melt inclusions of the upper mantle and crust (session in honor of Dr. Csaba Szabó). E különleges szekció kiemelt előadójaként Robert John Bodnar (Virginia Tech, USA) - a fluidum- és olvadákszárványok elismert szakértője, egyben Szabó Csaba egykori amerikai mentora - fő tudományos eredményei, sikerei és együttműködései alapján méltatta Szabó Csaba példaértékű szakmai és pedagógiai kiválóságát, melyet az általa nagy számban kinevelt, hazánkban és külföldön dolgozó kutató több generációja is fémjelez. Meghívott előadók voltak továbbá Bali Enikő (University of Iceland, Izland), Costanza Bonadiman (Università degli Studi di Ferrara, Olaszország) és Gregory M. Yaxley (Australian National University, Ausztrália) is.

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -

3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)

3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele

3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése

3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme

- 3. § (ig) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
- 3. § (ih) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
- 3. § (ii) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
- 3. § (ij) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
- 3. § (ik) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
- 3. § (il) 12. A tudományos utánpótlás segítése
- 3. § (im) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
- 3. § (in) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
- 3. § (io) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
- 3. § (ip) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
- 3. § (iq) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
- 3. § (ia) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
- 3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
- 3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
- 3. § (4)-(5)

**A Meteorológiai Tudományos Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság neve:

Meteorológiai Tudományos Bizottság

2. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság tisztségviselői:

Elnök: **Geresdi István**

Titkár: **Ferenczi Zita**

3. A tudományos bizottság ülései: Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalt ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel):

Időpont: 2023. március 7. (kedd), 10 óra.

Helyszín: az Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme, Budapest II., Kitaibel Pál utca 1. I. emelet

Tárgyalt ügyek:

1. Bozó Lászlót felterjesztése Széchenyi díjra.
2. 2022-es Met. Napok tapasztalatai, a 2023-as Met. Napok témája.
3. A 2022. aug. 20-ai vizsgálat helyzete, az MTA-elnök felkérésére készülő javaslatok megtárgyalása.
4. Felvétel köztestületbe.
5. Egyebek.

Időpont: 2023. május 30. (kedd), 14 óra.

Helyszín: az Országos Meteorológiai Szolgálat tanácsterme, Budapest II., Kitaibel Pál utca 1. I. emelet

Tárgyalt ügyek:

1. 2023-as Meteorológiai Tudományos Napok programjának véglegesítése.
2. Egyebek.

4. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással. A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

A **49. Meteorológiai Tudományos Napok** programját az Éghajlati valamint a Légkördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság állította össze.

Időpont: 2023. november 16-17

cím: Multidiszciplináris válaszok az éghajlatváltozás kihívásaira

A 49. Meteorológiai Tudományos Napok központi témái az éghajlatváltozás kihívásai, környezeti, társadalmi és gazdasági következményei, valamint az, hogy a különböző területek hogyan reagálnak a változó körülményekre. A program szorosan illeszkedett az éghajlatváltozás hazai vizsgálata során meghatározott célkitűzések, valamint az eddigi kutatások, fejlesztések során elért eredmények bemutatásához, kitérve az egyes témakörök előzményeire is. Az előadások kapcsolódtak az éghajlatváltozás által előidézett és befolyásolt jelenségek feltárásához, monitorozásához és modellezéséhez, az okozott problémák és azok mértékének bemutatásához, a kockázatok mérséklésére tett válaszok tudományos megalapozottságú tervezéséhez. A rendezvényen az éghajlatváltozás multidiszciplináris tárgyalása érdekében a hazai meteorológus közösség tagjai mellett a témakörben érintett szakterületek képviselőit, előadóit is meg lettek szólítva.

5. **Az AI- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szöveggel)

Légköri Erőforrások Albizottság

Az Albizottság MMT szakosztályokkal együttműködésben két előadóülést szervezett.

„Napenergia előrejelzésekkel kapcsolatos módszertani eredmények” címmel az MMT Légkördinamikai Szakosztályával és az MMT Nap- és Szélenergia Szakosztályával közös ülés.

Időpont: 2023. október 16-án 14 óra

Helyszín: OMSZ Díszterm

A jelenléti ívet 45 fő írta alá, az üléshez online is lehetett csatlakozni.

Szanka Gábor (OMSZ): Megnyitó

Balog Richárd (MAVIR Zrt.): Az időjárásfüggő termelés előrejelzés szerepe a villamosenergia-rendszer irányításban

Luczay Péter (ALTEO Energiaszolgáltató Nyrt.): Az időjárásfüggő termelők hatása a villamosenergia- és a szabályozásitartalék-piacokra; fókuszban: a napenergia

Szépszó Gabriella (OMSZ): Modell-előrejelzések fejlesztése napenergiával kapcsolatos felhasználásra

Horváth Ákos (OMSZ), Peterka András (Pécsi Tudományegyetem), dr. Geresdi István (PTE): A WRF-MEANDER rendszer napenergia előrejelzés irányú fejlesztése

Mayer Martin János (Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem): Napelem termelés előrejelzéssel kapcsolatos kutatás a Műegyetemen

Kádár Péter (Óbudai Egyetem): Napenergia potenciál becslés és termelés előrejelzés

Sinkovics Bálint (HUN-REN Energiatudományi Kutatóközpont): Fotovillamos energiatermelés előrejelzését célzó kutatások az Energiatudományi Kutatóközpontban

Bugya Titusz (PTE): Egy működő termelésbecslő rendszer szervezésének, tervezésének, kialakításának, működésének és befejezésének tapasztalatai

Weidinger Tamás (Eötvös Loránd Tudományegyetem): Szemelvények a szél- és napenergia előrejelzések meteorológiai/klimatológiai háttéréről, oktatási vonatkozásairól

Előadóiülés az MMT Légekördinamikai Szakosztálya és az Éghajlati Szakosztályával együttműködésben

Időpont: 2023. november 27

Helyszín: OMSZ Tanácsterem

Két előadás hangzott el, amit 18-an hallgattak meg a helyszínen és online is volt csatlakozási lehetőség.

Hegedüs Adrienn (GETEC ENERGIE GmbH): Rövidtávú energiameteorológiai előrejelzések operatív alkalmazása a német villamosenergia-piacon

Szentes Olivér, Izsák Beatrix (OMSZ): A mérésektől a reprezentatív éghajlati adatbázisig: globálsugárzás, szél

Légekörfizikai és Levegőkémia Albizottság

Előadóiülés, amelyen a Pécsi Tudományegyetem Felhőfizikai Kutatócsoportjának aktuális kutatásai lettek bemutatva.

Időpont: 2023. szeptember 20.

Helyszín: OMSZ

Geresdi István: A PTE Felhőfizikai Kutatócsoport bemutatása

Geresdi István: A csapadékképződés numerikus modellezése

Peterka András: Ködök mezoskálájú modellezése: új parametrizáció az aeroszolaktiváció leírására

Kurcsis Máté: Szinoptikus folyamatok által vezérelt lejtőszél a Bakony–Balaton térségben

Éghajlati Albizottság

Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság

2023-ban a 49. Meteorológiai Tudományos Napok szervezését a két albizottság vállalta magára.

Légekördinamikai és Szinoptikus Meteorológiai Albizottság

Előadóiülés

Időpont: 2023. november 7. 14 óra,

helyszín: Országos Meteorológiai Szolgálat

Horváth Ákos (OMSZ): A légköri vízciklusok szerepe a szélsőséges időjárási folyamatok kialakulásában

Varga-Balogh Adrienn (ELTE): Ciklonok és anticiklonok automatikus detektálása – európai helyzet elemzése 180 év adatsora alapján

Hérincs Dávid (OMSZ-ELTE): Daniel - az eddigi legpusztítóbb medikán

Rövid, angol nyelvű PhD kurzus – 2023.II.27–29. (részben az albizottság szervezésében).

Prof. Thomas Foken (University of Bayreuth, Bayreuth Center of Ecology and Environmental Research): Probing at the Earth's Surface under the Conditions of Climate Change.

1. Energy balance closure at the surface
2. Basics of mobile measurements (cars, UAS, ect.)
3. Determination evapotranspiration under the conditions of climate change
4. Theodore von Kármán and his influence on atmospheric turbulence research

6. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság köztestületi tagjainak díjai (állami és szakmai elismerések az év során)

Schenzl Guidó-díj: **Unger János**

Miniszeri Elismerő Oklevél: **Szintai Balázs**

Surányi János Emlékérem: **Anda Angéla**

MMT szakirodalmi nívódíja: Bihari Z. (fejezetszerkesztő), Babolcsai Gy., **Bartholy J., Ferenczi Z.**, Gerhátné Kerényi J., **Haszpra L.**, Homokiné Ujváry K., Kovács T., **Lakatos M.**, Németh Á., Pongrácz R., Putsay M., Szabó P., **Szépszó G.** (2018): V. Éghajlat. In: Kocsis K. (főszerkesztő) (2018): Magyarország nemzeti atlasza: Természeti környezet. Magyar Tudományos Akadémia, Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont, Földrajztudományi Intézet, Budapest. 58-69, ISBN 978-963- 9545-56-4.

7. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság kiadványai (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):

Megyeri-Korotaj, O.A., Bán, B., Suga, R., Allaga-Zsebeházi, G., **Szépszó, G.**, 2023: Assessment of climate indices over the Carpathian Basin based on ALADIN_{5.2} and REMO₂₀₁₅ regional climate model simulations. Atmosphere 14, 3, 448. doi.org/10.3390/atmos14030448

Faragó Tibor, 2023: Planetáris környezetünk veszélyeztetése és megmentése: mérgező nehézfém örökségünk, veszélyes szennyező anyagaink, kikezdett ózonpajzsunk és túlhevülő közös üvegházunk. Akadémiai Kiadó 344 o. ISBN 978-963-454-900-0 e-ISBN 978-963-454-857-1 doi.org/10.1556/9789634548751

Gelencsér András: Ábrándok bővületében – A fenntartható fejlődés korlátai, Akadémiai Kiadó 2023, ISBN 978 963 454 899 7

Simon, Sz.; Simon-Gáspár, B.; **Anda, A.** Carbon dioxide emission and its impacting factor from goldenrod (*Solidago canadensis*) and bulrush (*Typha angustifolia*) decomposition during the winter period. *ECOHYDROLOGY AND HYDROBIOLOGY* 23: 2 pp. 177-185., 9 p. (2023) doi.org/10.1016/j.ecohyd.2023.01.002

Anda, A.; Simon, Sz.; Simon-Gáspár, B. Impacts of Wintertime Meteorological Variables on Decomposition of *Phragmites australis* and *Solidago canadensis* in the Balaton System. *THEORETICAL AND APPLIED CLIMATOLOGY* 151: 3-4 pp. 1963-1979., 17 p. (2023) doi.org/10.1007/s00704-023-04370-y

Dayoub, Evan Bassam ; Tóth, Zoltan; **Anda, Angela** Biochar and its effects on soil properties and evapotranspiration: A sustainable solution for plant growth. *COGENT FOOD & AGRICULTURE* 9: 1 Paper: 2256136, 27 p. (2023) doi.org/10.1080/23311932.2023.2256136

Berényi A., **Bartholy J.**, Pongrácz R. (2023). Analysis of precipitation-related climatic conditions in European plain regions. *Weather and Climate Extremes*. 42. 100610. doi.org/10.1016/j.wace.2023.100610

Mayer, M. J., Yang, D., & **Szintai, B.** (2023). Comparing global and regional downscaled NWP models for irradiance and photovoltaic power forecasting: ECMWF versus AROME. *Applied Energy*, 352, 121958. doi.org/10.1016/j.apenergy.2023.121958

Salma, I., Farkas, Á., **Weidinger, T.**, & Balogh, M. (2023). Firework smoke: Impacts on urban air quality and deposition in the human respiratory system. *Environmental Pollution*, 328, 121612. doi.org/10.1016/j.envpol.2023.121612

8. **A tudományos/doktori bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra** (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):

nem volt ilyen

9. **Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény** (bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

„OTKA” K23 Kutatási pályázat: A beltéri levegőminőséget leíró fizikai-kémiai paraméterek meghatározása szimulációs környezet fejlesztéséhez (témavezető: Mészáros Róbert)

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján. Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a kormánytájékoztató háttéranyagát.

CA20108 - FAIR NEtwork of micrometeorological measurements (FAIRNESS): EU COST együttműködést, amelyben a hazai résztvevők az ELTE Meteorológiai Tanszék (Weidinger Tamás) és a Szegedi Tudományegyetem Éghajlattani és Tájföldrajzi Tanszék (Gál Tamás). A 4 éves együttműködés 2. éve zárult le. A téma a nem meteorológiai szolgálatok által működtetett városi és vidéki meteorológiai mérőhálózatok szerepe, minőségbiztosítási rendszere, ajánlások megfogalmazása, kutatási együttműködések támogatása. <https://www.fairness-ca20108.eu/structure/>

Éghajlatváltozás Multidiszciplináris Nemzeti Laboratórium: Az Éghajlatváltozás Multidiszciplináris Nemzeti Laboratórium az éghajlatváltozást okozó tényezők, valamint a természetre, a gazdasági rendszerekre és a társadalomra gyakorolt hatásuk tanulmányozása mellett a technológiai, gazdasági és társadalmi adaptáció területén végez kutatás-fejlesztési tevékenységet

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -

3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)

3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele

3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése

3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme

- 3. § (ig) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
- 3. § (ih) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
- 3. § (ii) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
- 3. § (ij) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
- 3. § (ik) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
- 3. § (il) 12. A tudományos utánpótlás segítése
- 3. § (im) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
- 3. § (in) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
- 3. § (io) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
- 3. § (ip) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
- 3. § (iq) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
- 3. § (ia) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
- 3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
- 3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
- 3. § (4)-(5)

**A Paleontológiai Tudományos Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság neve:**
Paleontológiai Tudományos Bizottság
2. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság tisztségviselői:**
Elnök: Ósi Attila
Titkár: Bodor Emese Réka
3. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság ülései:** Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalta ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel):
-Online ülés a Paleontológia Tudományos Bizottság megújulásáról, új elnök: Dulai Alfréd (MTM), új titkár: Szives Ottilia (MBFSZ)
4. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)
- MTÜ keretében Gerinces Paleontológiai előadóülés az MTA Humán Tudományok Kutatóházában. Több mint egy tucat előadás, mely körbejárta és összefoglalta a hazai gerinces paleontológiai műhelyek munkáját, legfontosabb eredményeit. A rendezvényen személyesen kb. 50 ember vett részt és közel 300-an követték/nézték online.
1. rész: <https://www.youtube.com/live/VVS4DEDL5G4?si=nwU16aoeojrjWebs>
2. rész: <https://www.youtube.com/live/Da8Cpk-SB6g?si=hvYoZGMa53DR6QrQ>
5. **Az AI- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)
--
6. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság köztestületi tagjainak díjai** (állami és szakmai elismerések az év során)
--

7. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság kiadványai** (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):
--
8. **A tudományos/doktori bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra** (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):
--
9. **Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény** (bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

Szerkesztőbizottsági tagságok:

Dr. Főzy István: a legrégebbi magyar nyelvű földtudományi folyóirat, az 1870-ben alapított Földtani Közlöny szerkesztőbizottsági tagja

Dr. Ósi Attila és Dr. Pálffy József az Akadémiai Kiadó Central European Geology folyóiratának szerkesztőbizottsági tagjai

Dr. Pálffy József: Geologica Carpathica

Ismeretterjesztő könyvek:

Dr. Ósi Attila: Dinoszauruszok nyomában

Dr. Főzy István: Bersek: Kőzetek és kőületek

Bírálatok:

A bizottság valamennyi tagja évente számos alkalommal bírál nemzetközi és hazai szakcikkeket.

Rekrutáció:

A bizottság valamennyi tagja rendszeresen végez rekrutációs, tudománynépszerűsítő tevékenységet, tart előadásokat, ír ismeretterjesztő cikkeket, készít on-line tartalmakat.

Nemzetközi szervezeti tagságok:

A Paleontológiai TB tagjai között majd minden jelentős nemzetközi őslénytani szervezet tagja megtalálható:

Pl.: European Assotiation of Vertebrate Paleontologists

International Organisation of Paleobotany

International Union for Quaternary Reseach

International Union of Geodesy and Geophysics
International Geological Correlation Programme
Nemzetközi Rétegtani Bizottság Jura Albizottság
Regional Committee on Mediterranean Neogene Stratigraphy
IUGS ICS
MFT Őslénytani és Rétegtani Bizottság

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

A **Magyarhoni Földtani Társulat** és az MTA X-es osztálya közti kapcsolat igen nagy múltra nyúlik vissza. A 2023-as év fontos kiemelt feladata volt az MFT 175. éves évfordulója, aminek az MTA Tudomány Ünnepe programjához kötődő előadóülésén az elmúlt 25 év kiemelkedő őslénytani felfedezéseit Ősi Attila a Paleontológia TB elnöke tartott előadást. Az ülésen a Paleontológiai Tudományos Bizottság köztestületi tagjainak jelentős része jelen volt.

Az MTA alumni programon kívül a Magyarhoni Földtani Társulaton keresztül számos iskolásokat célzó ismeretterjesztő programban vesznek részt. Mohr Emőke az Év ősmaradványa program vezetője.

A Paleontológiai Tudományos Bizottság tagjai valamennyi jelentős hazai földtudományi oktatási intézetben jelen vannak. Bizottságunk elnöke, Ősi Attila vezeti az egyetlen hazai Őslénytani Tanszék (ELTE).

11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján. Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a **kormánytájékoztató** háttéranyagát.

A Nemzetközi Rétegtani Bizottság (ICS) a legnagyobb és legrégebbi tudományos szervezete a Földtani Tudományok Nemzetközi Uniójának (IUGS). Elsődleges célja a Földtörténeti Időskála pontosítása minél precízebb rétegtani adatok alapján, mely időskála Földünk történetének fundamentuma. Ennek a munkacsoportnak a titkára Szives Otília.

Az MTA Paleontológiai TB tagjai és az ELTE TTK Őslénytani Tanszék munkatársai által vezetett nemzetközi kutatócsoport 2019 óta folytat ásátásokat az erdélyi Valiora település közelében. Az innen származó első dinoszaurusz-maradványokat még báró Nopcsa Ferenc tanulmányozta az 1900-as évek elején. Az innen előkerült maradványok világszerte ismertek. A valiorai völgyben újonnan indult ásátások 4 éve

zajlanak, és nem csak új leletanyagok felfedezését eredményezték, hanem a medence geológiai felépítésének és a dinoszauruszok egykori élőhelyeinek megismeréséhez is hozzájárultak.

Az INQUA Magyar Nemzeti Bizottsága a Negyedidőszaki Kutatások Nemzetközi Uniójának (International Union for Quaternary Research, INQUA) magyarországi szervezete. A hazai szervezet elnöke Magyar Enikő. Működését az INQUA “Status and Bye – Laws”, valamint a Magyar Tudományos Akadémia idevonatkozó érvényes szabályai határozzák meg. Az INQUA Magyar Nemzeti Bizottság felügyeletét a Magyar Tudományos Akadémia X. Földtudományi Osztálya látja el. Az INQUA 2023-ban megfogalmazott legfőbb célja, hogy gyakorlati szempontból támogassa a geológiai értelemben vett közelmúlt környezeti változásainak megismerését.

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -
 3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)
 3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele
 3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése
 3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme
 3. § (1g) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
 3. § (1h) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
 3. § (1i) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
 3. § (1j) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
 3. § (1k) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
 3. § (1l) 12. A tudományos utánpótlás segítése
 3. § (1m) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
 3. § (1n) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
 3. § (1o) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
 3. § (1p) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
 3. § (1q) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
 3. § (1a) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
3. § (4)-(5)

**A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság neve:

Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság

2. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság tisztségviselői:

Elnök: Kozma Gábor, az MTA doktora

Elnökhelyettes: Pap Norbert, az MTA doktora

Titkár: Pál Viktor, PhD

3. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság ülései: Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalt ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel):

A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság alakuló ülése, 2023. november 7. online ülés

a., Az ülésen a következő ügyek kerültek megtárgyalásra

- az elnökhelyettes kérdésköre
- az elnöki, elnökhelyettesi és titkári jelölőlista összeállítása
- tagok delegálása a Földtudományi Doktori Bizottságba
- a kooptálás kérdésköre, és erre vonatkozó jelölőlista összeállítása
- az albizottságok kérdésköre

b., Az ülésen az alábbi döntések születtek

- a bizottság tagjai támogatták az elnökhelyettesi pozíció megmaradását
- a bizottság tagjai támogatták, hogy a bizottság vezetőivel kapcsolatos jelölőlistára az alábbi személyek kerüljenek fel:

- elnök: Kozma Gábor, az MTA doktora
- elnökhelyettes: Pap Norbert, az MTA doktora
- titkár: Pál Viktor, PhD

- a bizottság tagjai támogatták, hogy a Földtudományi Doktori Bizottságba történő delegálással kapcsolatos jelölőlistára az alábbi személyek kerüljenek fel: Kocsis Károly, az MTA rendes tagja, Kovács Zoltán, az MTA rendes tagja

- a bizottság tagjai úgy döntöttek, hogy a kooptálás céljára rendelkezésre álló 5 helyből most csak három helyet kívánnak betölteni, és az erre vonatkozó jelölőlistára az alábbi köztestületi tagok kerülnek fel: Csapó Tamás, PhD, Kókai Sándor, PhD, Kiss Éva, az MTA doktora

- a bizottság tagjai támogatták, hogy a későbbiekben a jelenleg is létező öt (Gazdaságföldrajzi, Politikai Földrajzi, Településföldrajzi, Történeti Földrajzi és Turizmusföldrajzi) albizottság működjön

c., az ülés követő, az e–valasztási rendszerben lebonyolított szavazáson a bizottság tagjai megválasztották Kozma Gábort elnöknek, Pap Norbertet elnökhelyettesnek és Pál Viktort titkárnak, a Földtudományi Doktori Bizottságba Kocsis Károlyt és

Kovács Zoltánt, valamint kooptálták a bizottságba Csapó Tamást, Kókai Sándort és Kiss Évát.

4. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

a., „Making GPN Theory Work: Some Reflections” 2023. június 20. MTA Székház. Az MTA IX. Osztályával közösen szervezett rendezvényen Henry Yeung, a Szingapúri Nemzeti Egyetem professzora tartott előadást, majd ezt követően a résztvevők megbeszélést tartottak Magyarország Nemzeti Atlasza előkészítés alatt álló 4. Gazdaság kötetével kapcsolatban. A rendezvény helyszíni jelenléti formában került megszervezésre, és kb. 30 fő vett részt rajta.

b., „Budapest 150 – a földrajz válasza a fővárost érintő globális kihívásokra” 2023. november 15., MTA Humán Tudományok Kutatóháza. A Természetföldrajzi Tudományos Bizottsággal közösen a Magyar Tudomány Ünnepe programsorozat keretében szervezett rendezvényen 5 előadás hangzott el, amelyek rámutattak arra, milyen módon közelítette meg a természeti földrajz, illetve a társadalomföldrajz Budapestet, és melyek voltak a kutatások legfontosabb eredményei. A rendezvényen személyes jelenlét formájában kb. 30 fő vett részt, az on-line módon követők, illetve a rendezvényről készült videót későbbi megtekintők száma több mint száz fő.

5. **Az AI- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

a., Politikai Földrajzi Albizottság

Az albizottság, az MTA PAB és a PTE Földtudományok Doktori Iskola meghívására Prof. dr. Martonyi János „Gazdaság a geopolitika szorításában” címmel 2023. május 12-én, a Pécsi Akadémiai Bizottság székházában tartott előadást. Martonyi János előadásában elsősorban Magyarország geopolitikai és geoökonómiai helyzetéről értekezett, mindösszesen 60 fős közönség előtt.

b., Településföldrajzi Albizottság

Az albizottság legjelentősebb éves rendezvénye a Településföldrajzi konferencia, melyet 2023. április 20-21-én Bükön került megrendezésre. A konferencián 28 fő vett részt a szűkebb szakma köréből, a településföldrajz számos aktuális kérdését áttekintve. A konferencia központi témája a hazai szuburbanizáció volt, így az előadások

legnagyobb része a városföldrajz, az urbanizáció és a szuburbanizáció témáit ölelte fel, beleértve országos folyamatokat elemző és lokális sajátosságokat bemutató munkákat is. A központi témán túl a településföldrajz számos aktuális kérdéskörét is érintették az előadások (aprófalvak, szegregáció, lakáspiaci viszonyok), de kitekintést nyújtottak más, a településföldrajzhoz részben kapcsoló témákba is. A konferencia résztvevői megemlékeztek az albizottság közelmúltban elhunyt tagjairól, Becsei Józsefről és Beluszky Pálról is. Az előadásokat követően lehetőség nyílt a településföldrajz számos aktuális kérdésének megvitatására is. Az albizottság a következő, 2024-es konferenciát a hazai településföldrajz általános helyzetének áttekintésének szenteli.

c., Történeti Földrajzi Albizottság

Az albizottság szervezésében 2013. október 13-án Sárospatakon került megrendezésre a „Tájhasználat és tájszerveződés a Kárpát-medencében (895-1920)” című egynapos konferencia. A részben nemzetközi (Szlovákiából is volt előadó) rendezvény igen sikeres volt: 10 előadó és kb. 30 résztvevő vett részt rajta. Az előadások témáiból írt tanulmányokat a Történeti Földrajzi Közlemények folyóirat jelentette meg.

Az albizottság is részt vett a 2023. november 8-án és 9-én lezajlott 39. Nyírségi Földrajzi Napok rendezvénysorozatának a megszervezésében, amelynek keretében 12 előadás hangzott el, a látogatók száma pedig 50 fő körül volt.

d., Turizmusföldrajzi Albizottság

Az albizottság a Kodolányi János Egyetemmel, a HUN-REN CSFK Földrajztudományi Intézettel és a Magyar Földrajzi Társasággal együttműködve 2023. október 13-án szervezte meg a IX. Magyar Turizmusföldrajzi Szimpóziumot Budapesten, a Kodolányi János Egyetem Budapesti Oktatási Központjában. A konferencia „A helyek arcvonásai – turisztikai aspektusok” címmel került megrendezésre. A tanácskozás azzal a céllal teremtett fórumot a Kárpát-medencében élő turizmuskutatók számára, hogy a jövőbeli együttműködéseik sikere még hatékonyabban táplálhassa a turizmusról mint tudományról gondolkodó szakmai közösségek oktatási és kutatási tevékenységét. A rendezvényen három plenáris előadást követően 8 szekcióban összesen 45 szakmai előadás hangzott el, amelyekre a szakmai közösség a szekciós viták keretében reflektálhatott (résztvevők száma kb. 100 fő).

6. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság köztestületi tagjainak díjai

(állami és szakmai elismerések az év során)

Gyuris Ferenc – Bolyai-emléklap, Magyar Tudományos Akadémia

Kocsis Károly – Széchenyi Díj

Lenner Tibor – Magyar Arany Érdemkereszt

Pénzes János – Bolyai János Kutatási ösztöndíj (MTA)

7. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság kiadványai (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):

a., Könyvek, tankönyvek

- Csapó, T., Lenner, T. & Kovács, G. (2023). *A megyei jogú városok történeti fejlődése és településmorfológiája*. Településföldrajzi Tudományos Egyesület, Szombathely
- Kókai, S. (2023). *Magyarország városai a kiegyezés idején: Városodottság, városiasodás, városbierarchia, városhálózat*. MTA Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság Történeti Földrajzi Albizottsága, Nyíregyháza
- Szalai, K., Michalkó, G. & Rátz, T. (szerk.) (2023). *A turizmus válságjelenségei*. Kodolányi János Egyetem – Magyar Földrajzi Társaság – CSFK Földrajztudományi Intézet, Székesfehérvár – Budapest
- Timár, J., Velkey, G., Nagy, E. & Nagy, G. (szerk.) (2023). *A perifériáról a centrumba? : Reflexiók a békéscsabai térkutatások ötven évéről*. HUN-REN KRTK RKI, Budapest

b., Kiemelt cikkek (bold betűtípussal a bizottsághoz tartozó szerzők)

- Ata, B., Pakrooh, P. & **Pénzes, J.** (2023). Driving factors of energy related CO₂ emissions at a regional level in the residential sector of Iran. *Scientific Reports*, 13 (1) (17598): 1–23. (D1 besorolású tanulmány)
- Csomós, G., Farkas, J. Z., Szabó, B., Bertus, Z., & **Kovács, Z.** (2023). Exploring the use and perceptions of inner-city small urban parks: A case study of Budapest, Hungary. *Urban Forestry & Urban Greening*, 128003. (D1 besorolású tanulmány)
- Görmar, F., Grillitsch, M., Hruška, V., Mihály, M., **Nagy, E.**, Píša, J., & Stihl, L. (2023). Power relations and local agency: a comparative study of European mining towns. *Urban Research & Practice*, 16(4), 558–581. (Q1 besorolású tanulmány)
- Kiss, E.**, Kuttor, D. & Varga, B. (2023). Key factors affecting Industry 4.0 adoption: an empirical study in Hungarian manufacturing companies. *Geographia Polonica*, 96(2), 239–258. (Q1 besorolású tanulmány)
- Kiss, E.** & Páger, B. (2023). Spatial patterns of manufacturing sectors and digitalization in Hungary in the age of Industry 4.0. *European Planning Studies* (Q1 besorolású tanulmány)
- Kovács, Z.**, Smith, M., Teleubay, Z., & Kovalcsik, T. (2023). Measuring visitor flows using mobile positioning data in three Hungarian second-tier cities. *International Journal of Tourism Cities*, 9(3), 656–674. (Q1 besorolású tanulmány)
- Kozma, G.**, Czimre, K., Balcsók, I., Pénzes, J., & Makhanov, K. (2023). A New Approach to the Spatialization of Religion: Changes in the Spatial Distribution of Religious Institutions in Debrecen (Hungary) between the Second Half of the Nineteenth Century and 2023. *Religions*, 14(12), 1459. (D1 besorolású tanulmány)
- Maloutas, T., Spyrellis, S. N., Szabó, B., & **Kovács, Z.** (2023). Vertical segregation in the apartment blocks of Athens and Budapest: A comparative study. *European Urban and Regional Studies*, 30(1), 72–90. (D1 besorolású tanulmány)
- Michalkó, G.**, Prorok, M., Kondor, A. C., Ilyés, N., & Szabó, T. (2023). Mobility patterns of satellite travellers based on mobile phone cellular data. *Hungarian Geographical Bulletin*, 72(2), 163–178. (Q1 besorolású tanulmány)

- Nagy, E., Mihály, M., & Tagai, G.** (2023). Towards a greener future? Environment and economic recovery in old industrial regions. *European Planning Studies*, 1-19. (Q1 besorolású tanulmány)
- Pap, N., Reményi, P., Kákai, L., Glied, V., Szalai, G., & Kitanics, M.** (2023). Remembrance of the Ottoman Occupation: Islam-Related Sentiments and Local Identity in Szigetvár (Hungary), the Death Place of Suleiman the Magnificent. *Journal of Muslims in Europe*, 12(2) 228-252. (Q1 besorolású tanulmány)
- Tóth, G., & Kincses, A.** (2023). An integrated approach of gravity modelling and spatial planning: the example of US megaregions. *International Planning Studies*, 28(3-4), 315-331. (Q1 besorolású tanulmány)
- Tóth, G.** (2023). The breaking points of human development-the separating role of national borders. *Environment and Planning B: Urban Analytics and City Science*, 23998083231173695. (D1 besorolású tanulmány)

8. A tudományos/doktori bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):

2023-ban habitusvizsgálatra nem került sor.

9. Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény

(bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közzeladathoz (Lsd. az Akadémia közzeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

a., Albizottságokhoz köthető eredmény

- Gazdaságföldrajzi Albizottság

Az albizottság szervezésében a VII. Alföld konferencián 2023. december 7-én több szekció megrendezésére is sor került (pl. Alföldi városok a hálózatok világában, Lakhatás és lakáspolitikai)

- Politikai Földrajzi Albizottság

Az albizottság tagjainak szervezésében került sor 2023. március 8. és 12. között Pécsen a Migration policy in Middle East and Eastern Europe: New Perspective and Way of Japan, nemzetközi projekt workshopjára, amelyen a résztvevők szakmai előadásokat tartottak migrációs témában, majd a projekt magyar, japán, török és libanoni résztvevői magyarországi terepgyakorlaton vettek részt

- Turizmusföldrajzi Albizottság

Az albizottság tagjainak részvételével a KI34877 OTKA kutatási projekt keretében (Címe: A jó hely értelmezésének földrajzi dimenziói a totális turizmus kontextusában)

a kutatási eredmények felhasználásával elkészült és a Szellemi Tulajdon Hivatalában bejegyzésre került a „jó hely” logó, amely a HUN-REN CSFK birtokában lévő védjegy lett. A védjegy elsősorban a projekt folyamatában, fenntartásában és az eddigi, illetve az ezt követően születő eredmények társadalmasításában jelent segítséget.

b., A bizottság tagjaihoz köthető eredmény

- Bujdosó Zoltán – főszerkesztő: Acta Carolus Robertus
- Csapó Tamás – főszerkesztő: Településföldrajzi Tanulmányok (a folyóirat a Településföldrajzi Albizottság gondozásában jelenik meg)
- Egedy Tamás – felelős szerkesztő: Földrajzi Közlemények
- Gyuris Ferenc – tanácsadó sorozatszerkesztő: Springer kiadó „Historical Geography and Geosciences” könyvsorozat
- Kiss Edit Éva – alelnök: IGU Commission on the Dynamics of Economic Spaces
- Kocsis Károly – szerkesztőbizottság elnöke: Magyarország Nemzeti Atlasz
- Kókai Sándor – főszerkesztő: Történeti Földrajzi Közlemények (a folyóirat a Történeti Földrajzi Albizottság gondozásában jelenik meg)
- Kovács Zoltán – Academia Europaea tagja
- Kovács Zoltán – EUGEO (European Society for Geography) elnöke
- Kovács Zoltán – főszerkesztő: Hungarian Geographical Bulletin
- Michalkó Gábor – szerkesztőbizottság elnöke: Turizmus Bulletin
- Nagy Erika – a Regional Studies Association, a Cities After Transition (CAT) kutatói hálózat, és a RESER (Research Network for Services Studies) tagja
- Nagy Gábor – az International Journal of European Studies szerkesztőbizottsági tagja
- Pap Norbert – a Szentágothai János Kutatási Központban alapított Történeti és Politikai Földrajzi Kutatási Centrum vezetője
- Pál Viktor – szerkesztő: GeoMetodika
- Péntes János – a Területfejlesztési és Közigazgatási Minisztérium megbízásából a területfejlesztés stratégiai megújítása érdekében zajló kormányzati munka részeként szakértői műhelybeszélgetésen való részvétel
- Tímár Judit – sorozatszerkesztő: New Geographies of Europe, Palgrave Macmillan, könyvsorozat,
- Tóth Géza – főszerkesztő: Területi Statisztika, Regional Statistics

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

Molnár Ernő a Magyar Könnyűipari Szövetség külső szakértője, emellett képviselte a szervezetet Milánóban, az Európai Bőripari Szövetség workshopján.

Pap Norbert a 2023-2024-es magyar-török kulturális évad kapcsán a kormánybizottságot segíti tudományos tanácsadóként.

- 11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján.** Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a kormánytájékoztató háttéranyagát.

A Turizmusföldrajzi Albizottság tagjai jelentős szerepet vállal az IGU Global Change and Human Mobility munkabizottságában, ahol Michalkó Gábor hosszabb ideje a steering committee tagja. Ebben a feladatkörben szervezte meg 2023-ban a barcelonai EUGEO konferencián a „Rethinking tourism mobility for a better future” szekciót, amelyben 10 előadás került bemutatásra.

A Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság Szegedi Tudományegyetemhez köthető tagjai fontos szerepet játszanak az Európai Unió H2020-as Phoenix-pályázatában, amely arra keres megoldásokat, milyen válaszokat adhatunk a klímaváltozás és az energetikai válság okozta kihívásokra. A kilenc ország intézményeit magában foglaló projekt keretében a kutatók két hazai területen, Szegeden és a Balaton régiójában végeznek vizsgálatokat. A kutatás feltárja, hogy az adott régió lakosai, döntéshozói és gazdasági szereplői mennyire nyitottak azokra a változásokra, amelyek az energiaválság és a klímaváltozás kapcsán várhatóak.

A Politikai Földrajzi Albizottság tagjai igen fontos szerepet töltenek be az MTA által finanszírozott, "Mohács 1526-2026 Rekonstrukció és emlékezet" (az ELKH BTK és a PTE tagjaiból álló) kutatócsoport munkájában. A kutatások keretében a földrajzi névelemzés és környezetrekonstrukciós vizsgálatok segítségével többek között választ kívánnak adni olyan, a szélesebb közvéleményt is érdeklő kérdésekre, mint hol lehetett az ütközet központja, hol állt fel a keresztény és az oszmán hadrend, illetve, - ennek megfelelően -, hol lehetnek az eddig azonosított öt tömegsíron felül a keresztény és oszmán elesettek zömét rejtő temetkezési helyek. A kutatás nemzetközi jelentőségét az adja, hogy 2026-ban lesz az esemény 500. évfordulója, amely Magyarországon kívül Közép-Európában, a Balkánon és Törökországban is érdeklődést kelt.

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -
3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)
3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele
3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése
3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme

- 3. § (ig) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
- 3. § (ih) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
- 3. § (ii) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
- 3. § (ij) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
- 3. § (ik) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
- 3. § (il) 12. A tudományos utánpótlás segítése
- 3. § (im) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
- 3. § (in) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
- 3. § (io) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
- 3. § (ip) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
- 3. § (iq) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
- 3. § (ia) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
- 3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
- 3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
- 3. § (4)-(5)

**A Természetföldrajzi Tudományos Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság neve:

Természetföldrajzi Tudományos Bizottság

2. A tudományos bizottság tisztségviselői:

Elnök: Farsang Andrea / Szabó Szilárd

Titkár: Szalai Zoltán / Jakab Gergely

3. A tudományos bizottság ülései: Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalta ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel):

Alakuló ülés, 2023. 10. 27. 11:00, on-line, Zoom formában

Levezető elnök: Haas János osztályelnök. A TTB Választmányának jelen lévő tagjai összeállították a jelöltlistákat a tisztségviselők és a Földtudományi Doktori Iskolába delegált tagok megválasztásához, illetve négy tag kooptálásáról az új ciklusra. A meglévő Albizottságok megerősítése mellett javaslatot tettek a Talajföldrajzi Albizottság megalakítására

4. A tudományos bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.

A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

2023. november 14. 10.00–12.30, Emlékkülés Pécsi Márton akadémikus születésének 100. évfordulója tiszteletére. MTA Kutatóház – Előadóterem; 1112 Budapest, Budaörsi út 45. Pécsi Márton a hazai földrajztudomány egyik legjelesebb és nemzetközi szinten legismertebb tudósa idén decemberben lenne 100 éves. Életművében nemcsak a geomorfológia, a negyedidőszak-kutatás (és ezen belül a löszkutatás), hanem a tájföldrajz területén is nemzetközi szinten kiemelkedő eredményeket ért el. Kutatásszervezői munkássága részeként az MTA Földrajztudományi Kutatóintézet igazgatója, a X. Osztály osztályelnök-helyettese és a Magyar Földrajzi Társaság elnöke is volt. A centenáriumi ülés az ő emlékének adózott. A rendezvényen ötvenkét fő vett részt. Az elhangzott előadások diasorai az alábbi linken érhetőek el.

<https://www.mtafki.hu/Pecsi100.html>

<https://mta.hu/esemenynaptar/2023-11-14-emlekules-pecsi-marton-akademikus-szuletesenek-100-evforduloja-tiszteletere-5047>

5. **Az AI- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközzel)

Geoinformatikai Albizottság:

- elnök: Gyenizse Péter, PhD (Pécsi Tudományegyetem),
- titkár: Szabó Gergely, PhD (Debreceni Egyetem)

Geomorfológiai Albizottság:

- elnök: Telbisz Tamás, PhD (Eötvös Loránd Tudományegyetem),
- titkár: Sipos György, PhD (Szegedi Tudományegyetem).

Tájföldrajzi Albizottság:

- elnök: Szilassi Péter, PhD (Szegedi Tudományegyetem),
- titkár: Túri Zoltán Krisztián, PhD (Debreceni Egyetem).

A Társadalom-földrajzi Tudományos Bizottsággal közös albizottságok:

Kartográfiai Albizottság

- elnök: Zentai László, DSc (Eötvös Loránd Tudományegyetem),
- titkár: José Jesús Reyes Nuñez, PhD (Eötvös Loránd Tudományegyetem).

Oktatási Albizottság:

- elnök: Teperics Károly, PhD (Debreceni Egyetem),
- titkár: Sütő László, PhD (Eszterházy Károly Egyetem).

A Geoinformatikai Albizottság részéről

2023. június 2. 14:00, Debreceni Egyetem, GEOMAT épület 105-ös terem, továbbá Webex közvetítés
Geoinformatika, mint szakma

A Geoinformatikai Albizottság albizottsági ülést tartott Debrecenben 2023. június 2-án 14–15 óra között a XIV. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás kísérőrendezvényeként. Felkért (vitaindító) előadó: Dr. Mucsi László (SZTE) volt. Az előadás címe: „Geoinformatika - kompetenciák, jogosultság, szakma.?!” Az előadás után moderált beszélgetés zajlott a témában. A vitába több kolléga az internetes közvetítésen keresztül kapcsolódott be.

Fizikailag jelenlévők száma: 13 fő (+ internet)

2023. november 17. 11:00, Lechner Tudásközpont (1111 Budapest, Budafoki út 59.)

2023. november 17-én 22 fő jelenléti és 8 fő online résztvevővel zajlott a MTA Természetföldrajzi Tudományos Bizottság *Geoinformatikai, Geomorfológiai, Kartográfiai és Tájföldrajzi Albizottságainak ülése*. A Lechner Tudásközpont munkatársaitól nagyon hasznos előadások hangzottak el. Az előadásokban szó volt számos olyan adatforrásról, melyek nélkülözhetetlenek a kutatásainkhoz. Ezek egy

része akár ingyen is elérhető, vagy WMS réteggként behívható a GIS szoftverekbe. Szó volt több online adatelemző és szerkesztő funkcióról is és még számos érdekességről.

Az elhangzott előadások és a prezentációkra mutató linkek:

1. Köszöntő (Dr. Sik András)
2. Nemzeti Térinformatikai Alaptérkép (Kovács Iván)
3. 2023. közepétől elérhető új téradatkörök (Braunmüller Péter)
4. Ingatlan-nyilvántartás (Iván Gyula)
5. Ortofotó és 3D adatok (Balla Csilla)
6. Űrfelvételek elemzése (Mikus Gábor)
7. Felszínborítás adatbázisok (Maucha Gergő)
8. Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer (Devecseri Anikó)
9. Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (Dr. Nagy András)

I.

2023. március 23-24. *Natural Hazards and Climate Change konferencia*, Helyszín: Szegedi Tudományegyetem

A Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar, Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszéke (a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság Geoinformatikai-, Geomorfológiai- és Tájföldrajzi Albizottságainak, továbbá Kirgizisztán Budapesti Nagykövetségének, az OVF-nek és az MTA Szegedi Területi Bizottságának közreműködésével) nemzetközi konferenciát és workshop-ot szervezett *Natural Hazards and Climate Change* címmel.

A konferencia programja az alábbi linken olvasható:

file:///C:/Users/Gyenyizse/Downloads/program_natural_hazards_and_climate_change.pdf

2023. április 26 - 28., *GISopen 2023, Földügyi- és ingatlanügyi valamint térinformatikus szakemberek országos szakmai találkozója*, Helyszín: Óbudai Egyetem, Alba Regia Műszaki Kar, 8000 Székesfehérvár Pirosalma u. 1-3.

Résztevők száma 250 fő.

Részletes program a mellékletben olvasható.

Médiamegjelenés: <https://www.szekesfehervar.hu/megnyilt-a-27-gisopen-konferencia-az-alba-regia-muszaki-kar-geoinformatikai-intezeteben>

2023. május 17-19., *XVIII. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferencia*, Helyszín: Szegedi Tudományegyetem.

A Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar, Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszék és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Kolozsvári Kar, Környezettudomány Tanszék közös szervezésében 2023. május 17-19. között Szegeden bonyolították le a XVIII. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferenciát. Ennek lebonyolításában több albizottsági tagunk is részt vett.

2023. június 1-2., *XIV. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás, Debreceni Egyetem, Debrecen*
Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítást 2023-ban már 14. alkalommal rendezte meg a Debreceni Egyetem Természetföldrajzi és Geoinformatikai Tanszéke. A június 1-én és 2-án megtartott rendezvényen összesen 159 regisztrált résztvevő volt jelen, de

meg kell említenünk, hogy emellett számos középiskolából is érkeztek érdeklődők, valamint a Debreceni Egyetem hallgatói is meglátogatták a rendezvény egy-egy szeletét. A színvonalas előadások mellett ismét népszerű volt a Díszudvarban elhelyezett cégek bemutatkozó területe, ahol 14 cég ismertette a legfontosabbakat magukról, és nyújtottak lehetőséget a velük való ismerkedésre.

A rendezvény részletes programja a mellékletben olvasható.

2023. november 15-én GIS Day a Miskolci Egyetemen, a Térinformatika nemzetközi világnapján a Miskolci Egyetem, Műszaki Föld- és Környezettudományi Karának oktatói-kutatói, valamint ipari partnerei tartottak előadásokat a geoinformatika gyakorlati alkalmazási területeiről, kihívásairól. Az elhangzott előadások a szállópor koncentráció térbeli vizsgálatáról, az egyetemi buszmegálló állapotának vizsgálatáról, a térinformatikai mezőgazdasági és ipari geodéziai alkalmazásairól, telephelyválasztás GIS-es megoldásairól, valamint régészeti felhasználásáról szóltak.

2023. november 15. 10:00 GIS Day a PTE TTK-n, PTE TTK, Pécs, Vargha Damján Konferenciaterem, 7624 Pécs Ifjúság útja 6. A rendezvényen 156 fő regisztrált résztvevő volt jelen.

Program:

10:00 Megnyitó – Dr. Trócsányi András, a PTE TTK dékánja

10:10 Opportunities for GIS Professionals and Companies in Emerging Economies – Antarin Chakrabarty (angolnyelvű előadás)

10:25 „Irány a Sereg!” – Geoinformációs feladatok a HM Zrínyi Nonprofit Kft.-nél – Zboray Zoltán, HM Zrínyi Nonprofit Kft.

10:40 Térinformatika a földtudományban – Benő Dávid, Mecsekérc Zrt.

10:55–11:30 Szünet

11:30 Alapvető térinformatikai megoldások webes felületen a precíziós mezőgazdaságban – Okvátovity István, Axiál Kft.

11:45 Határok a mezőgazdaságban – azaz, térinformatika a traktorban – Godó Nándor

12:00 A geoinformatikai módszerek kihasználatlan területei és népszerűsítésük lehetőségei a földrajzi kutatásokban, a Modern Geográfia c. folyóirat példáján – Tóth Emese Zita, Halmai Ákos, Tésits Róbert, PTE TTK FFI

12:15 Fotogrammetriai adatgyűjtés – ArcGIS Reality Studio – Halmai Ákos, GDí Magyarország Kft.

12:30–13:10 Szendvicsebéd

13:20–15:00 Térinformatikai alkalmazások kipróbálása, bemutatása – gyakorlati foglalkozás – Kovács Dániel Márton, Bugya Titusz, Kiss Kinga, Gyenizse Péter, Pirkhoffer Ervin, Balogh Richárd, Halmai Ákos

2023.nov. 15. 10:00 GIS Day Székesfehérváron, Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kar Geoinformatikai Intézet, Székesfehérvár

A rendezvényen 100 fő, zömmel középiskolás vett részt.

Program:

09.00 - 10.00 Regisztráció

10.00 - 10.05 Megnyitó

10.05 - 11.30 Csapatok bemutatói (Mérd meg, mutasd meg verseny)

- Székesfehérvári SZC Jáky József Technikum - Légitérési feltárás a sárbogárdi Bolondváron
 M5-ös Metró vonala
 Mobil scannelés és applkációi - Szombathely
 SzSzC Jáky J. Technikum - Régeből újat - Somogyvámos
- 11.30 - 12.00 Ebédszünet
- 12.05 - 12.45 Térinformatikai eszközök és alkalmazások cégek előadásai
 Tóth Máttyás, Leica
 Kirisics Judit, NNG
 Vízhányó József, ESRI
- 12.45 - 13.00 Eredményhirdetés
2023. november 15. 15:00 *GIS Day a Debrecenben*, Debreceni Egyetem, Természetföldrajzi és geoinformatikai tanszék
 A GIS-Day rendezvény Debrecenben idén igen sok embert mozgatott meg. A Természetföldrajzi és Geoinformatikai Tanszék a középiskolás korosztályra fókuszált, és hozzávetőlegesen 80 fiatal érdeklődő előtt beszélt a geoinformatikáról Bertalan László és Turi Zoltán.
2023. november 15. 10:15 *GIS Day az ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézetében*
2023. november 17. 14:00, *GIS Day a Szegedi Tudományegyetem Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszéken*, A hibrid megrendezésű eseményen 32 fő vett részt.
2023. november 17. 14:00 *GIS Day a Fazekas Mihály gimnáziumban (Budapest)*, Szervező: ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Intézet
2023. november 20 *GIS Day az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Intézetében* hétfő délelőtt a Térinformatikai Világnaphoz kapcsolódó programot szerveztek.
 Délelőtti program:
 Hol voltunk, hol vagyunk? Térképes és műholdas workshop középiskolásoknak
 9:00–9:45 Oláh Krisztina: Hol voltunk? Izgalmas térképsztorik, avagy elődeink sem unatkoztak.
 9:55–10:40 Kovács Béla: Hol vagyunk? Műholdak, GPS-ek hálójában.
 10:50–12:30 Pontkeresős játék GPS-ekkel az kampuszon.
 Délutáni program:
 Copernicus Data Space Ecosystem – Hallgatóknak és geoinformatikában gyakorlottabbaknak
 14:00–16:30 Interaktív workshop Zlinszky Andrással: milyen adatok és eszközök állnak a mai geoinformatikus rendelkezésére?
2023. november 23., *AIS - International Symposium on Applied Informatics and Related Areas*, Campus of Alba Regia Technical Faculty of Óbuda University (Budai Str. 45, Székesfehérvár)
 Résztvevők száma: 100 fő.

A Geomorfológiai Albizottság részéről

2023. november 17. *Természetföldrajzi Tudományos Bizottság Geoinformatikai, Geomorfológiai, Kartográfiai és Tájföldrajzi Albizottságainak közös ülése, helyszín: Lechner Tudásközpont (1111 Budapest, Budafoki út 59.); tárgyalt ügyek: A Lechner*

Tudásközpont által gondozott adatforrások elérhetősége és alkalmazási lehetőségei. Az előadásokban szó volt számos olyan adatforrásról, melyek nélkülözhetetlenek a geomorfológiai kutatásokhoz..

2023. március 23-24.: *Natural Hazards and Climate Change - a conference and workshop for identifying and tackling challenges together*, helyszín: Szegedi Tudományegyetem, Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszék (6722 Szeged, Egyetem u. 2-6.). A négy kontinens kutatóit felvonultató nemzetközi konferencia mintegy 120 résztvevő részvételével zajlott le, a tudományos előadások 8 szekcióra lettek bontva, a szekciók közül az egyik kifejezetten a geomorfológiai tárgyú kutatásoknak volt dedikálva. A természeti veszélyek megértésénke, előrejelzésének társadalmi jelentősége a klímaváltozás és az egyre fokozódó környezetterhelés mellett társadalmi szempontból igen jelentős. Számos előadás foglalkozott a természeti veszélyek társadalmi vonatkozásaival. A konferenciáról számos regionális és országos sajtótermék is beszámolt.
2023. május 17-19.: *XVIII. KÁRPÁT-MEDENCEI KÖRNYEZETTUDOMÁNYI KONFERENCIA*, helyszín: Szegedi Tudományegyetem, Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszék (6722 Szeged, Egyetem u. 2-6.), program: A Kárpát-medence legnagyobb környezettudományi konferenciájára közel 140-en regisztráltak. A konferencia szekciói közül az egyik a Geomorfológia és a Negyedidőszak kutatás témakörének volt szentelve. A konferenciáról számos regionális sajtótermék is beszámolt

A Tájföldrajzi Albizottság részéről

2023. november 17. (hibrid formában) a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság Geoinformatikai, Geomorfológiai, Kartográfiai és Tájföldrajzi Albizottságainak összevont ülése zajlott a Lechner Tudásközpontban (III Budapest, Budafoki út 59.) A két albizottság összevont ülésének fő célja a Lechner Tudásközpont digitális téradatrendszereinek bemutatása volt. Főbb témakörök: Nemzeti Térinformatikai Alaptérkép; 2023. közepétől elérhető új téradatkörök; Ingatlan-nyilvántartás; Ortofotó és 3D adatok; Űrfelvételek elemzése; Felszínborítás adatbázisok; Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer; Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer. Az ülésen kb. 14 fő személyesen és 12 fő online vett részt
2023. március 23-24-én a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar, Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszéke a Természetföldrajzi Tudományos Bizottság Geoinformatikai, Geomorfológiai és Tájföldrajzi Albizottságai, Kirgizisztán Budapesti Nagykövetsége, az OVF és az MTA Szegedi Területi Bizottsága közreműködésével nemzetközi konferenciát és workshop-ot szervezett „Natural Hazards and Climate Change” címmel. <https://geosci.u-szeged.hu/gisgeo/rendezvenyek-esemenyek/natural-hazards-and-230215>
2023. május 17-19. között Szegeden bonyolították le a XVIII. Kárpát-medencei Környezettudományi Konferenciát a Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar, Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszék és a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Kolozsvári Kar, Környezettudomány Tanszék közös szervezésében. A szervezőbizottság a konferencia egyik szekcióját Prof. Dr. Farsang

Andrea emlékének ajánlotta. A konferencia célja a Kárpát-medencében folyó környezeti kutatások legfrissebb eredményeinek ismertetése, valamint az elméleti és a gyakorlati problémák megvitatása volt. A konferencia lehetőséget biztosított szakmai együttműködésre, közös pályázatokban való részvétel megtárgyalására, nem utolsósorban a hazai és határon túli magyar hallgatóknak az angol nyelven történő előadás gyakorlására. A konferencia célja volt továbbá a környezettudatosság, a környezeti nevelés és a kutatási eredmények hasznosítási fontosságának hangsúlyozása.

- <https://geosci.u-szeged.hu/gisgeo/program-absztraktfuzet/program-absztraktfuzet>
2023. november 14-én a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából az MTA Földrajztudományi Kutatóintézete emlékülést szervezett Pécsi Márton akadémikus születésének 100. évfordulója tiszteletére Budapesten az MTA Kutatóházban. A konferencián a Tájföldrajzi Albizottság tagjai közül Mezősi Gábor, Szilassi Péter, Csorba Péter és Lóczy Dénes tartottak előadást. <https://www.mtafki.hu/Pecsi100.html>
2023. december 11-én a Debreceni Egyetem Földtudományi Intézete és a Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszék köszöntést szervezett a 70 éves Csorba Péter tiszteletére. A rendezvényen az albizottsági tagok közül sokan részt vettek, amely a kötetlen szakmai beszélgetésekre is lehetőséget nyújtott.

Az Oktatási Albizottság részéről (Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottsággal közös albizottság)

2023. 04. 20. Nyíregyháza *Így tanítom a földrajzot - szakmódszertani konferencia* – a Nyíregyházi Egyetem Turizmus és Földrajztudományi Intézete és az MTA X. Földtudományi Osztály Természet- és Társadalomföldrajzi Bizottság Oktatási Albizottsága Az először megrendezett konferencia és kerekasztal beszélgetés sikeresnek tekinthető, mert gyakorló földrajztanárok és egyetemi hallgatók is részt vettek a rendezvényen előadóként és hallgatóságként egyaránt.
2023. 10. 13. Nagyvárad *A Magyar Földrajzi Társaság nagyváradai közgyűlésén*, illetve a Magyar Földrajzi Konferencia Szakmódszertani (és Természetföldrajzi) szekciójának szervezésében az Oktatási Albizottság is részt vett és előadásokkal is megjelent..
2023. július 3. Gárdonyi *A Magyar Földrajzi Társaság Földrajztanári Osztályának tanártoábbképzésén* az Oktatási Albizottság részéről Sütő László szerepelt felkért előadóként.

A Kartográfiai Albizottság részéről (Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottsággal közös albizottság)

2023. december 8. *Térképészeti Tudományos Nap című tudományos ülés:*

A 2016-ban megkezdett sorozat 7. rendezvénye, amelyen az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Intézet 70.évfordulóját ünnepeltük. -án tartottuk a rendezvényt, az ELTE Alumni támogatásával. Ez alkalommal a bemutatókat az intézet oktatói és hallgatói előadták. Program:

- o Megnyitó – alumni és intézeti üdvözlés: Pataki Csilla, osztályvezető – Zentai László, egyetemi tanár

- 2023-as ICA Térképrajz-verseny nemzetközi döntője – díjátadás: Reyes Nunez José Jesús, egyetemi docens
- Az első 70 év...: Klinghammer István, professor emeritus, Zentai László, egyetemi tanár
- Változó paradigmák a kartográfiában: Török Zsolt Győző, egyetemi docens
- Magyar vonatkozású nyomtatott csillagtérképek és éggömbök a kezdetektől a 20. század elejéig: Oláh Krisztina, térképtárvezető, doktorandusz hallgató
- Apianus térképvetületeinek eredete: Kerkovits Krisztián, adjunktus
- 3D-s geotópmodellek a Bakony–Balaton Geoparkban: Hajdú Edina, doktorandusz hallgató – Pál Márton, tanársegéd
- Gamma-dózisteljesítmény térképezése drónra integrált sugárzásmérő szenzorral: Katreiner Hédi, MSc hallgató

A tudományos szekciót követően hivatalosan is átadásra került az intézet új kialakítású Archívuma és Műszerlaborja. Előbbiben az intézet könyv- és térképtárának muzeális gyűjteménye kapott helyett, itt őrzik a régi térképeket, és régi glóbuszokat, és a könyvtári gyűjtemény 1850 előtti kiadású darabjait. A külön az erre az eseményre rendezett kamarakiállításon az Archívum kincseiből láthattunk válogatást.

Külön köszönetet fejezünk ki Klinghammer Istvánnak, professor emeritusnak „A térképészképzés története hazánkban... 70 éves a Térképtudományi Tanszék” című rövid tanulmány megírásáért, ami az absztraktfüzetben jelent meg. Az absztraktfüzet letölthető a következő címen: <http://lazarus.elte.hu/hun/mta-kart/ttn-2023/absztraktfuzet.pdf>. A rendezvényen megtartott előadásokat, fényképeket lehet megtekinteni és letölteni a <http://lazarus.elte.hu/hun/mta-kart/ttn-2023/ttn2023.htm> címen.

Az rendezvényről beszámoltak az ELTE-hez és a Nemzetközi Térképészeti Társuláshoz tartozó honlapokon:

<https://www.facebook.com/icacc/>
<https://www.facebook.com/elte.terkep/>
<https://www.elte.hu/content/hetveneves-a-terkepeszkepzes-az-elte-n.t.29680>
<https://www.inf.elte.hu/content/mta-terkepeszeti-tudomanyos-nap-2023.t.4808?fbclid=IwARzrUjCqrH26FbaOM6hCgxuh-qVTldt6WafvztjGGD3JpjObQuoIAOmVhU>

Az online sajtóban a következő website-ok adtak hírt a rendezvényről:

<http://hirek.prim.hu/cikk/2023/12/18/hetveneves-a-terkepeszkepzes-az-elte-n>
<https://www.digitalhungary.hu/kultura/Hetveneves-a-terkepeszkepzes-az-ELTE-n/22899/>
<http://bonline.hu/cikk/155632/>

Nemzetközi és országos rendezvényeken való részvétel:

- *Március 21: A Földmérők Világnapja* és az Európai Földmérők és Térinformatikusok Napja alkalmából tartott online konferencián bizottságunk tagja, Gede Mátyás, előadást tartott „Dinamikus névrajz megjelenítése interaktív webes térképszolgáltatásban nyílt forráskódú eszközökkel” címmel.
- *Április 3-5.: A csebországi Olomouchan tartott „Atlas: their design and use”* című ICA Spring szimpóziumban a bizottság elnöke, Zentai László előadást tartott „The first atlas I have created: the unpublished and banned Atlas of Lake Balaton” címmel.
- *Április 11: A "Térképes időutazás Kőrösi Csoma Sándorral"* című, Török Zsolt Győző egyetemi docens tervezte térképkiállítás angol nyelvű változatát a keletkutató halálának 181. évfordulóján Dr. Erdő Mariann kulturális tanácsos, a Liszt Intézet (Delhi, India) igazgatója nyitotta meg Darjeelingben, a Tibeti Himalája Múzeumban.
- *Április 23-28: EGU General Assembly Bécsben*, amiben a bizottság tagjai is részt vettek:
 - o Drisela Kraja és Albert Gáspár: Geodiversity assessment of Shkodra Region, Albania (poszter)
 - o Pál Márton és Albert Gáspár The geodiversity mapping of Hungary (poszter)
 - o Munkhsuren Badrakh, Narantsetseg Tserendash, Erdenejargal Choindonjamts, és Albert Gáspár: Random Forest Classification of Proterozoic and Paleozoic rock types of Tsagaan-uul area, Mongolia (poszter)
 - o Hajdú Edina és Pál Márton: Creating a web-based 3D virtual field trip geotourism platform (poszter)
 - o Kalamkas Yessimkhanova és Gede Mátyás: Observing climate zones boundaries change: Kazakhstan's case study (poszter)
 - o Albert Gáspár, Tóth Kornél és Szigeti-Pap Csaba: Can video game maps be deceptive in their realism? (előadás)
 - o Kondacs, F., Rozman, G., Vörös, F., Kovács, B., and Székely, B.: Geohazards of Szent Mihály Hill, Danube Bend, North Hungary: UAV monitoring to prevent landslide caused accidents (előadás)
- *Május 24-26: 17th Bizottságunk több tagja részt vesz az ICA Cartoheritage konferencián a görögországi Szalonikiben:*
 - o Zentai L.: Re-thinking early digital thematic atlases: Atlas of Central Europe
 - o Ungvári Z., M. Gede, H. Krizsán, K. Rapcsán, Z. Kuris, A. Beszkid: Interactive name index of old virtual globes
 - o Irás K., Faragó I.: Updates on the Atlas of Medieval Settlements of the Hungarian Kingdom
 - o Gede M.: Georeferencing Tabula Peutingeriana
- *Június 1-2: Debreceni Térinformatikai Konferencia. Előadásaink:*
 - o Takáts Tünde, Mészáros János, Albert Gáspár, Pásztor László: Gépi tanuláson alapuló eróziós modell átvihetőségének vizsgálata borvidéken belül

- Ndungu Lewis Mjomba, Zentai László: Comparison of AHP weighted forest vulnerability factors in India
- Anusha Kundathil, Jung András: Hyperspectral imaging in plant disease mapping
- Ungvári Zsuzsanna, Kovács Béla, Varga Zsófia: Drónos felmérések webes katalógusa
- Balla Dániel, Gede Mátyás: Automatikus kvantitatív adatosztályozás, stilizálás és jelmagyarázat-készítés Leaflet alapú tematikus térképekhez
- *Augusztus 13-18: Az ICA 31. Nemzetközi Térképészeti Konferenciája és 19. közgyűlése a dél-afrikai Fokvárosban.*
 - Reyes Nunez José Jesús: The presence of geoinformatics in Hungarian secondary education
 - Zentai László: History of orienteering maps: in the light of the evolution of survey and reproduction techniques
 - Gede Mátyás: Automatic Labels in Leaflet
 - Hajdú Edina, Irás Krisztina és Pál Márton: Geosite database of the High Gerecse Hills (Hungary): with cartographic and GIS-based methodologies
 - Kerkovits Krisztián és Gede Mátyás: Parametrization of the Hungarian Stereographic Map Sheets
 - Joel Martin Geda, Zentai László és Pődör Andrea: Open Data and machine learning in the service of complementing municipal GIS inventory
 - D. R. Fraser Taylor, Regina Araujo de Almeida, Carla Cristina R. G. de Sena, Reyes Nunez Jose Jesus, Sherri Sunstrum és Romola V. Thumbadoo: Commemorating the 30th Anniversary of the Barbara Petchenik Children's Map Competition and exploring directions for the future
 - Vörös Fanni, Kovács Béla és Zentai László: The rising role of drones in the training of cartographers at Eötvös Loránd University (ELTE)
 - Hajdú Edina és Pál Márton: Using drone photogrammetry for establishing a 3D geosite model application
 - Sebastian Meier, Edyta P. Bogucka, Florian Ledermann, Robert E. Roth, Katarzyna Słomska-Przech és Vörös Fanni: Opportunities and Challenges for the Next Generation of Cartographers
 - Pál Márton és Albert Gáspár: Preparing the geodiversity map of Hungary in line with the UNESCO SDGs
 - Reyes Nunez José Jesús és Irás Krisztina: Hungarian writers and poets in the BIO-MAPS Biographical Map Library
 - Kalamkas Yessimkhanova and Gede Mátyás: Mapping climate zones change for the territory of Kazakhstan
 - Pál Márton és Hajdú Edina: Setting standards for cemetery spatial databases – a case study in the Roman Catholic Archdiocese of Eger, Hungary

- Nour Naaouf, Torma Csaba Zsolt és Reyes Nuñez José Jesús: Present And Future Climate Characteristics Of Syria Based On Cordex Simulations
- *November 13-17: Az UNESCO 42. Általános Közgyűlésén belül megrendezték a 13. UNESCO Ifjúsági Fórumot, amin Magyarországot Pál Márton tanársegéd képviselte. Ő volt az esemény egyik moderátora is, Barbara Tabea ugandai delegálttal közösen.*
- *2023. XI. 17. Térinformatikai Világnap (GIS Day) megszervezése a Budapesti Fazekas Mihály Gimnáziumban és az ELTE Térképtudományi és Geoinformatikai Intézetben (2023. XI. 20.) bizottságunk tagjainak a részvételével (Írás Krisztina, Reyes Nunez José Jesús, Pál Márton, Hajdú Edina, Oláh Krisztina).*
- *2023. X. 06. A Földtudományi Sokféleség Napja az MTA-n: a Magyarhoni Földtani Társulat, az MTA Földtani Tudományos Bizottsága, az MTA Földtudományok Osztálya, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága szervezésében. Előadásunk: Pál Márton, Albert Gáspár - Magyarország földtudományi sokféleségének térképezése.*

.....

6. A tudományos bizottság köztestületi tagjainak díjai (állami és szakmai elismerések az év során)

Kocsis Károly Széchenyi Díj

Mezősi Gábor (SZTE) a Magyar Érdemrend középkeresztje polgári tagozat kitüntetés.

Mezősi Gábor Klebelsberg Kuno-díj

Pádárné Török Éva: Pro Natura Emlékplakett

Hoyk Edit: Az év publikálója a Neumann János Egyetem Kertészeti és Vidékfejlesztési Karán

Reyes Nunez José Jesús az ELTE tevékenységének koordinációjáért a CHARM-EU európai egyetemi szövetség mesterképzésének záró (Capstone) fázisához kapcsolódóan CHARM-EU Award díjat kap (2023. VI. 4.)

7. A tudományos bizottság kiadványai (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):

A GISOpen Konferencia kiadványa: <https://www.gisopen.hu/2023/GISopen2023-kiadvany.pdf>

A XIV. Térinformatikai Konferencia és Szakkiállítás konferenciakötete: https://giskonferencia.unideb.hu/arch/GIS_Konf_kotet_2023.pdf

Amankulova, Khilola; Farmonov, Nizom ; Mucsi, László Time-series analysis of Sentinel-2 satellite images for sunflower yield estimation. SMART AGRICULTURAL TECHNOLOGY 3 Paper: 100098 , 10 p. (2023)

Bakacsy, L.; Tobak, Z.; van Leeuwen, B.; Szilassi, P.; Biró, C.; Szatmári, J. Drone-Based Identification and Monitoring of Two Invasive Alien Plant Species in Open Sand Grasslands by Six RGB Vegetation Indices. Drones 2023, 7, 207. <https://doi.org/10.3390/drones7030207>

- Balogh, M.B.; Kertész, M.; Török, K.; Viztra, G.V.; Szilassi, P. Changes in the Occurrence of Five Invasive Plant Species in Different Ecosystem Types between 2009–2018 in Hungary. *Land* 2023, 12, 1784. <https://doi.org/10.3390/land12091784>
- Bartyik, T., Urdea, P., Kiss, T., Hegyi, A., & Sipos, G. (2023). The Role of Past Climatic Variability in Fluvial Terrace Formation, a Case Study from River Mureş (Maros), Romania. *Quaternary*, 6(2), 35.
- Campos, José ; Csontos, Csaba ; Munkácsy, Béla (2023): Electricity scenarios for Hungary: Possible role of wind and solar resources in the energy transition. *ENERGY* 278 Paper: 127971 , 39 p. <http://doi.org/10.1016/j.energy.2023.127971>
- Csiky, J., Balogh, L., Dancza, I., Gyulai, F., Jakab, G., Király, G., ... Wirth, T. 2023. Checklist of Alien Vascular Plants of Hungary and Their Invasion Biological Characteristics. *ACTA BOTANICA HUNGARICA*, 65(1–2), 53–72. <http://doi.org/10.1556/034.65.2023.1-2.3>
- Dobos, A., Hegyi, T. P., Zelei, Z., & Hegyi, B. (2023). Investigation of the Relationship Between Soil Erosion, Land Cover and Hemeroby Level in Cserépfalu by Analysing Soil Profiles. *Journal of Environmental Geography*, 16(1–4), 83–94.
- Dobos, A.; Hegyi, P.T.; Zelei Z., Hegyi B. 2023 The investigation of connection among the rate of soil erosion, land cover categories and hemeroby levels in Cserépfalu based on analysing of soil profiles. In: Blanka-Végi, V. (szerk.): XVIII. Kárpát-medencei Környezettudományi konferencia = XVIII. Carpathian Basin Environmental Science Conference, Szeged, Magyarország: Szegedi Tudományegyetem, Geoinformatikai, Természet- és Környezetföldrajzi Tanszék, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (2023) 139 p. pp. 37–38.
- Dobos, Endre; Emese, Szabó ; Sándor, Csenki ; Tsegay, Bereket Menghis ; Ferenc, Molnár ; András, Dobai ; Mohamed, Rajhi: Digital soil mapping approach to estimate soil plasticity using georeferenced technical data of tractors. *GEOSCIENCES AND ENGINEERING: A PUBLICATION OF THE UNIVERSITY OF MISKOLC* II : 1 pp. 59–70. , 12 p. (2023)
- Elznicová, J., Kiss, T., von Suchodoletz, H., Bartyik, T., Sipos, G., Lendáková, Z., ... & Matys Grygar, T. (2023). Was the termination of the Jizera River meandering during the Late Holocene caused by anthropogenic or climatic forcing?. *Earth Surface Processes and Landforms*, 48(4), 669–686.
- Erzberger, P., Csiky, J., Baráth, K., Beránek, Á., Deme, J., Fintha, G., ... Papp, B. (2023). Preliminary data on the frequency and distribution of Hungarian bryophytes, based on “recent” (1974–2022) records. *JOURNAL OF BRYOLOGY*, 45(2), 121–148. <http://doi.org/10.1080/03736687.2023.2225966>
- Farkas, B., Sipos, G., Bartyik, T., Józsa, E., Czigány, S., Balogh, R., ... & Fábián, S. Á. (2023). Characterization and mapping of MIS-2 thermal contraction crack polygons in Western Transdanubia, Hungary. *Permafrost and Periglacial Processes*.
- Farmonov, Nizom, Khilola Amankulova, József Szatmári, Jamol Urinov, Zafar Narmanov, Jakhongir Nosirov & László Mucsi (2023): Combining PlanetScope and Sentinel-2 images with environmental data for improved wheat yield

- estimation, *International Journal of Digital Earth*, 16:1, 847-867, DOI: 10.1080/17538947.2023.2186505
- Gresina, F., Farkas, B., Fábián, S. Á., Szalai, Z., & Varga, G. (2023). Morphological analysis of mineral grains from different sedimentary environments using automated static image analysis. *Sedimentary Geology*, 455, 106479.
- Hegedűs, András ; Vágó, János ; Pecsmány, Péter: Comparative analysis of remnant surfaces mapped using traditional and digital methods in the Bogács-Cserépfalu basin pilot area. *GEOSCIENCES AND ENGINEERING: A PUBLICATION OF THE UNIVERSITY OF MISKOLC* 11 : 1 pp. 20-29. , 10 p. (2023)
- Király, C., Cseresznyés, D., Magyar, N., Hatvani, I. G., Egedy, T., Szabó-Krausz, Z., Udvardi, B., Jakab, G., Varga, Gy., Szalai, Z. (2023). The Role of Water and Weathering Processes in Landslides in Hungarian Loess Sediments. *Hydrology*, 10(4), 81.
- Kiss, T., & Fehérváry, I. (2023). Increased Riparian Vegetation Density and Its Effect on Flow Conditions. *Sustainability*, 15(16), 12615.
- Marković, S. B., Vandenberghe, J., Perić, Z. M., Filyó, D., Bartyik, T., Radaković, M. G., ... & Sipos, G. (2023). Local Differentiation in the Loess Deposition as a Function of Dust Source: Key Study Novo Orahovo Loess Paleosol Sequence (Vojvodina, Serbia). *Quaternary*, 6(1), 23.
- Mátyás Szabolcs-Pődör Andrea: *Rendészeti Térinformatika*. Ludovika Egyetemi Kiadó. Budapest, 2022. ISBN: 9789635316984, 216 p.
- Mezősi Gábor: *A földrajzi szintézis és vizsgálatának néhány módszere*. Akadémiai Kiadó, Budapest (megjelenés alatt)
- Mohsen, Ahmed ; Kiss, Tímea ; Kovács, Ferenc (2023): Machine learning-based detection and mapping of riverine litter utilizing Sentinel-2 imagery. *ENVIRONMENTAL SCIENCE AND POLLUTION RESEARCH* 30 : 25 pp. 67742-67757. , 16 p. (2023)
- Mucsi, László ; Bui, Dang Hung (2023): Evaluating the performance of multi-temporal synthetic-aperture radar imagery in land-cover mapping using a forward stepwise selection approach, *REMOTE SENSING APPLICATIONS : SOCIETY AND ENVIRONMENT* 30 Paper: 100975 , 11 p. (2023)
- Nokhandan, F. N., Ghahraman, K., & Horváth, E. (2023). Erosion susceptibility mapping of a loess-covered region using Analytic Hierarchy Process—A case study: Kalat-e-Naderi, northeast Iran. *Hungarian Geographical Bulletin*, 72(4), 339-364.
- Pinke, Zs Ács, T.; Kalicz, P.; Kern, Z.; Jámbor A., 2023 Hotspots in the EU27 and economic consequences of 2022 spring-summer drought. *EuroChoices* (accepted)
- Sheishah, D., Kiss, T., Borza, T., Fiala, K., Kozák, P., Abdelsamei, E., ... & Sipos, G. (2023). Mapping subsurface defects and surface deformation along the artificial levee of the Lower Tisza River, Hungary. *Natural Hazards*, 1-25.
- Sheishah, D., Sipos, G., Barta, K., Abdelsamei, E., Hegyi, A., Onaca, A., & Abbas, A. M. (2023). Comparative evaluation of the material of the artificial

- levees: A case study along the Tisza and Maros Rivers, Hungary. *Journal of Environmental Geography*, 16(1-4), 1-10.
- Sohrab, S., Csikós, N., Szilassi, P. 2023. Effects of land use patterns on PM₁₀ concentrations in urban and suburban areas. A European scale analysis. *Atmospheric Pollution Research* 14 (12): <https://doi.org/10.1016/j.apr.2023.101942>.
- Sonkoly, J., Tóth, E., Balogh, N., Balogh, L., Bartha, D., Csendesné Bata, K., ... Török, P. (2023). PADAPT 1.0 – the Pannonian Dataset of Plant Traits. *SCIENTIFIC DATA*, 10(1). <http://doi.org/10.1038/s41597-023-02619-9>
- Szilás, G., Sipos, G., M Virág, Z., Viczián, I., Páll, D. G., & Rekeczki, K. (2023). A folyóvízi környezet változásának hatása az őskori megtelepedésre a Duna mentén: interdiszciplináris környezeti rekonstrukció Óbuda területén.
- Taherizadeh, M., Niknam, A., Nguyen-Huy, T., Mezósi, G., & Sarli, R. (2023). Flash flood-risk areas zoning using integration of decision-making trial and evaluation laboratory, GIS-based analytic network process and satellite-derived information. *Natural Hazards*, 118(3), 2309-2335.
- Telbisz, T., Imecs, Z., Máthé, A., & Mari, L. (2023). Empirical investigation of the motivation and perception of tourists visiting the Apuseni nature park (Romania) and the relationship of tourism and natural resources. *Sustainability*, 15(5), 4181.
- Tóth, F. M., Sipos, G., M Virág, Z., Viczián, I., Páll, D. G., Szilás, G., & Kraus, D. (2023). Környezeti változások a Duna egykori mellékága mentén– Interdiszciplináris kutatás Budapest III. kerület, Mocsárosdűlőn.
- Viczián, I., Szabó, M., & Tóth, F. M. (2023). Őskori környezeti hatások, változások és a magasártér felszínfejlődése egy többkorszakú Duna-parti lelőhelyen (Budapest I. kerület, Fő utca 2.).
- Víg, B., Varga, G., Balogh, R., Lóczy, D., Nagyvárad, L., & Fábrián, S. Á. (2023). Channel-reach morphometric analysis on a headwater stream in a low-mountainous region: a case study from Mecsek Hills. *Hungarian Geographical Bulletin*, 72(4), 365-381.
- Visztra, G.V.; Frei, K.; Hábcenyus, A.A.; Soóky, A.; Bátor, Z.; Laborci, A.; Csikós, N.; Szatmári, G.; Szilassi, P. Applicability of Point- and Polygon-Based Vegetation Monitoring Data to Identify Soil, Hydrological and Climatic Driving Forces of Biological Invasions—A Case Study of *Ailanthus altissima*, *Elaeagnus angustifolia* and *Robinia pseudoacacia*. *Plants* 2023, 12, 855. <https://doi.org/10.3390/plants12040855>
- Vizi, Z., Batki, B., Rátki, L., Szalánczi, S., Fehérvári, I., Kozák, P., & Kiss, T. (2023). Water level prediction using long short-term memory neural network model for a lowland river: a case study on the Tisza River, Central Europe. *Environmental Sciences Europe*, 35(1), 92.

8. A tudományos bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):

.....

9. Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény

(bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

Az MTA Doktori Tanácsban Csorba Péter és Demény Attila képviseli a X. osztályt.

Szilassi Péter javaslatot tett egy önálló OTKA szakzsűri létesítésére a Komplex tértudományon belül mely azáltal is ösztönözné komplex szemléletű tájföldrajzi kutatásokat, hogy az e témakörökkel foglalkozó kutatócsoportoknak az NKFIH pályázati rendszerében önálló kategóriában lehetne pályázni az a holisztikus szemléletű tájértékeléssel, és hasonló témakörökkel foglalkozó kutatási témáikkal.

Horváth Gergely a Földrajzi Közlemények és a GeoMetodika folyóiratok szerkesztője. Horváth Gergely tagja és magyarországi koordinátora a ProGEO (International Association for the Conservation of our Geological Heritage) nemzetközi földtudományi szervezetnek. A ProGEO Délkelet-európai munkacsoportja (röviden WG1) keretében, a projekt egyik magyar vezetőjeként - a Magyarhoni Földtani Társulat ProGEO Földtudományi Természetvédelmi Szakosztályában tag más kollégákkal együtt – részt vesz az UNESCO IUGS-től elnyert "IGCP 737-SMART Geology for better Community" című projektben, amelynek célja a földtudományok népszerűsítése, ismertté tétele. 2022-ben a projekt fő rendezvénye egy három napos horvátországi "project field workshop" volt "Glacial geological heritage in Croatia" címmel a dalmáciai Novigradban, amelyen részt vett és a projekt magyar résztvevőit képviselte. Horváth Gergely részt vesz az Természetvédelemért felelős Helyettes Államtitkárság által indított, az ELKH Nyelvtudományi Kutatóközpont által koordinált projektben, amelynek célja előterjesztés készítése a védett természeti területek (nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek, természeti értékek stb.) névírásainak, földrajzi neveinek szakmai és nyelvi egységesítésére.

Hoyk Edit; Csete Ákos; Kristóf: A városi zöldinfrastruktúra szerepe a fenntartható csapadékvíz-gazdálkodásban c. PhD értekezés bírálata

A „Nagy léptékű elméleti munkák” kategóriában Tájépítészeti Nívódíjat nyert az Agrárminisztérium és partnerei által 2016. és 2021. között megvalósított Tájkarakter kutatás, mely a KEHOP-4.3.0-VEKOP-15-2016-00001 számú „A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” címmel zajlott projekt egyik fejlesztési eleme volt. A projektben a Tájföldrajzi Albizottság tagjai közül többen közreműködtek.

Az év egyik legfontosabb feladata (legnagyobb kihívása) a Geometodika folyóirat sorsának rendezése volt. Makádi Mariann főszerkesztő (és a szerkesztőbizottság tagjai között található) Horváth Gergely, Pál Viktor áldozatos munkájának köszönhetően

rendeződni látszik a folyóirat és a honlap sorsa, A Magyar Földrajzi Társaság befogadta (újból) és (reményeink szerint) biztosítja a működtetés feltételeit.

- Bizottságunk két tagja (Írás Krisztina és Reyes Nunez José Jesús) részt vett a „Biographical Map Library of European Authors” című Erasmus+ KA201-es projekt portugál (Universidade do Porto) és spanyol (Universidad Nacional de Educación a Distancia) közép- és felsőoktatási intézményekkel, valamint a kispesti Károlyi Mihály Magyar-Spanyol Tannyelvű Gimnáziummal együttműködve.

Tagjaink az alábbi folyóiratok szerkesztőbizottságában tevékenykednek:

- Acta Geographica Debrecina, Landscape and Environment Series, Debrecen,
- Geosciences and Engineering,
- Hungarian Geographical Bulletin
- Journal of Soil and Water Conservation
- Tertiary & Quaternary Strata,
- Természettudományi Közlemények, Pécsi egyetem.

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

OTKA, kutatási együttműködés ELTE-BME-Corvinus-MATE-Soproni Egyetem-Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont - Hun-Ren és a Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők Szövetsége

Pages Floods Working Group együttműködés
<https://pastglobalchanges.org/science/wg/floods/intro>

Együttműködés a Zöld Küldetés kecskeméti civil szervezettel (szemléletformáló előadások tartása, faültetés)

HUN-REN Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont; Földrajztudományi Intézet

WWF Magyarország (RENewLand projekt)

Környezeti Tervezési és Nevelési Hálózat (European Commission Energy Poverty Advisory Hub)

International Network for Sustainable Energy

United Nations Industrial Development Organisation (UNIDO) - World Small Hydropower project

HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézet

Universitatea Babeş-Bolyai, Facultatea de Biologie și Geologie

Kulturális és Innovációs Minisztérium

Nemzeti Tehetség Program

Miniszterelnöki Hivatal

MATE Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet – Tájvédelmi és Tájrehabilitációs Tanszék

Cserépfalu Önkormányzata
Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata
Bükk Nemzeti Park Igazgatóság
Bükk-vidék Geopark

Szoros együttműködés alakult ki az év során a Tájé földrajzi, a Geomorfológiai és a Kartográfiai Albizottságokkal.

Rendszeres és szoros kapcsolat a Magyar Talajtani Társasággal és a Magyar Földrajzi Társasággal.

Pődör Andrea és munkatársai részt vesznek a következő OTKA pályázatban:

OTKA ANN_22 University of Wien , közös kutatás témája: A bűnözés és a bűnözéstől való félelem térbeli diszkrepanciájának modellezése és térképezése

A szegedi kollégák részt vettek a XIII. Jakucs László Nemzetközi Középszintű Földrajzverseny megrendezésében és lebonyolításában 2023. március 31. és április 1. között.

- 11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján.** Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a kormánytájékoztató háttéranyagát.

A bizottság szorosan együttműködik az ország és a Kárpát-medence vezető egyetemeinek Földtudományi Intézeteivel csakúgy mint a Kutatóintézetekkel, lefedve ezzel a régió földrajzi kutatóműhelyeinek egészét. A bizottság tökéletes fórum e műhelyek munkáinak összehangolására és a szinergiák kiaknázására. Az együttműködés napjaink legégetőbb társadalmi és természeti problémáira fókuszál a földrajz egységét helyezve az előtérbe. Kiemelt célként jelöli meg az eredmények minél szélesebb körben történő bemutatást, a tudomány és az átlagember közötti szakadék áthidalását.

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -
3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)
3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele
3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése
3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme
3. § (1g) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
3. § (1h) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
3. § (1i) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
3. § (1j) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
3. § (1k) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben

- 3. § (1l) 12. A tudományos utánpótlás segítése
- 3. § (1m) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
- 3. § (1n) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
- 3. § (1o) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
- 3. § (1p) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
- 3. § (1q) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
- 3. § (1a) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
- 3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
- 3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
- 3. § (4)-(5)

**A Földtudományi Doktori Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. A bizottság neve:

Földtudományi Doktori Bizottság

2. A bizottság tisztségviselői:

Elnök: Haas János, az MTA rendes tagja

Titkár: Magyar Enikő, az MTA levelező tagja

3. A bizottság ülései: Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalta ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközzökkel):

A bizottság 2023-ban csak online módon ülésezett és az alábbi habitusvizsgálatokat végezte el:

2023. január 12.:

- **Újvári Gábor** - („Az utolsó glaciális időszak gyors klímaváltozásainak ásványi por ciklust érintő hatásai és visszacsatolásai az észak-atlanti térség és Közép-Európa vonatkozásában”).

2023. február 9.:

- **Illés Sándor** - („Magyarországra irányuló ismétlődő vándorlások”).

2023. március 16.:

- **Tóth Gyula** - („A nehézségi erőter gradientseinek jelentősége és felhasználása a felsőgeodézia és a fizika egyes területein”).

2023. április 12.:

- **Szilassi Péter** - („Tájváltozás Magyarországon 1990-2018 között: agroökológiai háttér, tájökölógiai és környezeti következmények”).

2023. június 12.:

- **Telbisz Tamás** - („Digitális terepmodellek alkalmazása a geomorfológiában, illetve a természet-társadalom kapcsolatok kvantitatív vizsgálatában”).

2023. szeptember 13.:

- tisztújítás (Völgyesi Lajos, az MTA levelező tagja elnök, Szabó Szilárd, az MTA doktora, titkár)

2023. október 10.:

- **Németh Péter** - („Aszteroida-becsapódáshoz köthető összetett gyémántszerkezetek”).

- **Kern Zoltán** - („*Barlangi jégüledékből nyert koradatok és geokémiai paraméterek értelmezése európai példákon*”).

2023. november 14.:

- **Venczel Márton** - („*Új fosszilis Lissamphibia, Squamata és Archosauria taxonok a Kárpát-medencéből és azok rendszertani, állatföldrajzi és környezeti értékelése*”).

4. **A bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

Nem releváns

5. **Az AI- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)

Nem releváns

6. **A bizottság köztestületi tagjainak díjai** (állami és szakmai elismerések az év során)

Nem releváns

7. **A bizottság kiadványai** (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):

Nem releváns

8. **A bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra** (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):

Lásd 3. pont

9. **Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény** (bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.) véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok,

nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

Nem releváns

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

Nem releváns

11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján. Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a kormánytájékoztató háttéranyagát.

Nem releváns

Budapest, 2024. február 1.

Haas János s. k.
elnök

Magyari Enikő s. k.
titkár

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -
3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)
3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele
3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése
3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme
3. § (1g) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
3. § (1h) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
3. § (1i) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
3. § (1j) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
3. § (1k) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
3. § (1l) 12. A tudományos utánpótlás segítése

- 3. § (1m) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
- 3. § (1n) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
- 3. § (1o) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
- 3. § (1p) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
- 3. § (1q) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
- 3. § (1a) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
- 3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
- 3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
- 3. § (4)-(5)

**A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság
beszámolója
a 2023. évben végzett tevékenységéről**

1. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság neve:**
Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság
2. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság tisztségviselői:**
Elnök: Szűcs Péter, az MTA levelező tagja
Titkár: Torma Péter, PhD
3. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság ülései:** Időpont (online ülés is ide sorolandó), helyszín, a tárgyalt ügyek rövid ismertetése, eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel):
Önálló bizottsági ülést 2023-ban nem tartottunk.
4. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)
Az MTA Vízgazdálkodástudományi Bizottságával és a Nemzeti Víz tudományi Program Irányító Testületével közösen előadó ülést tartottunk 2023. június 6-án „Hazai vízkészletek fenntarthatóságával kapcsolatos kutatások az MTA FFT FTA kutatási program keretében” témakörben az MTA Székház Nagytermében. Az ülésen nyolc előadás hangzott el különböző témakörökben, beleértve a talajok vízgazdálkodását, hidrogeofizikai módszereket, folyószabályozás művek hosszú idejű hatását, műszerfejlesztést és a Balaton vízminőségét.
Az előadáson élőben közel 60 fő vett részt. Az előadóülésen a hazai kutatók mellett az ország több vízügyi igazgatóságának mérnökei is részt vettek.
5. **Az Al- és munkabizottságok (ha vannak) 2023. évi legfontosabb rendezvényei rövid leírással.** A leírás a rendezvény címén, időpontján és helyszínén kívül tartalmazza a rövid szakmai értékelést, a program társadalmi hatását, amennyiben volt, akkor a visszajelzéseket – pl. sajtóban való megjelenés –, illetve a rendezvény látogatottsági, online nézettségi adatait. (Eseményenként maximum 1000 karakter szóközökkel)
A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottságnak nincs sem al-, sem munkabizottsága.
6. **A tudományos/állandó/osztályközi bizottság köztestületi tagjainak díjai** (állami és szakmai elismerések az év során)
Dr. Gribovszki Zoltán: Schafarzik Ferenc Emlékérem (adományozza: Magyar Hidrológiai Társaság)

Dr. Honti Márk: Vitális Sándor Szakirodalmi Nívódíj (adományozza: Magyar Hidrológiai Társaság)

Dr. Torma Péter: Vitális Sándor Szakirodalmi Nívódíj (adományozza: Magyar Hidrológiai Társaság)

7. A tudományos/állandó/osztályközi bizottság kiadványai (a bizottság tagjai által megjelentetett könyvek, tankönyvek, kiemelt cikkek):

Kiemelt cikkek a folyóirat impakt faktorával és besorolásával (D_I, Q_I-Q₄):

- Ermilov, A. A., Benkő, G., and Baranya, S.: Automated riverbed composition analysis using deep learning on underwater images. *Earth Surf. Dynam.*, 11, 1061–1095, <https://doi.org/10.5194/esurf-11-1061-2023>, D_I
- Muste, M., You, H., Kim, D., Fleit, G., Baranya, S., Tsubaki, R., et al.: On the capabilities of emerging nonintrusive methods to estimate bedform characteristics and bedload rates. *Water Resources Research*, 59, e2022WR034266. <https://doi.org/10.1029/2022WR034266>, D_I
- Fekete J, Torma P, Szabó A, Balogh M, Horváth Cs, Weidinger T, Szabó G, Bozóki Z.: Open photoacoustic cell for concentration measurements in rapidly flowing gas. *Photoacoustics*, 30, 100469, <https://doi.org/10.1016/j.pacs.2023.100469>, D_I
- Guseva, S., Armani, F., Desai, A. R., Dias, N. L., Friborg, T., Iwata, H., et al. (2023). Bulk transfer coefficients estimated from eddy-covariance measurements over lakes and reservoirs. *Journal of Geophysical Research: Atmospheres*, 128, e2022JD037219. <https://doi.org/10.1029/2022JD037219>, D_I
- Szilagyi J., Crago R.D. A thermodynamics-based versatile evapotranspiration estimation method of minimum data requirement for water resources investigations, *Journal of Hydrology*, 624, 129917, <https://doi.org/10.1016/j.jhydrol.2023.129917>, D_I
- Gribovszki Z., Bene K., Keve G. Hungarian National Report on IAHS(2019-2022). *Publications in Geomatics*, 25, 93-103.
- Flores G.Y., Hamdy M.E., Szűcs P., Szőcs T., Fancsik T., Szanyi J., Kovács B., Markos G., Újlaki P., Tóth P., et al.: Integration of Geological, Geochemical Modelling and Hydrodynamic Condition for Understanding the Geometry and Flow Pattern of the Aquifer System, Southern Nyírség–Hajdúság, Hungary, *Water*, 15 (16), 2888, <https://doi.org/10.3390/w15162888>, Q_I

8. A tudományos/doktori bizottság által lefolytatott habitusvizsgálatok MTA doktora cím pályázatokra (a pályázó neve, a pályázat címe, a habitusvizsgálat eredményessége):

A Bizottság habitusvizsgálatot nem folytatott le.

9. Tudományos munkában és azon túlmutatóan hasznosítható eredmény

(bármilyen, az előző pontokhoz nem sorolható, a tudományos/állandó/osztályközi bizottsághoz és tagjaihoz kötődő tudományos siker, közfeladathoz (Lsd. az Akadémia közfeladatai) kapcsolódó eredmény – pl. bírálatok, szakvélemények elkészítése, joganyagok (törvények, rendeletek, európai uniós szabályozások stb.)

véleményezésében való közreműködés, szabadalmak, szerkesztőbizottsági tagságok, nemzetközi szervezetekben való tagságok, együttműködések stb. –, a magyar tudományos élet szempontjából jelentős esemény):

Dr. Honti Márk tagtársunk sikeresen megvédte Akadémiai nagydoktori értekezését és elnyerte az MTA doktora címet 2023. szeptember 26-án. Értekezésének címe: Bayesi módszerek a vízi környezet modellezésében - avagy a modellezés elkerülhetetlen szubjektivitása.

MTA feladatok:

Józsa János, VI. Műszaki Tudományok Osztálya osztályelnök, MTA Elnökség, tag
Gribovszki Zoltán: MTA Veszprémi Területi Bizottsága Erdészeti Szakbizottság titkára

Szűcs Péter: MTA Debreceni Területi Bizottsága, Hidrológiai Munkabizottság társelnöke

Szerkesztőbizottsági tagságok:

Journal of Hydrology: Szilágyi József

Hidrológiai Közlöny: Bakonyi Péter, Hajnal Géza, Honti Márk, Józsa János, Szűcs Péter

Vízügyi Közlemények: Krámer Tamás,

Periodica Polytechnica: Józsa János

Erdéztudományi Közlemények: Gribovszki Zoltán

Erdészeti Lapok: Gribovszki Zoltán

Journal of Hydrology and Hydromechanics: Gribovszki Zoltán

Journal in Water and Soil Conservation: Gribovszki Zoltán

Scientia et Securitas: Józsa János

Acta Geophysica: Baranya Sándor

Carpathian Journal of Earth and Environmental Sciences: Szűcs Péter

Geosciences and Engineering: Szűcs Péter

Discover Water, Geofluids, Italian Journal of Groundwater: Mádlné Szőnyi Judit

Tudományos szervezőbizottság tagja:

Gribovszki Zoltán: HydroCarpath-2023, Hydrology of the Carpathian Basin: catchment experiments and modelling for improved description and prediction of hydrological processes, 12th HydroCarpath International conference, 9 November 2023, Vienna, Ausztria

Tudományos szervezetekben tagságok:

OVF Vízügyi Tudományos Tanács: Bakonyi Péter (alelnök), Józsa János (tag), Szűcs Péter (tag)

Belügyi Tudományos Tanács: Józsa János (tag)

International Association of Hydrological Sciences: Gribovszki Zoltán nemz. képviselő

International Association for Hydro-Environment Engineering and Research:
Baranya Sándor, Torma Péter (tagok)
American Meteorological Society: Torma Péter (tag)
Magyar Balneológiai Egyesület: Bender Tamás (tag)
Klebsberg Kuno Emléktársaság Pesthidegkút: G.-Tóth László (tag)
International Association of Hydrogeologists, IAH: Szócs Teodóra (pénzügyekért és tagságért felelős elnökhelyettes)
International Association of GeoChemistry, Applied Isotope Geochemistry Working Group: Szócs Teodóra (vezetőségi tagja)
UNECE Groundwater Working Group on Resource Management: Szócs Teodóra
European Federation of Geologists, Panel of Experts on Hydrogeology: Szűcs Péter (tag)
Földtani Tudományos Bizottság elnöke: Mádlné Szőnyi Judit
Hidrogeológusok Nemzetközi Szövetsége IAH Groundwater Flow Commission elnöke: Mádlné Szőnyi Judit

Hazai szempontból jelentős esemény:

- A Bizottság több tagja közreműködik a 2022-ben elnyert és elindult ReNEW elnevezésű Horizon Europe nemzetközi együttműködési kutatási programban, amelyben a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem partnerként vesz részt.
- 2022. év végén elindult a Magyar Tudományos Akadémia Fenntartható Fejlődés és Technológiák Nemzeti Programja, amelynek a Fenntartható Technológiák alprogramjában több vizes kapcsolódású téma is helyett kapott, mint pl. a folyók fenntartható hordalékgazdálkodása vagy a Balaton fenntartható vízszintszabályozásának kidolgozása.

10. Kapcsolatok más szervezetekkel (ipari kapcsolatok, kutatás-fejlesztési együttműködések, az államigazgatás különböző szerveivel, illetve azok háttérintézményeivel való együttműködések, civil szervezetekkel való együttműködések, oktatási intézményekkel való együttműködések, kulturális szervezetekkel való együttműködések, egyházakkal való együttműködések, bármilyen az előzőekben nem felsorolt társadalmi szervezetekkel való együttműködések)

2022-ben elindult a Víz tudományi és Vízbiztonsági Nemzeti Laboratórium elnevezésű hazai interdiszciplináris kutatási program, amelyben hazai kutatóintézetek együttműködésben vizsgálják hazai szempontból kiemelten fontos vizes kapcsolódású témákat (folyók, tavak, felszín alatti vizek, vízgyűjtőgazdálkodás, települési vízgazdálkodás témakörökben).

11. A bizottság által legfontosabbnak tartott 1-3 nemzetközi és / vagy hazai kapcsolat, együttműködés bemutatása a közös célkitűzések-eredmények alapján. Ezek az adatok, ismertetőik képezik majd a Parlamenti beszámoló és a kormánytájékoztató háttéranyagát.

A Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság tagjai közül többen is hozzájárulnak szakmai tevékenységükkel a hazai vízgyűjtő-gazdálkodási terv célkitűzéseinek sikeres megvalósításához. Emellett együttműködnek a WWF Magyarország munkatársaival vízpótlás, vízvisszatartás és ismeretterjesztés témában

Az Akadémia közfeladatai - MTA Törvény 3. § (1)-(5)

1. A tudományok művelésének, a tudományos kutatások végzésének, a tudományos könyv- és folyóirat-kiadásnak a támogatása -
3. § (1a) 2. Tudományos minősítési rendszer működtetése (egyéni és intézményi)
3. § (1c) 3. A világban folyó és a hazai tudományos kutatások eredményeinek és irányainak rendszeres értékelése és javaslatok tétele
3. § (1d) 4. Szakmai vélemény adása – tudományos tanácsadás - az Országgyűlés vagy a Kormány kérésére 3. § (1e) 5. A magyar nyelv fejlődésének és a tudomány magyar nyelven történő művelésének elősegítése
3. § (1f) 6. A tudományos közélet tisztaságának, a tudományos kutatás és a tudományos véleménynyilvánítás szabadságának védelme
3. § (1g) 7. Kapcsolattartás és megállapodások hazai, külföldi és nemzetközi tudományos intézményekkel és szervezetekkel –
3. § (1h) 8. Kapcsolattartás a külföldön élő magyar nyelvű és tárgyú tudományos kutatások művelőivel, a határon túli magyar tudományosság támogatása
3. § (1i) 9. Tudományos programok, konferenciák szervezése, pályázatok kiírása
3. § (1j) 10. A tudományos kutatások eredményei társadalmi és gazdasági hasznosításának elősegítése
3. § (1k) 11. Tudományos kutatócsoportok fenntartása felsőoktatási intézményekben, közgyűjteményekben, (főhivatású kutatóintézményekben), közreműködés az oktatásban, doktori (PhD) képzésben
3. § (1l) 12. A tudományos utánpótlás segítése
3. § (1m) 13. Tudományos osztályokat (tudományos bizottságokat, területi bizottságokat) alakít
3. § (1n) 14. Nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetése
3. § (1o) 15. A fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése
3. § (1p) 16. A kutatók és a társadalom közötti kapcsolat erősítése
3. § (1q) 17. A tulajdonában lévő vagyonelemek használati jogának biztosítása az ELKH főhivatású kutatóhálózat tagjai számára
3. § (1a) 18. Kétévenként beszámol az Országgyűlésnek
3. § (2) 19. Évente tájékoztatja a Kormányt
3. § (3) 20. A tájékoztatókhoz adatokat kér és dolgoz fel
3. § (4)-(5)

Tudományos bizottság	Kandidátus	PhD	"nagydoktor"	hazai akadémikus	tiszteleti tag	külső tag	köztestületi létszám:
Bányászati Tudományos Bizottság	20	39	4	2	0	0	65
Földtani Tudományos Bizottság	12	55	11	3	0	0	81
Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság	13	38	5	2	0	0	58
Geofizikai Tudományos Bizottság	25	46	9	4	0	0	84
Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság	16	81	13	6	0	0	116
Meteorológiai Tudományos Bizottság	23	61	10	5	0	0	99
Paleontológiai Tudományos Bizottság	5	26	11	3	0	0	45
Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság	18	148	16	3	0	0	185
Természetföldrajzi Tudományos Bizottság	11	100	21	1	0	0	133
Összesen	143	594	100	29	18	14	866

Tudományos és egyéb bizottság	Kandidátus	PhD	"nagydoktor"	hazai akadémikus	tiszteleti tag	külső tag	bizottsági létszám:
Bányászati Tudományos Bizottság	5	11	2	2			20
Földtani Tudományos Bizottság	1	10	5	5			21
Geodéziai és Geoinformatikai Tudományos Bizottság	3	12	2	2			19
Geofizikai Tudományos Bizottság	9	4	8	5			26
Geokémiai, Ásvány- és Kőzettani Tudományos Bizottság	0	14	4	7			25
Meteorológiai Tudományos Bizottság	4	8	7	5			24
Paleontológiai Tudományos Bizottság	0	6	8	3			17
Társadalomföldrajzi Tudományos Bizottság	6	7	9	4			26
Természetföldrajzi Tudományos Bizottság	0	11	11	3			25
Földtudományi Doktori Bizottság	0	0	9	9			18
Hidrológiai Osztályközi Állandó Bizottság	1	13	9	4			27